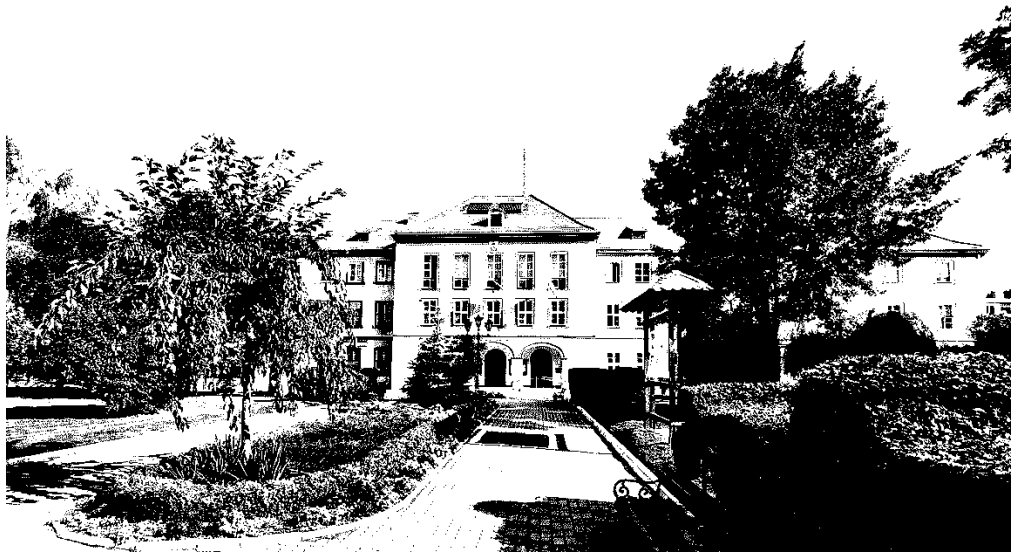




Unia Europejska
Fundusz Spójności



Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce



Załącznik do Uchwały Nr XLVI/411/18

Rady Miejskiej w Pyrzycach

z dnia 22 lutego 2018 r.

Opracowanie:



Grupa CDE

Grupa CDE Sp. z o.o.

Biuro:

ul. Krakowska 11

43-190 Mikołów

Tel/fax: 32 326 78 16

e-mail: biuro@ekocde.pl

Zespół autorów:

Michał Mroskowiak

Anna Piotrowska

Wojciech Płachetka

Tomasz Pilch

Aleksandra Szlachta

Magdalena Tomanek

Kierownik projektu:

Agnieszka Kopańska

Spis treści

WPROWADZENIE.....	5
Cel opracowania.....	5
Metodologia.....	6
DIAGNOZA ZJAWISK SPOŁECZNYCH.....	11
Położenie.....	12
Sytuacja demograficzna.....	13
Pomoc społeczna.....	22
Bezrobocie.....	32
Lokale socjalne.....	37
Bezpieczeństwo i porządek publiczny.....	39
Edukacja.....	42
Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym.....	44
Poziom obciążenia gminy problemem wsi popegeerowskich.....	52
Podsumowanie zjawisk społecznych na terenie Gminy Pyrzyce.....	55
POZOSTAŁE ZJAWISKA KRYZYSOWE.....	59
Sfera gospodarcza.....	59
Sfera środowiskowa.....	62
Sfera techniczna.....	65
Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	72
Podsumowanie pozostałych zjawisk kryzysowych na terenie Gminy Pyrzyce.....	78
Wnioski z przeprowadzonej diagnozy zjawisk kryzysowych.....	80
Obszary problemowe Gminy Pyrzyce okiem mieszkańców.....	81
Obszar zdegradowany Gminy Pyrzyce.....	85
Potencjał rozwojowy obszarów zdegradowanych.....	87
Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem.....	92
Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji Gminy Pyrzyce.....	92
SFERA SPOŁECZNA.....	94
POZOSTAŁE ZJAWISKA KRYZYSOWE.....	95
Potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji.....	101
Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	101
Wizja obszaru rewitalizacji po realizacji działań rewitalizacyjnych.....	102
Cele strategiczne.....	103
Zakres programowanych działań rewitalizacyjnych.....	105

Główne projekty rewitalizacyjne w Gminie Pyrzyce.....	105
Pozostałe projekty rewitalizacyjne.....	119
Partycypacja społeczna.....	125
Udział interesariuszy w tworzeniu LPR.....	125
Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.....	130
KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA.....	130
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA.....	133
KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA.....	137
KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA.....	138
System wdrażania LPR, monitoring i ewaluacja LPR dla Gminy Pyrzyce.....	139
Powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.....	148
Spis tabel i rysunków.....	151
Spis tabel.....	151
Spis rysunków.....	154

WPROWADZENIE

Cel opracowania

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce stanowi istotny instrument wspierający zarządzanie rozwojem gminy w zakresie wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez powiązane ze sobą działania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Pozwala on na prowadzenie wieloletniego procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy.

Dokument uwzględnia zasadę partnerstwa i partycypacji na każdym etapie jego wdrażania oraz zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami. Kompleksowość i spójność zaproponowanych kierunków działań koresponduje ze zdiagnozowanymi potrzebami rewitalizacyjnymi, umożliwiając optymalne wykorzystanie potencjału endogenicznego gminy na rzecz podniesienia jakości życia i aktywności społecznej mieszkańców, poprawę ładu przestrzennego przestrzeni publicznych i stanu środowiska naturalnego oraz poprawę dostępności komunikacyjnej. Programowanie działań rewitalizacyjnych uwzględniło również konieczność zapewnienia kompleksowości interwencji infrastrukturalnej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) ze wsparciem realizowanym w ramach funduszy ukierunkowanych na rozwój kapitału społecznego (Europejski Fundusz Społeczny).

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce ma charakter zintegrowany.

W zakresie strukturalnym, treściowym i metodologicznym program jest w pełni zgodny z:

- ❖ wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r.;
- ❖ Zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020
- ❖ dokumentami strategicznymi Gminy Pyrzyce.

W szczególności, program spełnia poniższe warunki:

- ❖ skorelowanie koncepcji rewitalizacji z preferowanymi kierunkami rozwoju lokalnego (ukształtowanie procesu rewitalizacji jako wsparcia dla rozwoju lokalnego);
- ❖ zaangażowanie w proces rewitalizacji szerokiego spektrum podmiotów lokalnych i podmiotów z otoczenia;
- ❖ oparcie treści koncepcji rewitalizacji na analizie uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych (względem gminy/terenu rewitalizowanego).

Metodologia

Niniejsza diagnoza sporządzona została w oparciu o następujące dokumenty:

- ✓ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministerstwa Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 roku.
- ✓ Zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, styczeń 2017 r.

Biorąc pod uwagę, że rewitalizacja ma w pierwszej kolejności służyć poprawie jakości życia mieszkańców uznano, że kwestie społeczne mają kluczowe i nadrzędne znaczenie dla wyznaczania obszarów zdegradowanych. W celu dokonania rzetelnej oraz miarodajnej oceny zjawisk społecznych oraz przestrzenno-funkcjonalnych, gospodarczych, technicznych i środowiskowych na terenie Gminy Pyrzyce, LPR dla Gminy Pyrzyce opracowana została z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale interesariuszy w pracach nad Programem, przy jednoczesnym zaangażowaniu zewnętrznych ekspertów, odpowiadających między innymi za przeprowadzenie procesu konsultacji społecznych oraz opracowanie przedmiotowego dokumentu wraz z diagnozą sytuacji gminy. Kolejne etapy prac nad LPR obejmowały następujące działania:

- ETAP 1.** Przygotowanie diagnozy sytuacji w Gminie Pyrzyce, określenie problemów społecznych, przestrzenno-funkcjonalnych, gospodarczych, technicznych i środowiskowych, a także wskazanie obszarów, na których problemy te się kumulują.
- ETAP 2.** Określono obszary zdegradowane na podstawie diagnozy i analizy danych statystycznych potwierdzonych konsultacjami społecznymi (spotkania konsultacyjne i warsztatowe, spotkania z urzędnikami, zbieranie uwag ustnych, zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej) opisanymi szczegółowo w rozdziale „Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji Gminy Pyrzyce”.
- ETAP 3.** Delimitację przestrzenną obszarów problemowych wymagających interwencji w ramach Programu Rewitalizacji dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej i jakościowej zdiagnozowanych problemów, opisaną w niniejszym dokumencie. Następnie wyznaczony został obszar rewitalizacji, zgodnie z definicją, że może on stanowić całość lub część obszaru zdegradowanego, ale nie może obejmować terenów obejmujących więcej niż 20% ogólnej powierzchni gminy i nie może go zamieszkiwać więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Diagnoza i delimitacja oparte są na danych pozyskanych z następujących źródeł:

- Urząd Miejski w Pyrzycach;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach;
- Państwowa Komisja Wyborcza;
- GUS;
- Ankietyzacja wśród mieszkańców Gminy Pyrzyce przeprowadzona na potrzeby niniejszego opracowania;
- *Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pyrzyce*;
- *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pyrzyce na lata 2016-2020*.

Dane te w większości dotyczą stanu na koniec 2015 r. W opisie Obszaru rewitalizacji wykorzystano także informacje pozyskane podczas spotkań i rozmów z przedstawicielami wymienionych powyżej instytucji oraz przeprowadzonych wizji lokalnych. [Dane do diagnozy gromadzono przynależności do danej jednostki administracyjnej \(sołectwa\). Analizowane zjawiska określone w danym sołectwie przedstawiono na mapach poglądowych.](#)

ETAP 4. Podsumowaniem części diagnostycznej na tym etapie tworzenia dokumentu jest przeprowadzona analiza statystyczna oparta o budowę wskaźnika syntetycznego ($S_i = \sum_{j=1}^k z_{ij}$), podsumowującego wyniki analizy wybranych wskaźników. Metoda sum standaryzowanych umożliwia zbudowanie wskaźnika syntetycznego odzwierciedlającego natężenie zjawisk problemowych w poszczególnych jednostkach przestrzennych wyznaczonych przez sześciokąty należy do grupy metod bezwzorcowych porządkowania liniowego. Wskaźniki będące częścią wstępnej analizy, prowadzące do zbudowania wskaźnika syntetycznego, określają w sposób skondensowanych poziom degradacji danego obszaru. Pierwszym etapem budowy wskaźnika syntetycznego jest normalizacja zmiennych w jej trakcie dokonuje się przekształcenia destymulanty w stymulanty:

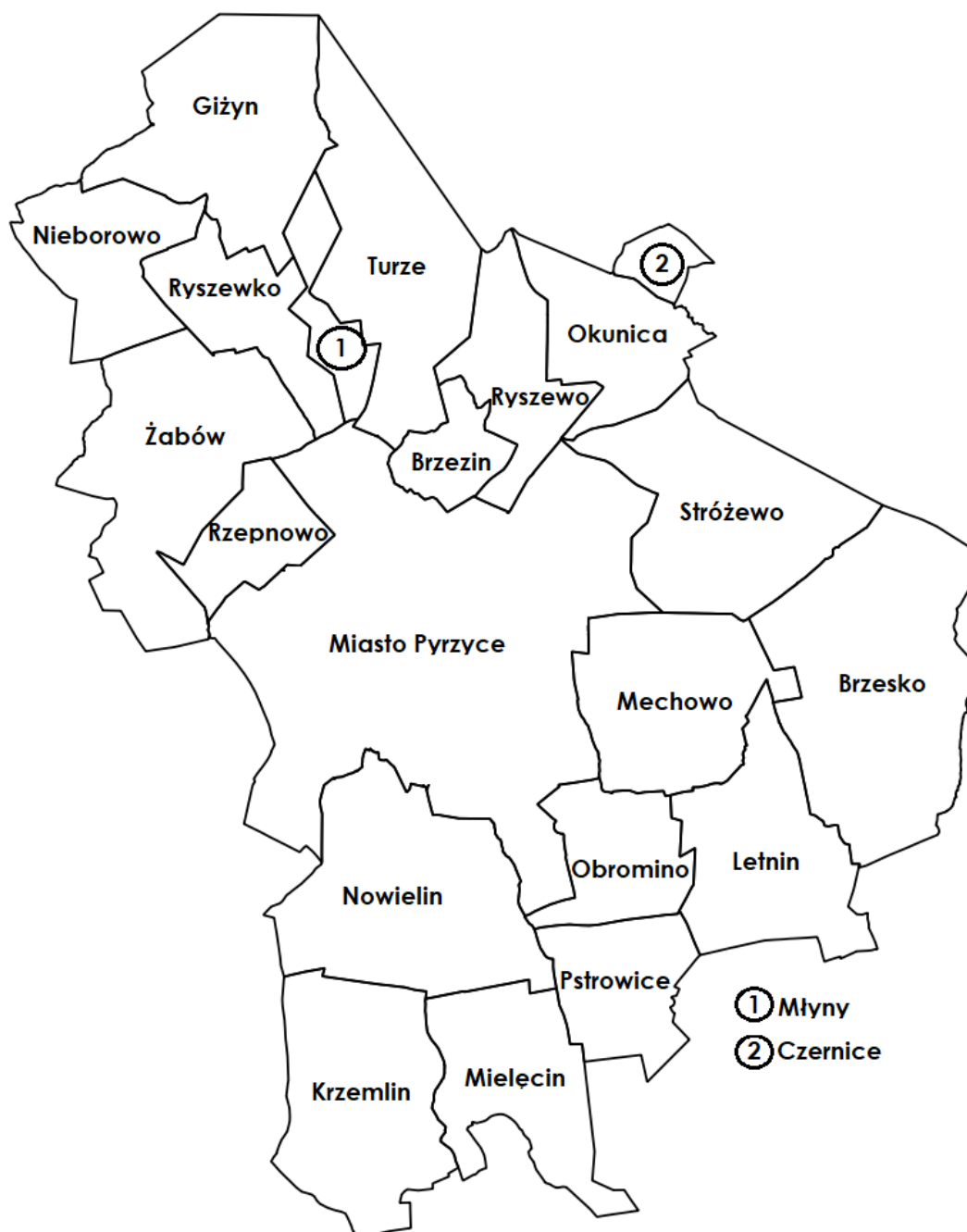
$$\text{dla Destymulant (D)} z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_{i\{x_{ij}\}}}{\max_{i\{x_{ij}\}} - \min_{i\{x_{ij}\}}}$$

$$\text{dla Stymulant (S)} z_{ij} = \frac{\max_{i\{x_{ij}\}} - x_{ij}}{\max_{i\{x_{ij}\}} - \min_{i\{x_{ij}\}}}$$

Tabela 1: Wykaz wskaźników użytych do opracowania diagnozy wyznaczenia obszaru zdegradowanego [źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych]

Strefa	Nr.	Nazwa wskaźnika		Wzór dla normalizacji zmiennych
Sfera społeczna	1.1.	Wskaźnik obciążenia demograficznego	D	$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i \{x_{ij}\}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
	1.2.	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców	S	$z_{ii} = \frac{\max_i \{x_{ij}\} - x_{ij}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
	1.3.	Liczba interwencji Straży Miejskiej na 100 mieszkańców	D	$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i \{x_{ij}\}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
	1.4.	Liczba niebieskich kart na 100 mieszkańców	D	$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i \{x_{ij}\}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
	1.5.	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	D	$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i \{x_{ij}\}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
	1.6.	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	D	$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i \{x_{ij}\}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
	1.7.	Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy na 100 bezrobotnych	D	$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i \{x_{ij}\}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
	1.8.	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	D	$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i \{x_{ij}\}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
	1.9.	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	D	$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i \{x_{ij}\}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
	1.10	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	D	$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i \{x_{ij}\}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
	1.11	Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty	S	$z_{ii} = \frac{\max_i \{x_{ij}\} - x_{ij}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	2.1.	Ocena przystosowania budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych	S	$z_{ii} = \frac{\max_i \{x_{ij}\} - x_{ij}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
Sfera gospodarcza	3.1.	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	S	$z_{ii} = \frac{\max_i \{x_{ij}\} - x_{ij}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
Sfera techniczna	4.1	Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej na 100 mieszkańców;	S	$z_{ii} = \frac{\max_i \{x_{ij}\} - x_{ij}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$
Sfera środowiskowa	5.1	Procent redukcji masy azbestu względem roku 2013;	D	$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i \{x_{ij}\}}{\max_i \{x_{ij}\} - \min_i \{x_{ij}\}}$

ETAP 5. Na mapę Gminy Pyrzyce naniesiono granice administracyjne sołectw. Uzyskane dane naniesiono na mapy ze wskazaniem legendy wyjaśniającej zastosowane wartości.



Rysunek 1: Podział Gminy Pyrzyce na sołectwa [źródło: opracowanie własne]

ETAP 6. Wizualizacja wskaźników na mapach została przygotowana według kilku szablonów. Poszczególnym sferom, w których została przeprowadzona analiza przyporządkowano inne kolory służące do mapowego opisu zdarzeń i wskaźników, tak kolejno:

- strefa społeczna – kolor zielony;
- pozostałe zjawiska kryzysowe – kolor pomarańczowy.

W przypadku interpretacji informacji pozyskanych z podziałem na sołectwa, wskaźniki związane z bezpośrednią działalnością ludzką oraz w obrębie własnych gospodarstw

domowych jako obszary problemowe wskazano, w granicy danego sołectwa obszary silnie zurbanizowane.

Zebrano oraz opracowano bazy kart projektów składanych przez mieszkańców, władze samorządowe oraz podmioty działające na obszarze Gminy Pyrzyce w zakresie propozycji projektów do realizacji na terenie zdegradowanym w latach 2017–2023.

ETAP 7. Zidentyfikowano obszary problemowe w strefie społecznej, następnie w strefach przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej i środowiskowej, a następnie wyznaczono obszar zdegradowany. Następnie na podstawie obszarów zdegradowanych wyznaczono obszary rewitalizacji, których potencjał rozwojowy wykazuje szanse na ograniczenie zjawisk kryzysowych.

ETAP 8. Opracowano i zredagowano Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Etap 9. Przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania Programu na środowisko wraz z udziałem społeczeństwa na podstawie Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016, poz. 353)

Etap 10. Uchwalono LPR dla Gminy Pyrzyce przez Radę Miejską w Pyrzycach.

Niniejszy dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu lokalnego, instytucji publicznych, przedsiębiorców i pracowników Urzędu Miejskiego w Pyrzycach, przy współudziale ekspertów

i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców gminy, jako głównych interesariuszy procesu rewitalizacji.

METODY WYKORZYSTANE W PROCESIE DIAGNOSTYCZNYM

Proces diagnostyczny przebiegał we współpracy zespołu ekspertów zewnętrznych i przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Pyrzycach i jednostek organizacyjnych w każdym obszarze prac.

W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter holistyczny i łączy metody ilościowe z jakościowymi. Dla wydzielonych uprzednio jednostek urbanistycznych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Miejskiego w Pyrzycach oraz wygenerowany przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejską w Pyrzycach, Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Poznaniu czy miejskie szkoły podstawowe i gimnazjalne. Część pozyskanych tą drogą danych została wykorzystana do opracowania wskaźników, a część posłużyła do dokonania waloryzacji

istniejącego zagospodarowania. Dodatkowym narzędziem służącym pozyskaniu informacji na potrzeby diagnozy była ankieta, dzięki której zbadano opinie mieszkańców w zakresie występowania obszarów problemowych na terenie Gminy.

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Uzyskane dane posłużyły do budowy wskaźników odnoszących wielkość zjawiska do poszczególnych jednostek pomocniczych. Proces ten był zdeterminowany dostępnością danych, różnym stopniem ich szczegółowości, a także sposobem gromadzenia informacji. Dane gromadzone są w dwóch układach:

- ❖ liniowym, czyli w odniesieniu do poszczególnych ulic,
- ❖ powierzchniowym, przykładowo obwodów szkolnych (OKE), okręgów wyborczych (PKW), które należało przeliczyć do układu analizowanych jednostek urbanistycznych.

Większość wskaźników ma charakter względny, pozostałe pokazują wielkość zjawiska w liczbach bezwzględnych. Wszystkie jednak spełniają wymóg poprawności metodologicznej – zostały skonstruowane zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi, opisują zjawisko w sposób czytelny, są łatwe w odbiorze, weryfikowalne i różnicują przestrzeń miasta.

Wskaźniki cząstkowe powstały poprzez normalizację zmiennych dla stymulantów i destymulantów w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali. Zsumowane znormalizowane zmienne dają miarę syntetyczną dla danego obszaru – wskaźnik syntetyczny.

DIAGNOZA ZJAWISK SPOŁECZNYCH

Zjawiska społeczne występujące na terenie danej jednostki administracyjnej, w kontekście opracowania Programu Rewitalizacji stanowią najistotniejszy czynnik diagnozy prowadzącej do wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Takie kwestie jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, czy niski poziom kapitału społecznego lub uczestnictwa w życiu publicznym stanowią podstawę dla weryfikacji form i skali kryzysów występujących w gminie, w tej właśnie sferze.

Identyfikacji oraz oceny zjawisk społecznych w Gminie Pyrzyce dokonano w oparciu o następujące wskaźniki:

- Wskaźnik obciążenia demograficznego
- Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców
- Liczba interwencji Straży Miejskiej na 100 mieszkańców
- Liczba niebieskich kart na 100 mieszkańców

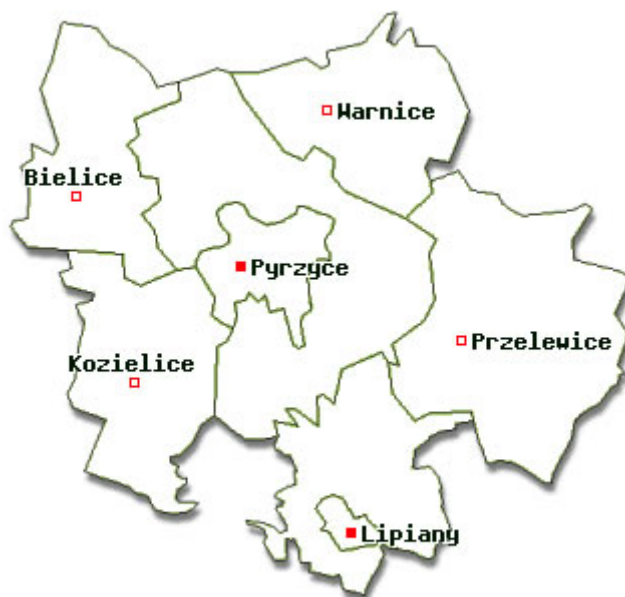
- Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy na 100 bezrobotnych
- Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców
- Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców
- Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców
- Frekwencja wyborcza
- Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty

Położenie

Gmina Pyrzyce położona jest w województwie zachodniopomorskim w jego południowo – wschodniej części na Równinie Pyrzyckiej. Powierzchnia gminy wynosi około 196,85 km², a liczba mieszkańców w 2015 roku wynosiła 18 904. Gmina Pyrzyce jest gminą miejsko-wiejską, siedzibą jest miasto Pyrzyce.

Gmina Pyrzyce sąsiaduje z 7 gminami:

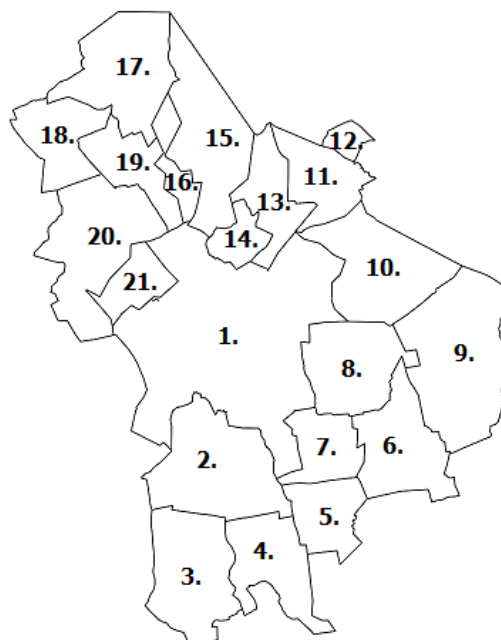
- od zachodu z gminą Bielice i Kozielice;
- od południa z gminą Myślibórz i Lipiany;
- od wschodu z gminą Przelewice;
- od północy z gminą Warnice i Stare Czarnowo.



Rysunek 2. Położenie Gminy Pyrzyce na tle powiatu pyrzyckiego (źródło: www.zcpwz.pl)

W skład Gminy Pyrzyce wchodzi Miasto Pyrzyce i 20 sołectw:

Sołectwo	Powierzchnia [ha]	Liczba mieszkańców
1. Miasto Pyrzyce	3879,92	12129
2. Nowielin	663,74	249
3. Krzemlin	1122,59	799
4. Mielęcín	826,35	477
5. Pstrowice	566,49	142
6. Letnin	967,04	318
7. Obromino	538,85	148
8. Mechowo	957,91	158
9. Brzesko	1687,56	728
10. Stróżewo	1209,88	320
11. Okunica	634,09	279
12. Czernice	134,1	45
13. Ryszewo	585,21	152
14. Brzezin	283,03	170
15. Turze	1218,87	321
16. Młyny	281,96	112
17. Giżyn	1155,58	201
18. Nieborowo	663,74	446
19. Ryszewko	564,25	201
20. Żabów	1350,87	1285
21. Rzepnowo	392,49	224



Miasto i gmina Pyrzyce położone są przy międzynarodowej drodze E-65, w odległości 45 km od Szczecina, 30 km od Stargardu Szczecińskiego, 60 km od lotniska w Goleniowie oraz 150 km od Berlina.

Sytuacja demograficzna

Potencjał demograficzny oraz zmiany struktury demograficznej wywierają istotny wpływ na przebieg procesów społeczno-gospodarczych danej jednostki administracyjnej. Determinują między innymi rozmiary potrzeb w zakresie infrastruktury społecznej, stopień aktywności zawodowej, a także współdecydują o przebiegu przyszłego rozwoju.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 2: Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Pyrzyce, powiatu pyrzyckiego i województwa zachodniopomorskiego [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS]

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	Udział procentowy grupy w 2015 r.
Gmina Pyrzyce				
w wieku przedprodukcyjnym	3 700	3 621	3 570	18,88%
w wieku produkcyjnym	13 016	12 807	12 604	66,67%
w wieku poprodukcyjnym	2449	2598	2730	14,44%
SUMA	19 165	19 026	18 904	
Powiat pyrzycki				Udział procentowy grupy w 2015 r.
w wieku przedprodukcyjnym	6 230	6 174	6 025	14,98%
w wieku produkcyjnym	27 451	27 180	26 778	66,59%
w wieku poprodukcyjnym	6 851	7 134	7 408	18,42%
SUMA	40 532	40 488	40 211	
Województwo zachodniopomorskie				Udział procentowy grupy w 2015 r.
w wieku przedprodukcyjnym	249 653	248 214	246 469	14,41%
w wieku produkcyjnym	1 161 774	1 146 196	1 129 661	66,04%
w wieku poprodukcyjnym	307 434	321 021	334 352	19,55%
SUMA	1 718 861	1 715 431	1 710 482	

Analizując dane z przestrzeni lat 2013-2015 na terenie Gminy Pyrzyce, widoczny jest spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Należy również zwrócić uwagę, iż wzrósł procent udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Spadek liczby ludności można zaobserwować również na terenie powiatu pyrzyckiego oraz województwa zachodniopomorskiego. Analizując strukturę wiekową ludności na terenie województwa, powiatu i Gminy Pyrzyce nasuwa się wniosek, że sytuacja demograficzna na terenie Gminy Pyrzyce kształtuje się najlepiej, jeśli chodzi o proporcje liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 3: Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Pyrzyce, powiatu pyrzyckiego i województwa zachodniopomorskiego [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS]

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Gmina Pyrzyce			
w wieku przedprodukcyjnym	19%	19%	19%
w wieku produkcyjnym	68%	67%	66%
w wieku poprodukcyjnym	13%	14%	14%
Powiat pyrzycki			
w wieku przedprodukcyjnym	15%	15%	15%
w wieku produkcyjnym	68%	67%	66%
w wieku poprodukcyjnym	17%	18%	18%
Województwo zachodniopomorskie			
w wieku przedprodukcyjnym	15%	14%	14%
w wieku produkcyjnym	68%	67%	66%
w wieku poprodukcyjnym	18%	19%	19%

Na przedstawione powyżej dane należy nałożyć wskaźnik obciążenia demograficznego, który obrazuje liczbę ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Na przestrzeni lat 2010-2015 wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym z 73,4 w 2010 roku do 83,8 w 2015 r. Należy też zaznaczyć, iż wskaźnik dla Gminy jest wyższy od wskaźnika dla powiatu, który w 2015 r. wyniósł 79,9. Dodatkowo trend wzrostu liczby osób poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym jest charakterystyczny dla całego powiatu oraz województwa zachodniopomorskiego.

Tabela 4: Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS]

Nazwa	odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	0,18	0,19	0,20
Powiat pyrzycki	0,17	0,18	0,18
Gmina Pyrzyce	0,13	0,14	0,14

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 5: Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw i Miasta Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

Sołectwo	2013	2014	2015	Trend zmian
Brzesko	736	737	728	↓
Brzezin	182	179	170	↓
Czernice	40	42	45	↑
Giżyn	203	201	201	↓
Krzemlin	807	803	799	↓
Letnin	317	315	318	↑
Mechowo	157	154	158	↑
Mielęcın	485	482	477	↓
Młyny	116	114	112	↓
Nowielin	459	451	446	↓
Nieborowo	245	251	249	↓
Obromino	156	152	148	↓
Okunica	278	277	279	↑
Pstrowice	142	141	142	↑
Pyrzyce	12301	12195	12129	↓
Rzepnowo	155	152	152	↓
Ryszewko	225	227	224	↓
Ryszewo	197	195	201	↑
Stróżewo	321	324	320	↓
Turze	334	332	321	↓
Żabów	1309	1302	1285	↓
SUMA	19165	19026	18904	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 6: Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem grup wiekowych (opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Pyrzycach)

L.p.	Sołectwo	2013			2014			2015		
		przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
1	Województwo zachodniopomorskie	249 653	1 161 774	307 434	248 214	1 146 196	321 021	246 469	1 129 661	334 352
2	Powiat pyrzycki	6 230	27 451	6 851	6 174	27 180	7 134	6 025	26 778	7 408
3	Gmina Pyrzyce ogółem	3 700	13 016	2449	3 621	12 807	2 598	3 570	12 604	2730
Sołectwa:										
1	Brzesko	169	487	80	174	478	85	170	464	94
2	Brzezin	29	136	17	29	135	15	23	128	19
3	Czernice	11	26	3	10	27	5	12	28	5
4	Giżyn	44	138	21	42	136	23	42	135	24

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

L.p.	Sołectwo	2013			2014			2015		
		przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
5	Krzemlin	201	521	85	197	516	90	193	514	92
6	Letnin	54	226	37	49	228	38	54	223	41
7	Mechowo	29	110	18	27	109	18	29	107	22
8	Mielęcín	107	318	60	101	318	63	99	313	65
9	Młyny	27	80	9	25	80	9	25	77	10
10	Nowielin	98	322	39	91	316	44	86	311	49
11	Nieborowo	57	163	25	59	165	27	58	162	29
12	Obromino	25	108	23	23	106	23	25	101	22
13	Okunica	52	190	36	56	185	36	54	189	36

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

L.p.	Sołectwo	2013			2014			2015		
		przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
14	Pstrowice	35	83	24	34	81	26	34	81	27
15	Pyrzyce	2160	8421	1720	2115	8239	1841	2099	8104	1926
16	Rzepnowo	28	110	17	26	111	15	22	115	15
17	Ryszewko	44	156	25	44	159	24	41	155	28
18	Ryszewo	49	123	25	48	124	23	51	124	26
19	Stróżewo	69	209	43	70	215	39	65	214	41
20	Turze	85	214	35	82	214	36	83	205	33
21	Żabów	327	875	107	319	865	118	305	854	126

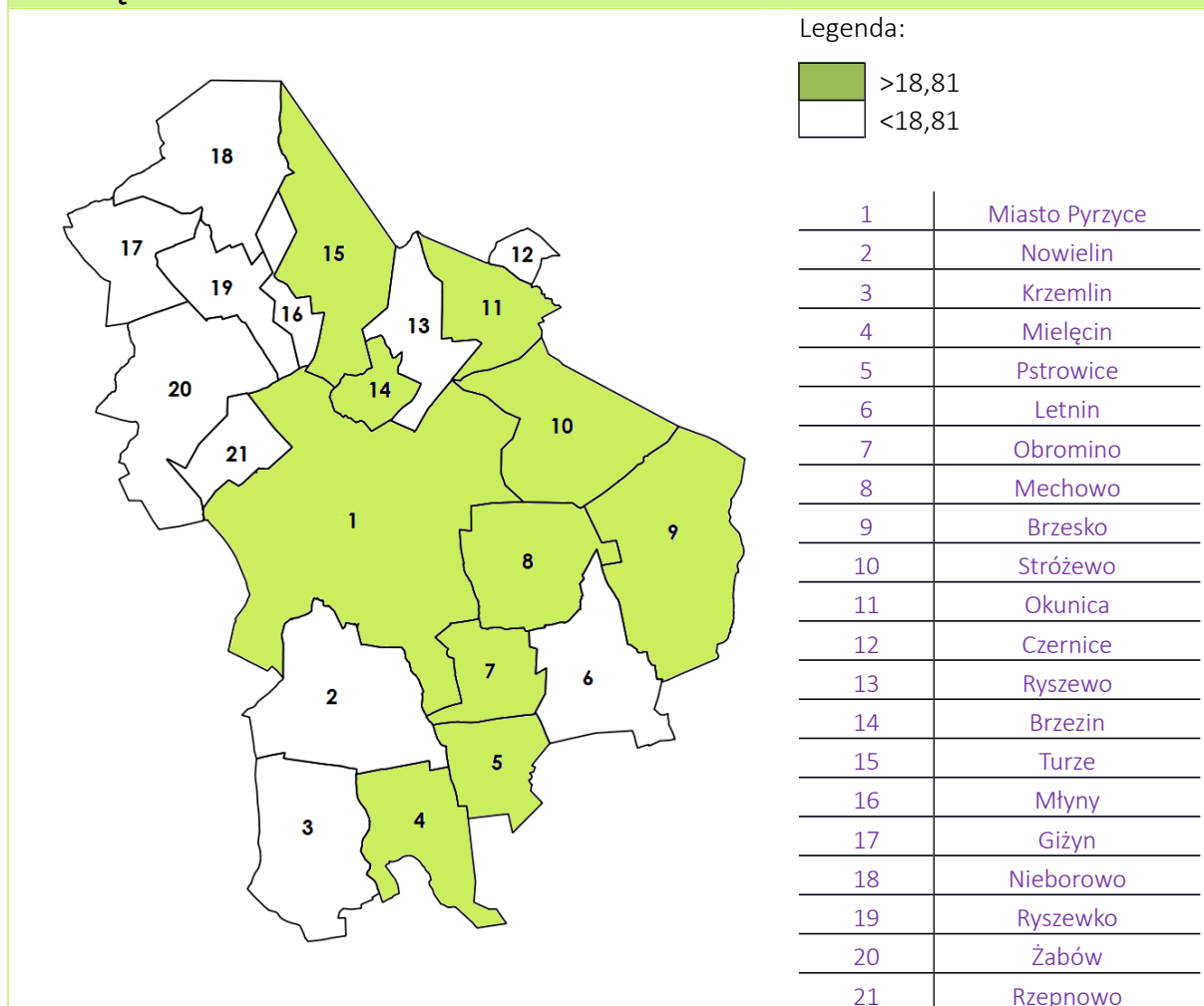
Ze względu na malejącą liczbę mieszkańców, wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz ujemny przyrost naturalny widoczna jest potrzeba zapewnienia mieszkańcom odpowiedniej infrastruktury społecznej, edukacyjnej, rekreacyjnej, technicznej, która podniosłaby wartość terenu, a w konsekwencji zahamowałby migrację ludności do pobliskich atrakcyjnych ośrodków miejskich. Widoczna jest tutaj potrzeba technicznej modernizacji obiektów na terenie Gminy oraz wprowadzenie działań naprawczych w sferze społecznej, które pomogłyby

w promowaniu regionu, przyciągnięciu przedsiębiorców oraz turystów.

Tabela 7: Wskaźnik obciążenia demograficznego w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Pyrzycach]

	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Wskaźnik obciążenia demograficznego
Brzesko	464	94	20,26
Brzezin	128	19	14,84
Czernice	28	5	17,86
Giżyn	135	24	17,78
Krzemlin	514	92	17,90
Letnin	223	41	18,39
Mechowo	107	22	20,56
Mielęcín	313	65	20,77
Młyny	77	10	12,99
Nowielin	311	49	15,76
Nieborowo	162	29	17,90
Obromino	101	22	21,78
Okunica	189	36	19,05
Pstrowice	81	27	33,33
Pyrzyce	8104	1926	23,77
Rzepnowo	115	15	13,04
Ryszewko	155	28	18,06
Ryszewo	124	26	20,97
Stróżewo	214	41	19,16
Turze	205	33	16,10
Żabów	854	126	14,75
SUMA	12604	2730	
ŚREDNIA			18,81

OBCIĄŻENIE DEMOGRAFICZNE



Obszary, na których liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców kształtuje się powyżej średniej dla Gminy Pyrzyce (18,81) uznano za obszary problemowe. Są to:

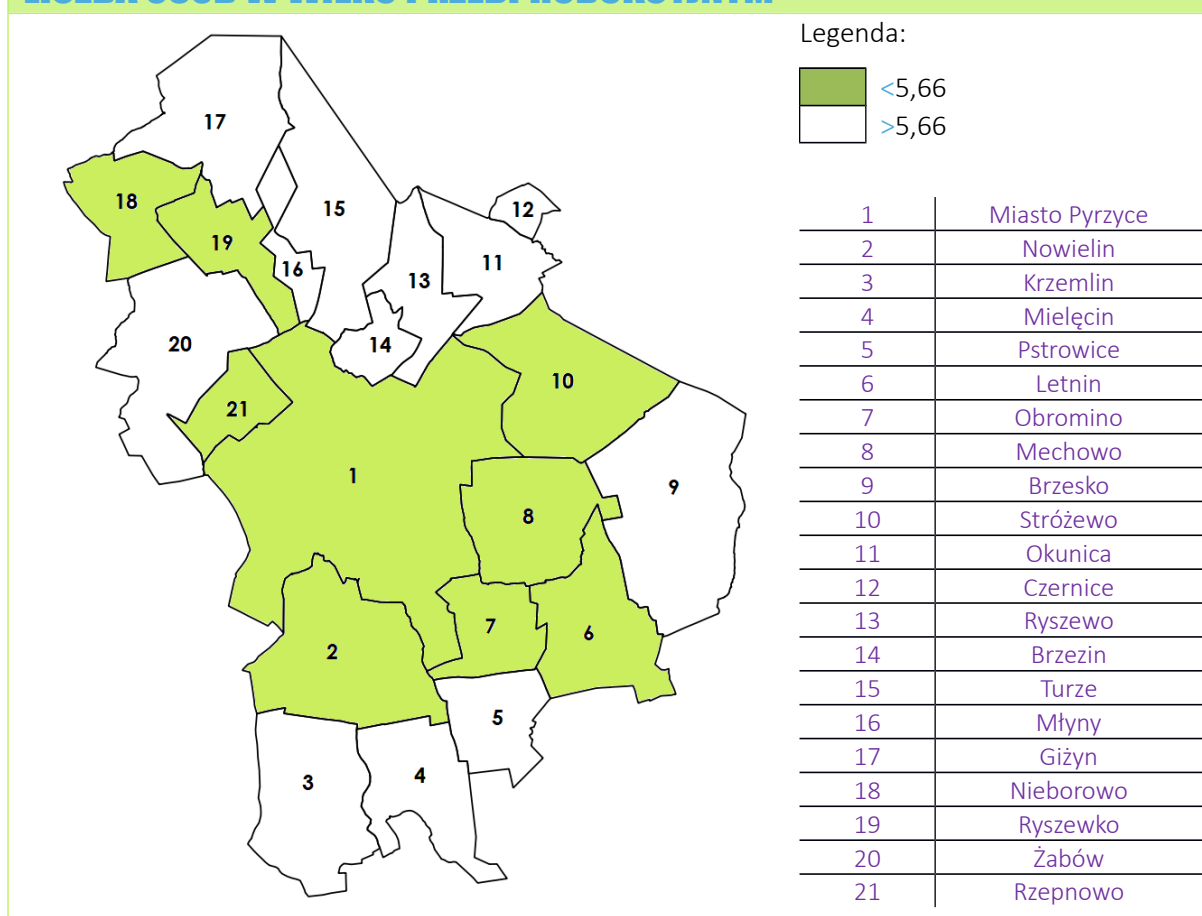
- Mielęcín
- Pstrowice
- Obromino
- Mechowo
- Brzesko
- Pyrzyce
- Stróżewo
- Brzezin
- Okunica
- Turze

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 8: Wskaźnik liczby osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce
[opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Pyrzycach]

	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców
Brzesko	170	728	23,35
Brzezin	23	170	13,53
Czernice	12	45	26,67
Gizyn	42	201	20,90
Krzemlin	193	799	24,16
Letnin	54	318	16,98
Mechowo	29	158	18,35
Mielęcín	99	477	20,75
Młyny	25	112	22,32
Nowielin	86	446	19,28
Nieborowo	58	249	23,29
Obromino	25	148	16,89
Okunica	54	279	19,35
Pstrowice	34	142	23,94
Pyrzyce	2099	12129	17,31
Rzepnowo	22	152	14,47
Ryszewko	41	224	18,30
Ryszewo	51	201	25,37
Stróżewo	65	320	20,31
Turze	83	321	25,86
Żabów	305	1285	23,74
SUMA	3570	18904	
ŚREDNIA			20,72

LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM



Za obszary problemowe uznano tereny, gdzie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców kształtuje się poniżej średniej dla całej Gminy Pyrzyce.

Pomoc społeczna

Zgodnie z art.7 ustawy o pomocy społecznej, wsparcia udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ✓ ubóstwa;
- ✓ sieroctwa;
- ✓ bezdomności;
- ✓ bezrobocia;
- ✓ niepełnosprawności;
- ✓ długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- ✓ przemocy w rodzinie;
- ✓ potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- ✓ potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;

- ✓ bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa
- ✓ domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
- ✓ braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej
- ✓ całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- ✓ trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Polsce status uchodźcy lub ochronę
- ✓ uzupełniającą;
- ✓ trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- ✓ alkoholizmu lub narkomanii;
- ✓ zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- ✓ klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W zakres pomocy społecznej wchodzi zadania określone w ustawie o pomocy społecznej – realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach oraz zadania określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych – realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach wykonuje ponadto zadania wynikające również z innych aktów prawnych tj.: z ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawy o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy karta dużej rodziny, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Na potrzeby sporządzenia niniejszego dokumentu, w celu zdiagnozowania problemów w sferze społecznej pozyskano Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach dane odnośnie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z podziałem na sołectwa w latach 2013-2015. Poniższa tabela przedstawia łączną liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w analizowanych latach z podziałem na powód przyznania. Takie zestawienie danych pozwoliło na wyłonienie obszarów najbardziej problemowych oraz wykazanie trendu zmian jakie zachodzą w tych obszarach.

Tabela 9: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem powodów jej przyznania
[źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach]

Powód przyznania pomocy	2013	2014	2015	Trend zmian
Bezdomność	25	30	29	↑
Bezrobocie	536	512	418	↓
Długotrwała lub ciężka choroba	322	344	322	↓
Bezradność w opiece	322	215	162	↓
Alkoholizm	71	85	70	↓
Ubóstwo	655	638	536	↓
Niepełnosprawność	364	343	329	↓
Ofiary przemocy w rodzinie Procedura "Niebieska karta"	9	11	11	↑

Z powyższej tabeli wynika, iż na terenie Gminy Pyrzyce najwięcej rodzin korzysta z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności i długotrwałej choroby. Niemniej jednak we wszystkich tych obszarach problemowych obserwuje się spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2015.

Powody, w których odnotowano wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej to bezdomność (względem roku 2013) oraz przemoc w rodzinie.

W poniższej tabeli zestawiono liczbę rodzin objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa, niepełnosprawności i alkoholizmu w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce. Do dalszych analiz wybrano właśnie te powody, ponieważ są one bezpośrednio powiązane z pozostałymi zjawiskami. Niemożliwe jest rozwiązanie wszystkich problemów społecznych, zatem należy wybrać kilka, które poprzez powiązanie z innymi dziedzinami życia pomogą ograniczyć niekorzystne zjawiska w innych sferach. W celu zobrazowania stopnia nasilenia problemów społecznych wyznaczono wskaźnik liczby rodzin objętych pomocą społeczną na 100 mieszkańców dla każdego analizowanego powodu. Następnie dla każdego powodu wyznaczono średnią wartość wskaźnika. Sołectwa, których wskaźnik oscylował powyżej średniej dla Gminy Pyrzyce, zostały uznane za problemowe w zakresie pomocy społecznej.

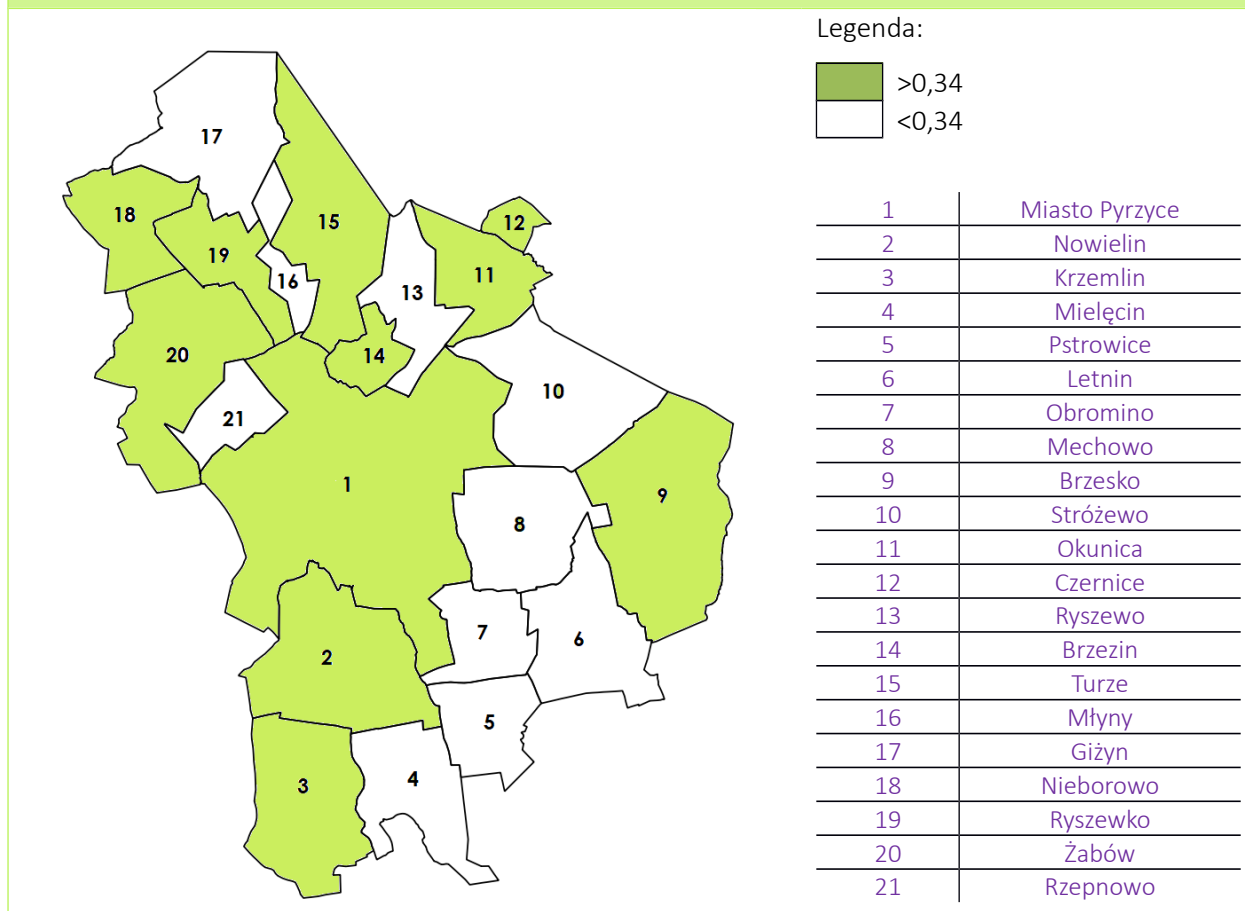
Tabela 10: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem powodów jej przyznania w 2015 roku [źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach]

Sołectwo	Alkoholizm	Ubóstwo	Niepełnosprawność
Brzesko	2	27	13
Brzezin	2	5	1
Czernice	1	2	1
Giżyn	0	8	5
Krzemlin	4	36	13
Letnin	0	5	3
Mechowo	0	2	0
Mielęcín	0	15	6
Młyny	0	8	3
Nowielin	1	0	0
Nieborowo	1	6	4
Obromino	0	8	4
Okunica	1	8	2
Pstrowice	0	6	4
Pyrzyce	47	316	224
Rzepnowo	0	3	2
Ryszewko	1	3	1
Ryszewo	0	4	3
Stróżewo	0	6	4
Turze	2	4	3
Żabów	8	64	33
SUMA	70	536	329

ALKOHOLIZM

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie. Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane, jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań.

ALKOHOLIZM



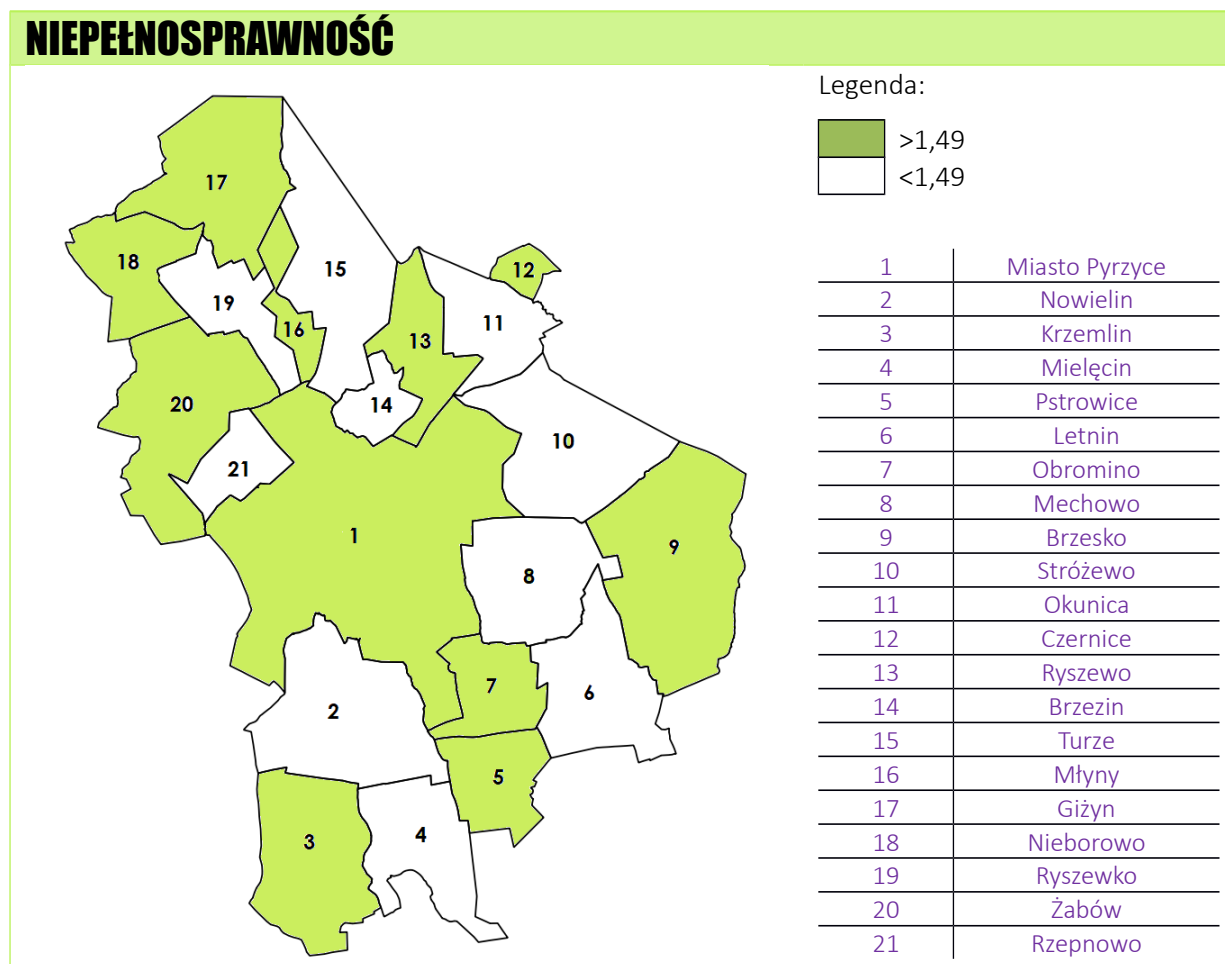
Problem alkoholizmu na terenie Gminy Pyrzyce jest najbardziej nasilony na obszarach:

-
- Krzemlin,
- Nowielin,
- Brzesko,
- Miasto Pyrzyce,
- Żabów,
- Nieborowo,
- Ryszewko,
- Turze,
- Brzezin,
- Okunica,
- Czernic

Na terenie Gminy Pyrzyce działa Klub Abstynenta KROKUS oraz Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (KRPA).

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Osoby niepełnosprawne oraz chore bardzo często zmagają się z problemem izolacji. Istnieje szereg barier, które wzmagają wykluczenie. Do najbardziej oczywistych należą bariery transportowe i architektoniczne wynikające zarówno z ograniczenia samodzielności niepełnosprawnych jak i nieprzystosowania obiektów, instytucji czy środków transportu. Drugą grupę czynników wzmagających izolację stanowią indywidualne bariery psychologiczne oraz te związane z komunikacją międzyludzką. Bariery pojawiają się nie tylko po stronie społeczeństwa, ale również po stronie samych niepełnosprawnych. Niepełnosprawnym często towarzyszy poczucie odmienności oraz nieakceptacji choroby, a także przeróżne obawy dotyczące tego jak są postrzegani przez innych ludzi. Oczekiwania osób niepełnosprawnych w zakresie systemu wsparcia dotyczą w dużej mierze pomocy o charakterze materialnym, poszczególnych kwestii związanych z niwelowaniem niepełnosprawności (rehabilitacja lecznicza), bądź jej efektów (likwidacja barier w najbliższym otoczeniu).



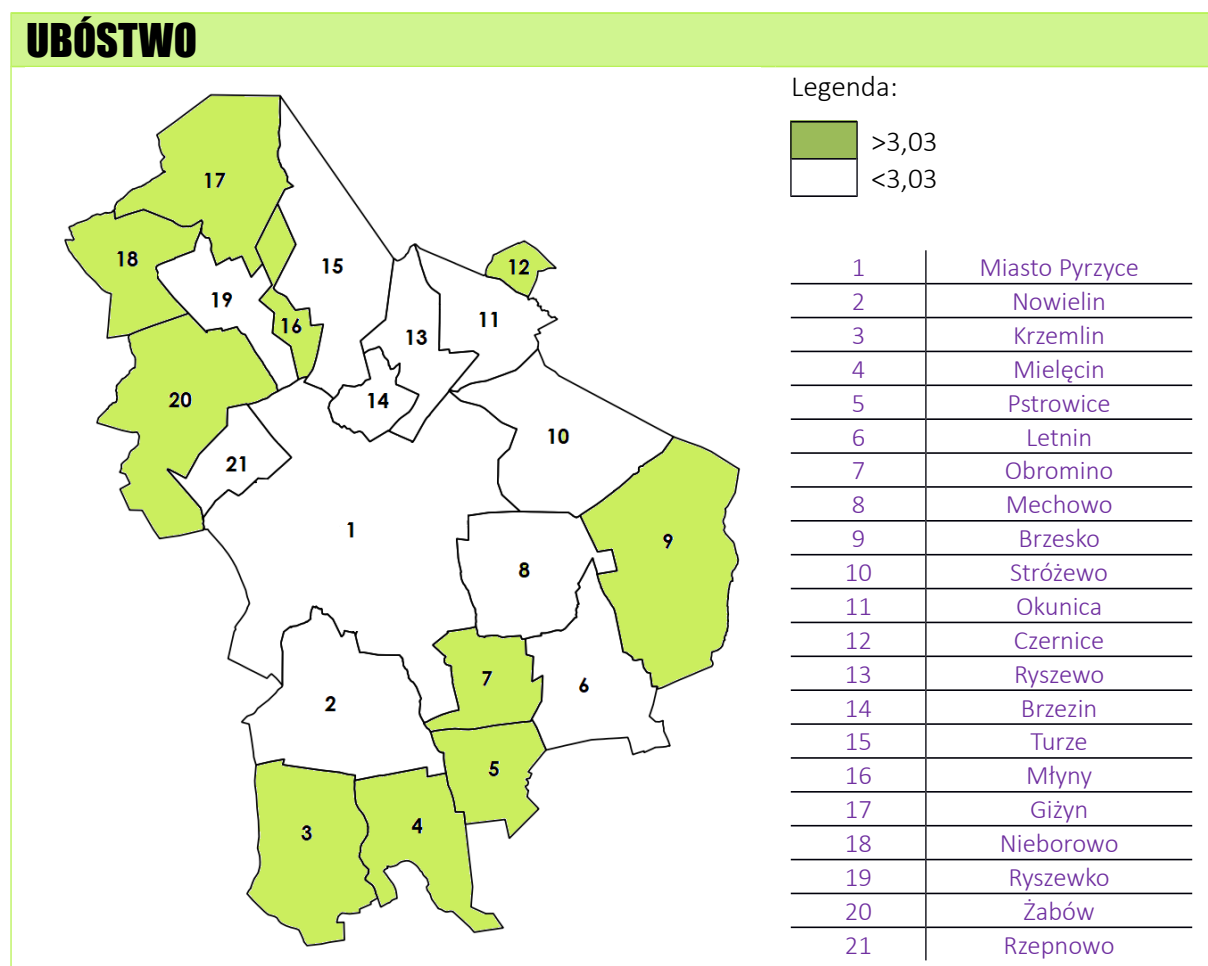
Kumulacja liczby osób objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności w 2015 roku została odnotowana na następujących obszarach Gminy Pyrzyce:

- Krzemlin
- Pstrowice
- Obromino
- Brzesko
- Miasto Pyrzyce
- Żabów
- Nieborowo
- Giżyn
- Młyny
- Ryszewo
- Czernice

Na terenie Gminy działa Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „Silni Razem”.

UBÓSTWO

W latach 2012-2014 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Ubóstwo jest szczególnym problemem społecznym przede wszystkim dlatego, że pozostawanie w nim oddziałuje silnie na inne sfery życia – wielowymiarowe ubóstwo prowadzi do wykluczenia społecznego.



Na terenie Gminy Pyrzyce, obszarami o największej kumulacji osób dotkniętych ubóstwem są:

- Krzemlin
- Mielęcın
- Pstrowice
- Obromino
- Brzesko
- Żabów
- Młyny
- Nieborowo
- Giżyn
- Czernice.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 11: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Pyrzyce w 2015 roku z uwzględnieniem formy pomocy [źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach]

L.p.	Sołectwo	Zasiłki stałe	Zasiłki stałe na 100 mieszkańców	Usługi opiekuńcze	Usługi opiekuńcze na 100 mieszkańców	Zasiłki okresowe	Zasiłki okresowe na 100 mieszkańców	Zasiłki jednorazowe	Zasiłki jednorazowe na 100 mieszkańców	Opłacenie posiłku dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych	Opłacenie posiłku dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych na 100	Dopłata do kosztów pobytu w Domu Pomocy Społecznej	Dopłata do kosztów pobytu w Domu Pomocy Społecznej na 100 mieszkańców
1	Brzesko	7	0,96	1	0,14	18	2,47	9	1,24	39	5,36	1	0,14
2	Brzezin	1	0,59	0	0,00	3	1,76	1	0,59	1	0,59	0	0,00
3	Czernice	0	0,00	0	0,00	1	2,22	0	0,00	2	4,44	1	2,22
4	Giżyn	2	1,00	0	0,00	3	1,49	6	2,99	15	7,46	0	0,00
5	Krzemlin	3	0,38	1	0,13	27	3,38	19	2,38	55	6,88	1	0,13
6	Letnin	1	0,31	1	0,31	4	1,26	3	0,94	10	3,14	2	0,63
7	Mechowo	0	0,00	0	0,00	2	1,27	1	0,63	5	3,16	0	0,00
8	Mielęcín	3	0,63	0	0,00	12	2,52	10	2,10	24	5,03	0	0,00
9	Młyny	1	0,89	0	0,00	7	6,25	5	4,46	14	12,50	0	0,00
10	Nowielin	5	1,12	0	0,00	20	4,48	13	2,91	35	7,85	3	0,67
11	Nieborowo	1	0,40	1	0,40	6	2,41	5	2,01	7	2,81	0	0,00
12	Obromino	3	2,03	0	0,00	6	4,05	1	0,68	9	6,08	0	0,00
13	Okunica	1	0,36	1	0,36	5	1,79	3	1,08	7	2,51	3	1,08
14	Pstrowice	2	1,41	0	0,00	4	2,82	5	3,52	9	6,34	0	0,00
15	Pyrzyce	102	0,84	70	0,58	218	1,80	201	1,66	445	3,67	16	0,13
16	Rzepnowo	0	0,00	0	0,00	3	1,97	2	1,32	2	1,32	0	0,00
17	Ryszewko	2	0,89	0	0,00	2	0,89	1	0,45	2	0,89	0	0,00
18	Ryszewo	0	0,00	0	0,00	2	1,00	3	1,49	12	5,97	0	0,00

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

L.p.	Sołectwo	s	e	Z	s	e	Z	t	s	U	t	s	U	s	e	Z	s	e	Z	s	e	Z	t	p	O	t	p	O	p	o	D	p	o	D	
19	Stróżewo	0		0,00	2		0,63	3		0,94	2		0,63	16		5,00	1		0,31																
20	Turze	1		0,31	0		0,00	3		0,93	1		0,31	7		2,18	1		0,31																
21	Żabów	18		1,40	0		0,00	1		0,08	30		2,33	82		6,38	6		0,47																
SUMA		153			77			350			321			798			35																		
ŚREDNIA				0,63			0,12			2,17			1,62			4,71			0,30																

W powyżej tabeli zestawiono liczbę rodzin w poszczególnych sołectwach objętych pomocą społeczną z uwzględnieniem formy w 2015 roku. Najwięcej rodzin na terenie Gminy Pyrzyce w 2015 roku korzystało z:

- opłaty posiłku dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych;
- zasiłków okresowych;
- zasiłków jednorazowych.

W celu zobrazowania stopnia nasilenia „zapotrzebowania” na pomoc społeczną dane liczbowe przeliczone zostały na 100 mieszkańców danego sołectwa. Z tak otrzymanych wyników wskazano średnią, a za obszary problemowe uznano te sołectwa, których wartość wskaźnika oscyluje powyżej średniej dla całej Gminy Pyrzyce. W powyższej tabeli, sołectwa, których wartość wskaźnika przyjmowała wartość powyżej średniej, wyróżniono kolorem.

Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów. Bezrobocie jest przyczyną degradacji ekonomicznej osób nim dotkniętych oraz ich rodzin. Gwałtowny spadek dochodów spowodowany utratą pracy doprowadza do wymuszonego ograniczania lub rezygnacji z zaspokajania niektórych potrzeb, a także zmusza do korzystania z finansowej i rzeczowej pomocy z zewnątrz, co często doprowadza do narastania spirali zadłużenia. Najdotkliwiej skutki bezrobocia w płaszczyźnie ekonomicznej odczuwają rodziny wielodzietne oraz niepełne. Utrata jedyne go żywiciela rodziny oznacza natychmiastowe pogorszenie warunków życia. Skutki bezrobocia rodziców nie tylko zmieniają sytuację dzieci, ale często mogą negatywnie wpłynąć na ich przyszłe losy w związku z ograniczonymi możliwościami realizacji planów edukacyjnych. Grupą szczególnie zagrożoną skutkami bezrobocia jest młodzież, a w szczególności absolwenci. Bezrobocie zniekształca proces aktywizacji zawodowej młodych ludzi. Bezrobocie ma w tej grupie osób skutki nie tylko ekonomiczne, ale może mieć również skutki w postaci zakłóceń w sferze psychospołecznej. Bezczyność i nieuregulowany tryb życia wyzwalają w młodzieży zachowania dewiacyjne i patologiczne, które prowadzą do narastania kolejnych problemów społecznych, takich jak alkoholizm, przemoc w rodzinie, czy wzrost przestępczości.

Tabela 12: Bezrobocie rejestrowane na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS oraz Urząd Miejski w Pyrzycach]

Liczba osób bezrobotnych ogółem	2013	2014	2015	Trend zmian
Zachodniopomorskie	111063	94465	79393	↓
Powiat pyrzycki	3615	2919	2453	↓
Gmina Pyrzyce	1501	1215	1004	↓

Analizując dane zestawione w powyższej tabeli stwierdza się spadek liczby osób bezrobotnych na wszystkich badanych szczeblach (wojewódzkim, powiatowym i gminnym). Spadek bezrobocia jest efektem wielu czynników. To z pewnością wynik konsekwentnej polityki Samorządu Województwa w tym zakresie. Spadek bezrobocia, wsparcie przedsiębiorców, poprawa atrakcyjności inwestycyjnej województwa – to wciąż aktualne priorytety. W ostatnim czasie w regionie pojawiło się wielu inwestorów. Firmy, które funkcjonują w regionie od kilku lat w zdecydowanej większości dobrze się rozwijają. Procentują środki zainwestowane w infrastrukturę i nakłady na aktywizację bezrobotnych.

Tabela 13: Charakterystyka bezrobocia rejestrowanego na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

	2013	2014	2015	Trend zmian
Liczba osób bezrobotnych ogółem	1501	1215	1004	↓
Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	383	319	289	↓
Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy	927	753	593	↓

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

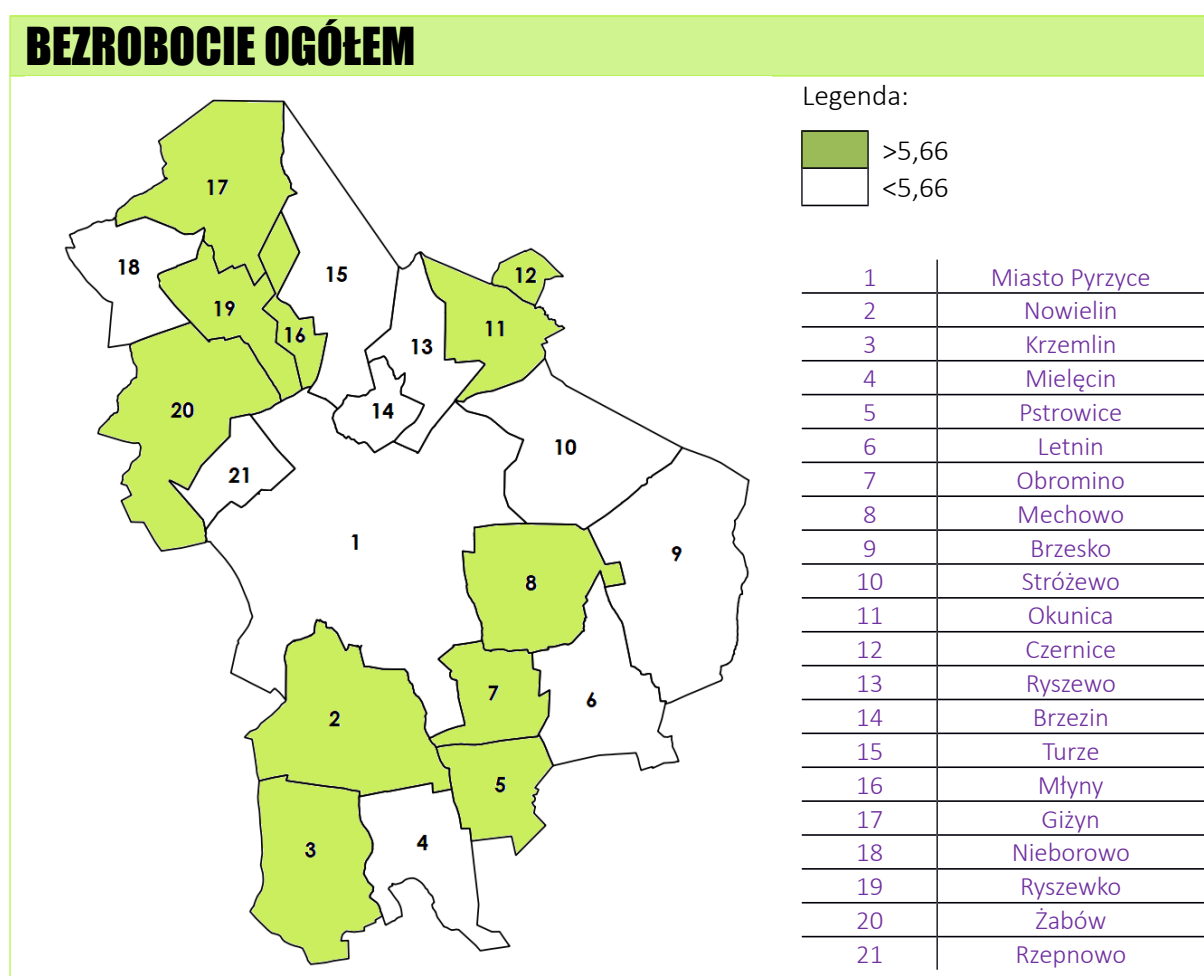
Tabela 14: Charakterystyka bezrobocia rejestrowanego w sołectwach Gminy Pyrzyce w 2015 roku [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

Sołectwo	liczba osób bezrobotnych ogółem	liczba osób bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 bezrobotnych
Brzesko	38	5,22	9	1,24	19	2,61
Brzezin	10	5,88	3	1,76	3	1,76
Czernice	4	8,89	1	2,22	2	4,44
Giżyn	13	6,47	4	1,99	5	2,49
Krzemlin	57	7,13	15	1,88	36	4,51
Letnin	8	2,52	2	0,63	5	1,57
Mechowo	4	2,53	0	0,00	4	2,53
Mielęcın	22	4,61	2	0,42	15	3,14
Młyny	7	6,25	0	0,00	4	3,57
Nowielin	45	10,09	16	3,59	31	6,95
Nieborowo	10	4,02	1	0,40	5	2,01
Obromino	12	8,11	4	2,70	8	5,41
Okunica	18	6,45	6	2,15	14	5,02
Pstrowice	10	7,04	3	2,11	4	2,82
Pyrzyce	608	5,01	189	1,56	363	2,99
Rzepnowo	6	3,95	2	1,32	3	1,97
Ryszewko	12	5,36	4	1,79	3	1,34
Ryszewo	10	4,98	0	0,00	6	2,99
Stróżewo	15	4,69	1	0,31	6	1,88
Turze	10	3,12	3	0,93	4	1,25
Żabów	85	6,61	24	1,87	53	4,12
SUMA	1004		289		593	
ŚREDNIA		5,66		1,37		3,11

Analizując bezrobocie na terenie poszczególnych sołectw Gminy Pyrzyce brano pod uwagę trzy elementy:

- liczba osób bezrobotnych ogółem;
- Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy.

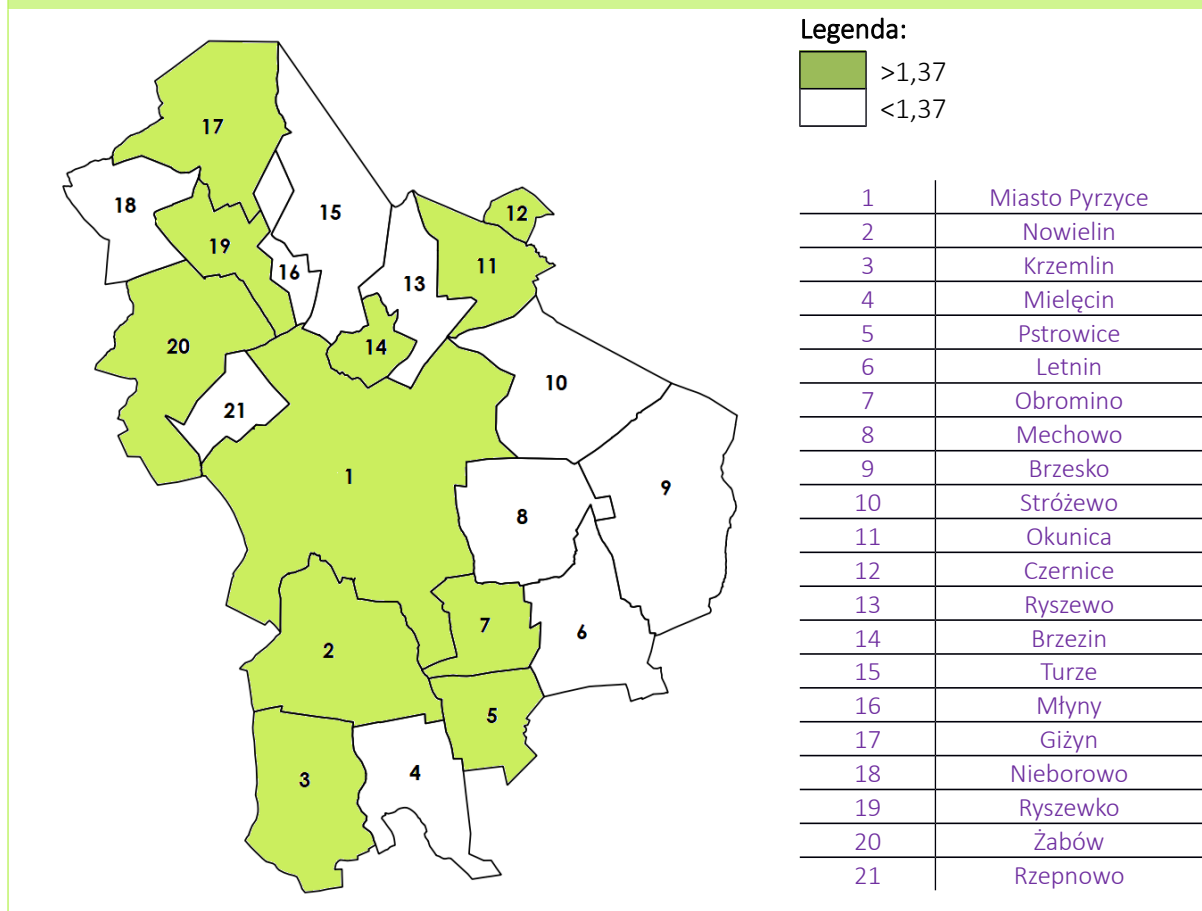
W celu zobrazowania stopnia nasilenia problemu bezrobocia w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce opracowano wskaźnik osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Dla wskaźników wyznaczono wartość średnią dla Gminy Pyrzyce. Obszary problemowe w zakresie bezrobocia to te, których wskaźnik był wyższy od średniej dla Gminy.



Problem największej liczby osób bezrobotnych dotyczy wybranych sołectw Gminy Pyrzyce. Zgodnie z danymi przekazanymi przez Urząd Miejski w Pyrzycach, najwięcej osób bezrobotnych zamieszkuje następujące sołectwa:

- Giżyn
- Ryszewko
- Żabów
- Okunica
- Czernice
- Mechowo
- Młyny
- Nowielin
- Krzemlin
- Pstrowice
- Obromino

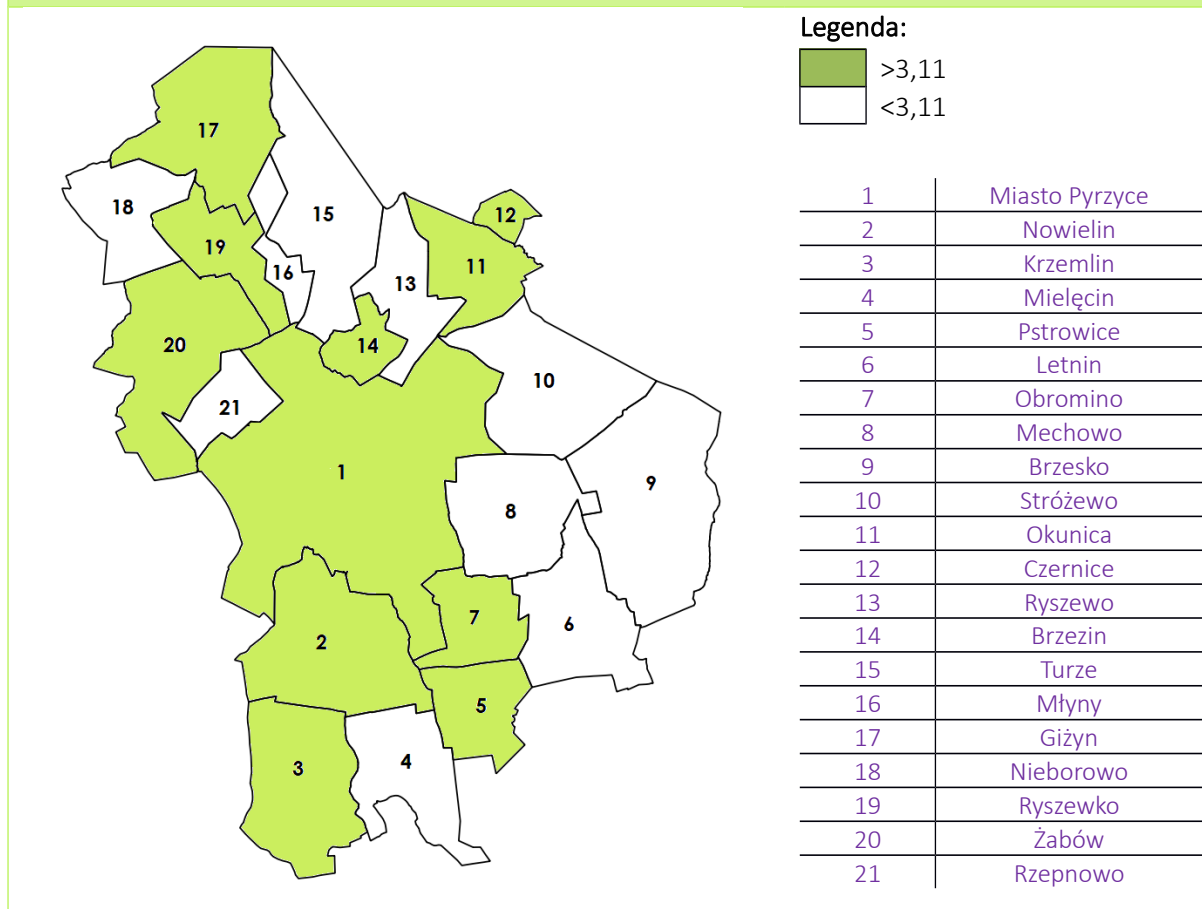
BEZROBOCIE POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA



Problem kumulacji bezrobocia po 50 roku życia dotyczy obszarów:

- Giżyn
- Ryszewko
- Żabów
- Brzezin
- Okunica
- Czernice.
- Pyrzyce
- Nowielin
- Obromino
- Pstrowice
- Krzemlin

DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE



Problem długotrwałego bezrobocia na terenie Gminy Pyrzyce jest najbardziej nasilony na terenie następujących obszarów:

-
- Żabów,
- Młyny,
- Ryszewo,
- Okunica,
- Pyrzyce,
- Nowielin,
- Mechowo,
- Obromino,
- Letnin,
- Krzemlin,
- Mielęcín.

Lokale socjalne

Ważnym wyznacznikiem koncentracji ubóstwa w przestrzeni miasta jest lokalizacja mieszkań, które są wynajmowane przez gminę osobom o niskim dochodach. Na zasób mieszkaniowy gminy składają się m.in. lokale komunalne oraz socjalne, przy czym te drugie odznaczają się najniższym standardem

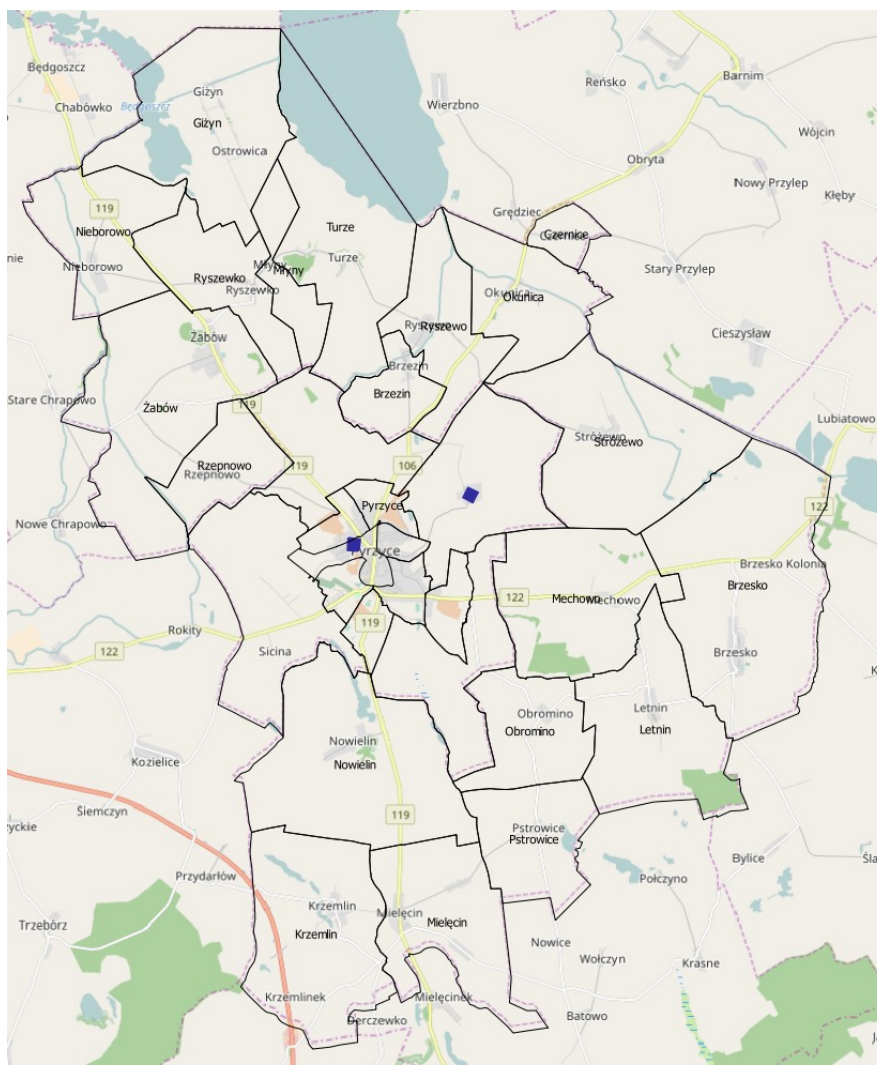
w zasobie. Łączna powierzchnia pokoi w lokalu socjalnym przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5 m² w gospodarstwie wieloosobowym i 10 m² w gospodarstwie jednoosobowym. Mieszkania socjalne służą zaspokojeniu potrzeb ludzi najuboższych, którym gmina ma obowiązek zapewnić taki lokal. Są wśród nich osoby, wobec których sąd orzekł eksmisję z prawem do lokalu socjalnego.

Lokale socjalne na terenie Gminy Pyrzyce zlokalizowane są tylko w części miejskiej. Poniższa tabela przedstawia liczbę lokali socjalnych wraz z liczbą ich najemców w latach 2013-2015.

Tabela 15: Liczba lokali socjalnych wraz z liczbą najemców na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

	2013	2014	2015	Trend zmian
Liczba lokali socjalnych	7	7	14	↑
Liczba najemców lokali socjalnych	15	15	41	↑

Do 2015 roku Gmina Pyrzyce posiadała 7 lokali socjalnych, wybudowanych w 2008 roku. Zlokalizowane są przy ul. Dworcowej 6. W 2015 roku oddano do użytku kolejne 7 lokali socjalnych znajdujących się pod adresem Obojno 6.



Rysunek 3: Lokalizacja lokali socjalnych na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Na terenie gminy Pyrzyce mieści się Komisariat Policji oraz funkcjonuje Straż Miejska w Pyrzycach. Według danych Komisariatu Policji w Pyrzycach w okresie od 1.01.2014 do 31.12.2014 zgłoszono na terenie gminy 566 przestępstw: w tym przestępstwa kryminalne (265), przestępstwa gospodarcze (102), uszczerbek na zdrowiu (7), uszkodzenie mienia (13), prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości (44), bójki i pobicia (2), kradzieże (33), kradzieże z włamaniem (36), łamanie ustawy o narkomanii (64). Wskaźnik zagrożenia przestępstwem (niezależnie od jego kategorii) na obszarach wiejskich w gminie Pyrzyce jest mniejszy, niż na obszarze miejskim. Wykrywalność przestępstw na obszarach miejskich i wiejskich jest równa 100% w przypadku przestępstw gospodarczych, uszczerbku na zdrowiu, prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości, łamania ustawy o narkomanii oraz bójek i pobić. Z kolei przestępstwa kryminalne, związane z uszkodzeniem mienia oraz kradzieże z włamaniem są lepiej wykrywalne na obszarach wiejskich, na obszarze miejskim większą wykrywalność mają z kolei same kradzieże. Kuratorzy Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim

sprawowali na terenie gminy Pyrzyce w roku 2014 łącznie 147 dozorów, w tym 103 sprawy (89 osób) orzeczonych w sprawach dorosłych oraz 44 nadzory orzeczone w sprawach rodzinnych i nieletnich – w tym 29 nadzorów (wobec 29 osób) dotyczyło nadzorów nad nieletnimi, 9 nadzorów (wobec 9 osób) z tytułu leczenia odwykowego oraz 26 nadzorów z tytułu ograniczenia władzy rodzicielskiej (wobec 81 osób).

Stan bezpieczeństwa w poszczególnych sołectwach określono na podstawie dwóch wskaźników:

- Liczba interwencji Straży Miejskiej;
- Liczba sporządzonych niebieskich kart.

Poniższa tabela przedstawia ogólną liczbę interwencji Straży Miejskiej oraz liczbę sporządzonych niebieskich kart na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015.

Tabela 16: Ogólna liczba interwencji Straży Miejskiej oraz liczba sporządzonych niebieskich kart na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

	2013	2014	2015	Trend zmian
Interwencje Straży Miejskiej	49	23	67	↑
Liczba sporządzonych niebieskich kart	30	45	39	↓

W zakresie interwencji Straży Miejskiej odnotowano wzrost tej liczby względem lat poprzednich. Natomiast w przypadku liczby sporządzonych niebieskich kart obserwuje się spadek liczby względem roku 2014.

Tabela 17: Liczba interwencji Straży Miejskiej oraz liczba sporządzonych niebieskich kart na terenie poszczególnych sołectw Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

2015				
Sołectwo	Interwencje Straży Miejskiej	Interwencje Straży Miejskiej na 100 mieszkańców	Liczba sporządzonych niebieskich kart	Liczba sporządzonych niebieskich kart na 100 mieszkańców
Brzesko	2	0,27	2	0,27
Brzezin	1	0,59	1	0,59
Czernice	4	8,89	0	0,00

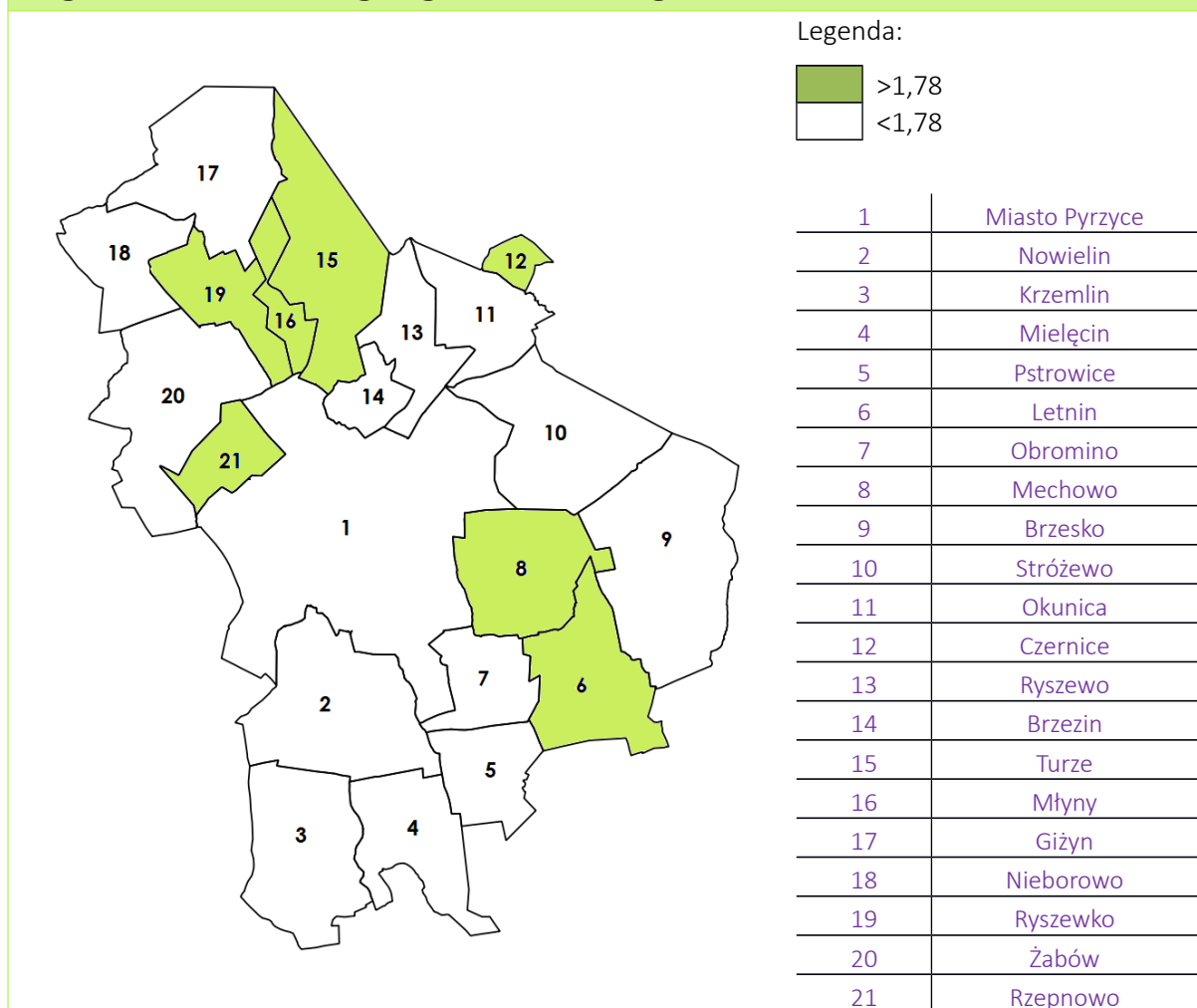
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Giżyn	2	1,00	0	0,00
Krzemlin	0	0,00	3	0,38
Letnin	10	3,14	0	0,00
Mechowo	4	2,53	0	0,00
Mielęcín	2	0,42	2	0,42
Młyny	12	10,71	3	2,68
Nowielin	0	0,00	0	0,00
Nieborowo	0	0,00	0	0,00
Obromino	1	0,68	0	0,00
Okunica	0	0,00	0	0,00
Pstrowice	2	1,41	0	0,00
Pyrzyce	0	0,00	25	0,21
Rzepnowo	4	2,63	0	0,00
Ryszewko	2	0,89	0	0,00
Ryszewo	0	0,00	0	0,00
Stróżewo	2	0,63	0	0,00

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Turze	9	2,80	0	0,00
Żabów	10	0,78	3	0,23
SUMA	67		39	
ŚREDNIA		1,78		0,23

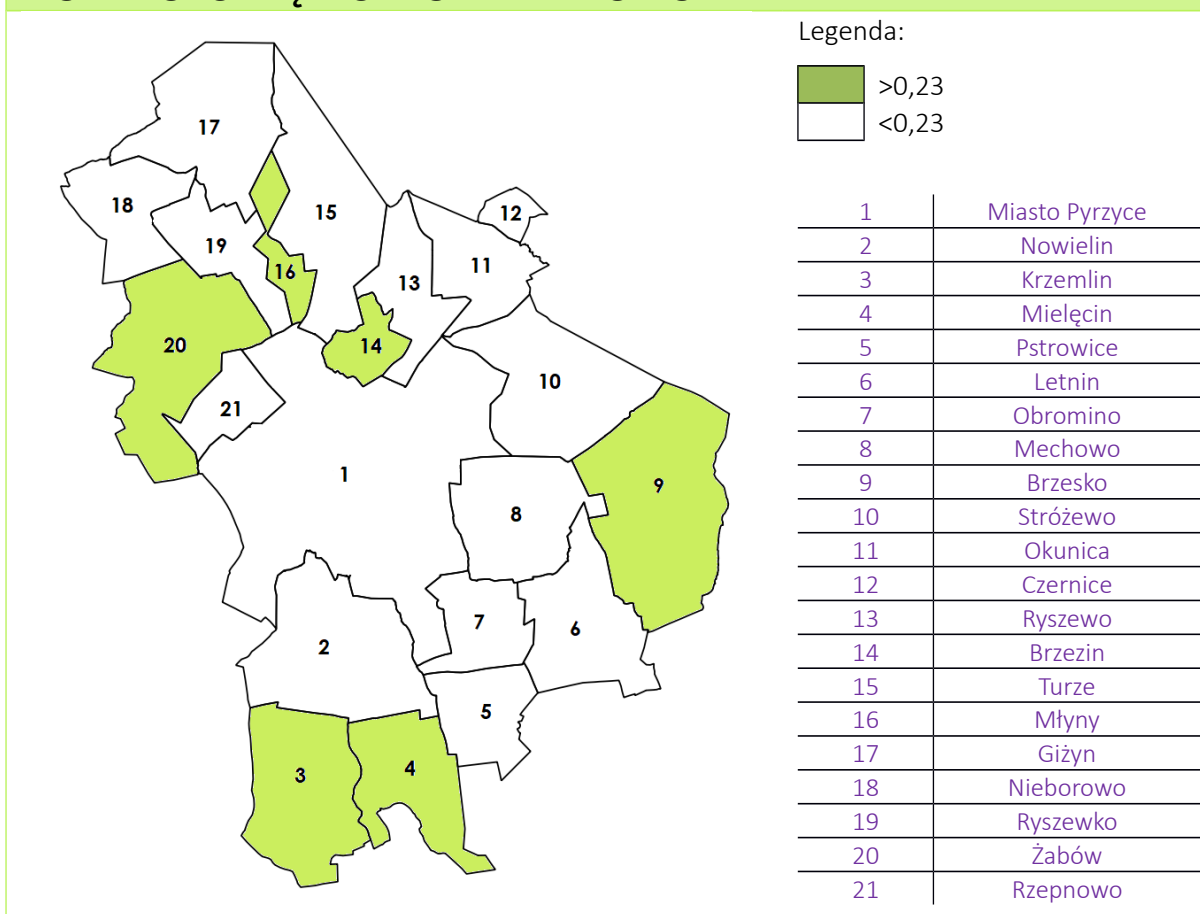
LICZBA INTERWENCJI STRAŻY MIEJSKIEJ



Problem związany z koniecznością częstej interwencji Straży Miejskiej na terenie Gminy Pyrzyce jest najbardziej skumulowany na terenie następujących obszarów:

- Mechowo
- Letnin
- Rzepnowo
- Ryszewko
- Młyny
- Turze
- Czernice.

LICZBA SPORZĄDZONYCH NIEBIESKICH KART



Obszarami o największej liczbie sporządzonych niebieskich kart w przeliczeniu na 100 mieszkańców, na terenie Gminy Pyrzyce są:

- Krzemlin
- Mielęcín
- Brzesko
- Żabów
- Młyny
- Brzezin

Edukacja

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od dzieciństwa jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Nie należy przy tym zapominać, że przedszkole i szkoła należą do głównych czynników socjalizacji, odpowiedzialnych za przekazanie informacji, umiejętności i wartości, które społeczeństwo uważa za ważne dla życia społecznego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 18: Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach zlokalizowanych na terenie Gminy Pyrzyce w porównaniu ze średnim wynikiem w powiecie i województwie [źródło: OKE Poznań]

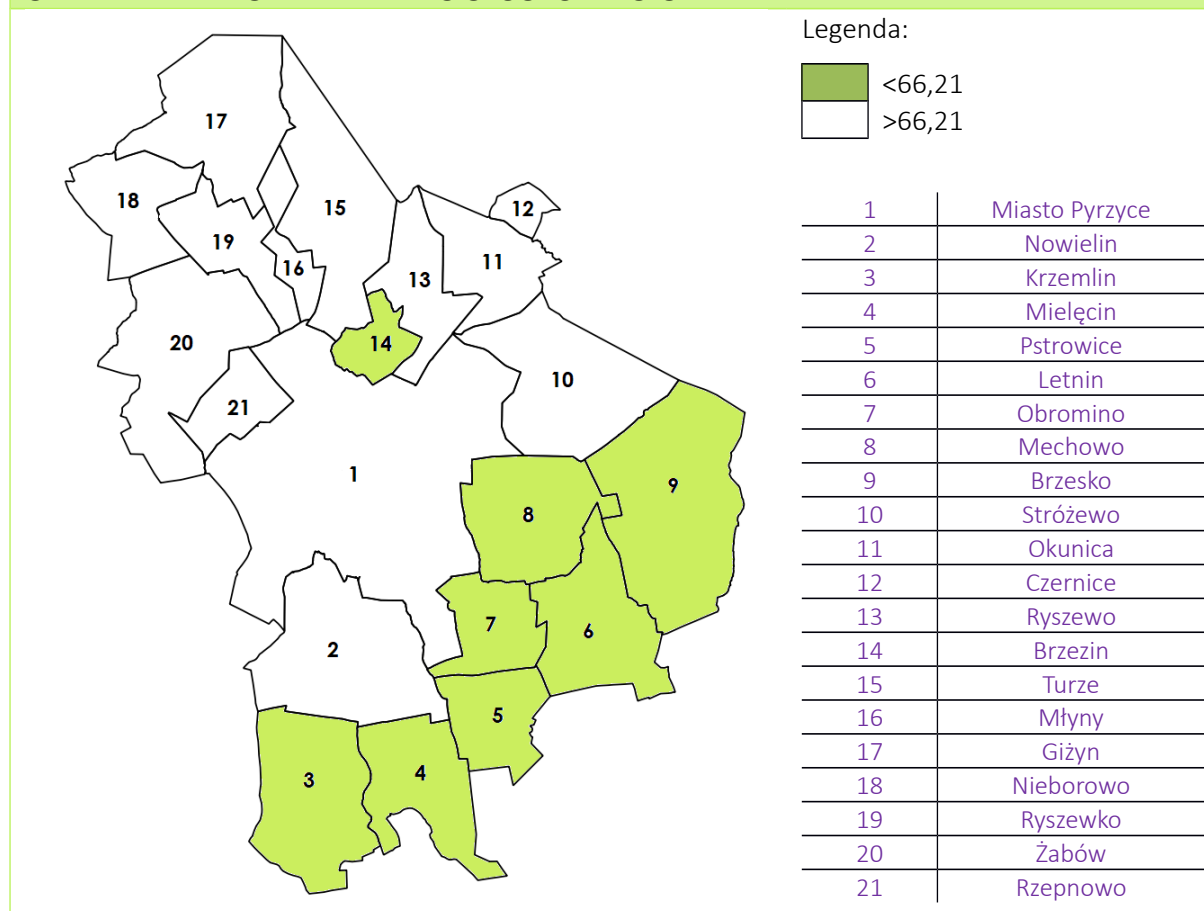
	CZĘŚĆ I				CZĘŚĆ II			
	Średni wynik % SZKOŁY	Średni wynik % GMINY	Średni wynik % POWIATU	WOJEWÓDZTWAŚredni wynik %	Średni wynik % SZKOŁY	Średni wynik % GMINY	Średni wynik % POWIATU	WOJEWÓDZTWAŚredni wynik %
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Brzesku	55	65,7 6	63,9 4	64,9 5	63,1 2	70,0 2	71,4 1	76,6 7
Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Mielęcinie	57,9				70,4			
Szkoła Podstawowa w Okunicy	73				61,5			
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Leonida Teligi w Pyrzycach	66				71,4 8			
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Żabowie	67,8				71,9 7			

Tabela 19: Średni wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Pyrzyce [źródło: OKE Poznań]

Średni wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty	
Brzesko	59,06
Brzezin	67,25
Czernice	67,25
Giżyn	69,89
Krzemlin	64,15
Letnin	59,06
Mechowo	59,06
Mielęcin	64,15
Młyny	69,89
Nowielin	68,74
Nieborowo	69,89
Obromino	59,06
Okunica	67,25
Pstrowice	64,15
Pyrzyce	68,74
Rzepnowo	68,74
Ryszewko	69,89
Ryszewo	67,25
Stróżewo	67,25
Turze	69,89
Żabów	69,89

ŚREDNIA	66,21
---------	-------

ŚREDNI WYNIK SPRAWDZIANU SZÓSTOKLASISTY



Obszarami, na których średni wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty ułożywał się poniżej średniej wartości dla Gminy Pyrzyce to:

- Krzemlin
- Mielęcín
- Pstrowice
- Obromino
- Letnin
- Brzesko
- Mechowo
- Brzezin

Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale także ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie ich zasobów. W 2015 roku na terenie Gminy Pyrzyce funkcjonowało 56 organizacji pozarządowych.

Poniższe rysunki przedstawiają lokalizację organizacji pozarządowych na terenie Gminy Pyrzyce.



Rysunek 4: Lokalizacja organizacji pozarządowych na terenie Gminy Pyrzyce
[źródło: https://www.pyrzyce.um.gov.pl/strona/menu/147_mapy_organizacji_pozarządowych]

Sport

W gminie Pyrzyce znajduje się 26 obiektów sportowych i rekreacyjnych, do których zaliczają się:

- kompleks sportowo-rekreacyjny (składający się z trzech kortów tenisowych o nawierzchni ceglastej,
- boiska do piłki siatkowej – plażowej z nawierzchnią piaskową,
- boiska głównego – płyta boiska trawiasta,
- bieżni,
- miejsca do skoku w wzwyż i w dal oraz rzutni o nawierzchni żużlowej,
- boiska bocznego o nawierzchni trawiastej oraz terenu rekreacyjnego),
- hala widowiskowo-sportowa,
- boisko piłkarskie w Brzesku,
- dwa boiska piłkarskie w Żabowie,
- boisko piłkarskie w Nowielinie, Stróżewie, Obojnie i Turze,
- Zespół Boisk „Moje Boisko – Orlik 2012 w Krzemlinie,
- boisko do piłki nożnej w Nieborowie,
- niepełnowymiarowe boisko do piłki nożnej w Mielęcinnie, Rzepnowie, Pyrzycach przy ul. Rycerza Przybora oraz ul. Rolnej;
- boisko do piłki nożnej i siatkowej w Okunicy, Brzezynie, Pstrowicach,
- salę gimnastyczną oraz salkę do ćwiczeń przy Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi w Pyrzycach,
- sala gimnastyczna z magazynem sprzętu, szatniami, natryskami w Publicznym Gimnazjum w Pyrzycach,
- sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Żabowie.

Gmina Pyrzyce posiada także trzy tereny rekreacyjne:

- pierwszy w Pyrzycach posiadający: szachownice, terenowe ławeczki, oczko wodne, dwie wiaty, murowany grill, urządzenia do aerobiku na zewnątrz i inne służące do rekreacji ruchowej,
- drugi w Giżynie składający się z terenu do rekreacji, na którym mieści się świetlica wiejska,
- trzeci w Letninie składający się z terenu do rekreacji z wydzielonym boiskiem do małych gier.

Administrowana i utrzymywana baza sportowa systematycznie jest modernizowana. Część prac remontowych wykonują pracownicy sekcji technicznej Ośrodka Sportu i Rekreacji. Obecnie na generalną modernizację czekają miejsca do sportu i rekreacji w Publicznym Gimnazjum w Pyrzycach. Ośrodek Sportu i Rekreacji pozyskuje dodatkowe środki z wynajmu dostępnej bazy obiektów, masaży,

dofinansowania do osób prywatnych. Co roku Ośrodek opracowuje kalendarz imprez sportowo-rekreacyjnych z uwzględnieniem wszystkich grup wiekowych. Zapał do sportu i osiągnięcia mieszkańców umożliwiły osiągnięcia na arenie wojewódzkiej, ogólnopolskiej a nawet międzynarodowej.

W gminie działa dwanaście klubów sportowych, są to:

- Miejski Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Pyrzyce,
- „Sęp” Brzesko,
- Uczniowski Klub Sportowy „Opty” przy SP nr 2 w Pyrzycach,
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Płonia” przy SP w Okunicy,
- Uczniowski Klub Sportowy „Copernikuc” przy SP w Żabowie,
- Uczniowski Klub Sportowy „Piast” w Pyrzycach,
- Ludowy Międzyszkolny Klub Sportowy „Żak” w Pyrzycach,
- Ludowy Klub Sportowy „Spartakus” w Pyrzycach,
- Uczniowski Klub Sportowy „Kleks” Sprawni Razem przy SOSW w Pyrzycach,
- Uczniowski Klub Sportowy „Orliki” przy SP w Brzesku,
- Uczniowski Klub Sportowy „Olimp” przy SP w Mielęcinie,
- Akademia Piłkarska „Sokół” Pyrzyce.

Gmina Pyrzyce ma dobrze rozwiniętą sieć organizacyjną wokół sportu i rekreacji, na jej terenie działa łącznie 56 stowarzyszeń, związków, klubów, które m.in. angażują się w działalność sportową.

Kultura

Na terenie Gminy Pyrzyce działa Pyrzycki Dom Kultury, Pyrzycka Biblioteka Publiczna oraz Kino.

W ramach Pyrzyckiego Domu Kultury działa 6 zespołów:

- Zespół Pieśni i Tańca Pyrzyce,
- Zespół wokalny „Seniorita”,
- Zespół śpiewaczy „Wrzos”,
- Zespół śpiewaczy „Jaworek”,
- Regionalny Zespół Śpiewaczy „Kresowianka”,
- Zespół śpiewaczy „Pyrzyczanka”.

Ponadto na terenie Pyrzyckiego Domu Kultury działa wiele pracowni, w tym m.in. taneczna, wokalna, teatralna, fitness, plastyczna czy akademia malucha.

Niski kapitał społeczny, w tym poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym, może być alarmującym sygnałem, wskazującym na występowanie również innych problemów w danej społeczności, takich jak ubóstwo czy wysoki stopień wykluczenia społecznego oraz związanej z nimi bierności. Analizy poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym dokonano na podstawie dostępnych danych statystycznych publikowanych w Banku Danych Lokalnych, GUS odnośnie korzystania mieszkańców z zasobów bibliotek (dla województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce).

Tabela 20: Ludność na 1 placówkę biblioteczną [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

Ludność na 1 placówkę biblioteczną			Trend zmian	
	2013	2014		2015
Województwo zachodniopomorskie	3 559	3 530	3 505	↓
Powiat pyrzycki	1 689	1 687	1 748	↑
Gmina Pyrzyce	2 468	2 468	2 458	↓

Analizując powyższą tabelę, można stwierdzić, iż na terenie województwa zachodniopomorskiego liczba osób przypadająca na jedną placówkę biblioteczną w 2015 spadła względem roku poprzedniego. Podobna sytuacja miała miejsce na terenie Gminy Pyrzyce. Natomiast na szczeblu powiatowym odnotowano wzrost liczby ludności na 1 placówkę biblioteczną.

Tabela 21: Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 osób [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 osób			Trend zmian	
	2013	2014		2015
Województwo zachodniopomorskie	152	150	145	↓
Powiat pyrzycki	129	130	120	↓
Gmina Pyrzyce	108	106	100	↓

Powyższa tabela wskazuje, iż liczba czytelników bibliotek publicznych na 1000 osób na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce na przestrzeni lat 2013-2015 spadała.

Tabela 22: Księgozbiór bibliotek na 1000 osób [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

Księgozbiór bibliotek na 1000 osób			Trend zmian	
	2013	2014		2015
Województwo zachodniopomorskie	4 061,0	4 049,2	3 901,0	↓
Powiat pyrzycki	5 797,1	5 687,9	5 376,3	↓
Gmina Pyrzyce	5 511,6	5 469,6	4 989,4	↓

Powyższa tabela wykazuje, iż na szczeblu wojewódzkim, powiatowym oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 wskaźnik księgozbioru na 1000 osób maleje.

Tabela 23: Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach				Trend zmian
	2013	2014	2015	
Województwo zachodniopomorskie	17,7	17,4	17,4	–
Powiat pyrzycki	18,9	18,5	17,8	↓
Gmina Pyrzyce	15,4	14,9	16,2	↑

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w latach 2013-2015 nie ulegały większym zmianom. Niemniej liczba wypożyczeń na terenie Gminy Pyrzyce jest niższa od liczby wypożyczeń na tle powiatu i województwa.

Frekwencja wyborcza

Uczestnictwo mieszkańców miasta w życiu publicznym może przybierać różne formy. Podstawową formą aktywności obywatelskiej jest głosowanie w wyborach i referendach, zarówno na poziomie państwowym (np. wybory prezydenckie i parlamentarne), jak i lokalnym (np. wybory samorządowe).

Analizując dane przedstawione w poniższej tabeli można wywnioskować, iż frekwencja wyborcza osób uprawnionych do głosowania z terenu Gminy Pyrzyce w wyborach parlamentarnych w analizowanych latach na tle województwa i powiatu wypada nieźle.

Tabela 24: Frekwencja wyborcza na terenie województwa, powiatu oraz Gminy Pyrzyce w roku 2010, 2014 i 2020 [źródło: PKW]

	2010	2014	2015
Województwo zachodniopomorskie	46,1	44,06	45,87
Powiat pyrzycki	53,89	54,12	39,56
Gmina Pyrzyce	53,22	52,53	43,76

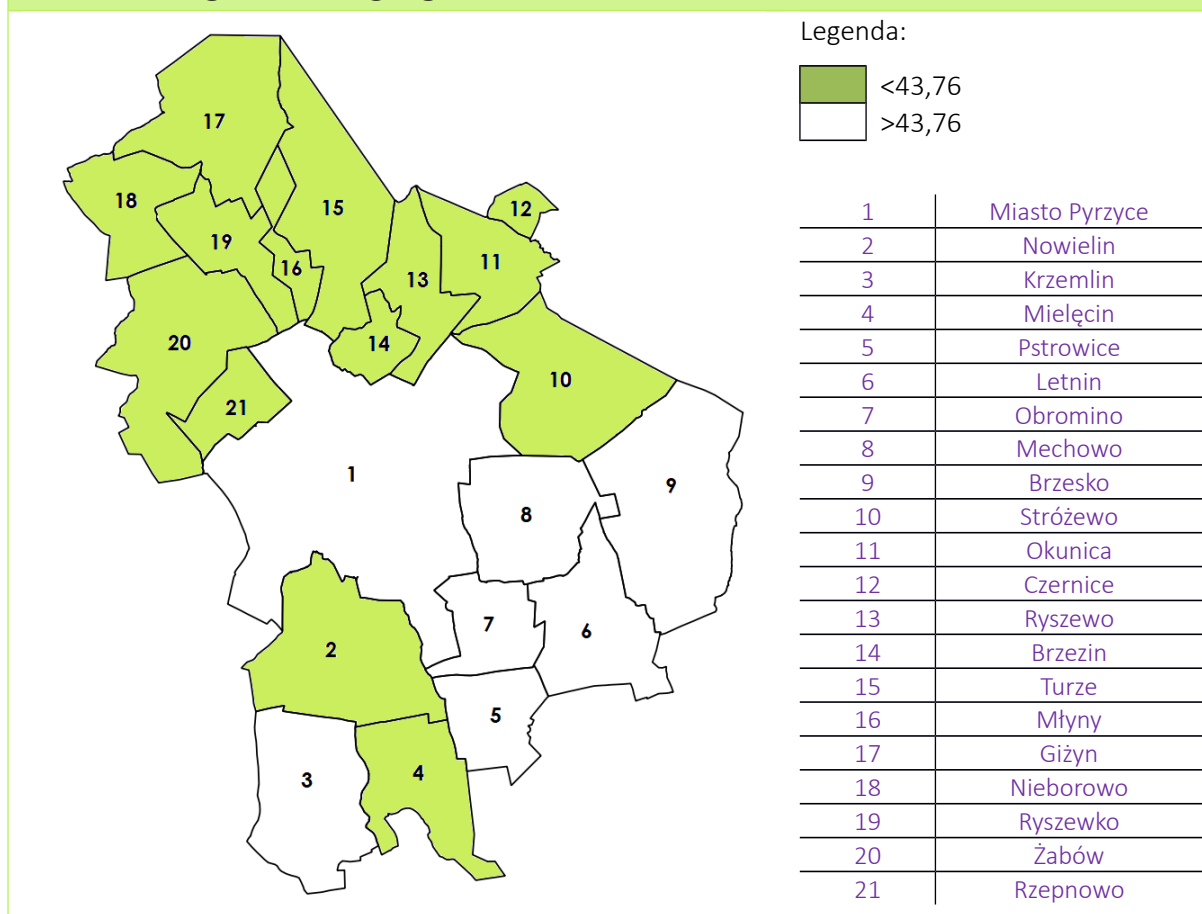
Poniższa tabela przedstawia frekwencję wyborczą w poszczególnych obwodach wyborczych na terenie Gminy Pyrzyce. Najniższą frekwencją wykazali się mieszkańcy sołectw Nowielin i Mielęcín.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 25: Frekwencja wyborcza mieszkańców Gminy Pyrzyce w wyborach parlamentarnych w 2015 roku z podziałem na obwody wyborcze [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

Numer	Granice	Liczba uprawnionych do głosowania	Liczba wydanych kart	%
1	Część miasta Pyrzyce	1525	742	48,66%
2	Część miasta Pyrzyce	871	409	46,96%
3	Część miasta Pyrzyce	2357	1082	45,91%
4	Część miasta Pyrzyce	825	378	45,82%
5	Część miasta Pyrzyce	1700	833	49,00%
6	Część miasta Pyrzyce	1612	739	45,84%
7	Część miasta Pyrzyce	1185	537	45,32%
8	Żabów, Nieborowo, Rzepnowo	1324	468	35,35%
9	Młyny, Giżyn, Turze, Ryszewko, Stróżewo, Okunica, Czernice, Brzezin, Ryszewo	1484	558	37,60%
10	Mechowo, Brzesko, Letnin, Obromino, Pstrowice	1199	557	46,46%
11	Nowielin, Mielęcín	735	241	32,79%
12	Krzemlin	621	247	39,77%
13	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	114	16	14,04%

FREKWENCJA WYBORCZA



Obszarami, na których frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych w 2015 roku kształtowała się poniżej średniej dla Gminy Pyrzyce, a tym samym obszarami problemowymi w tym zakresie są:

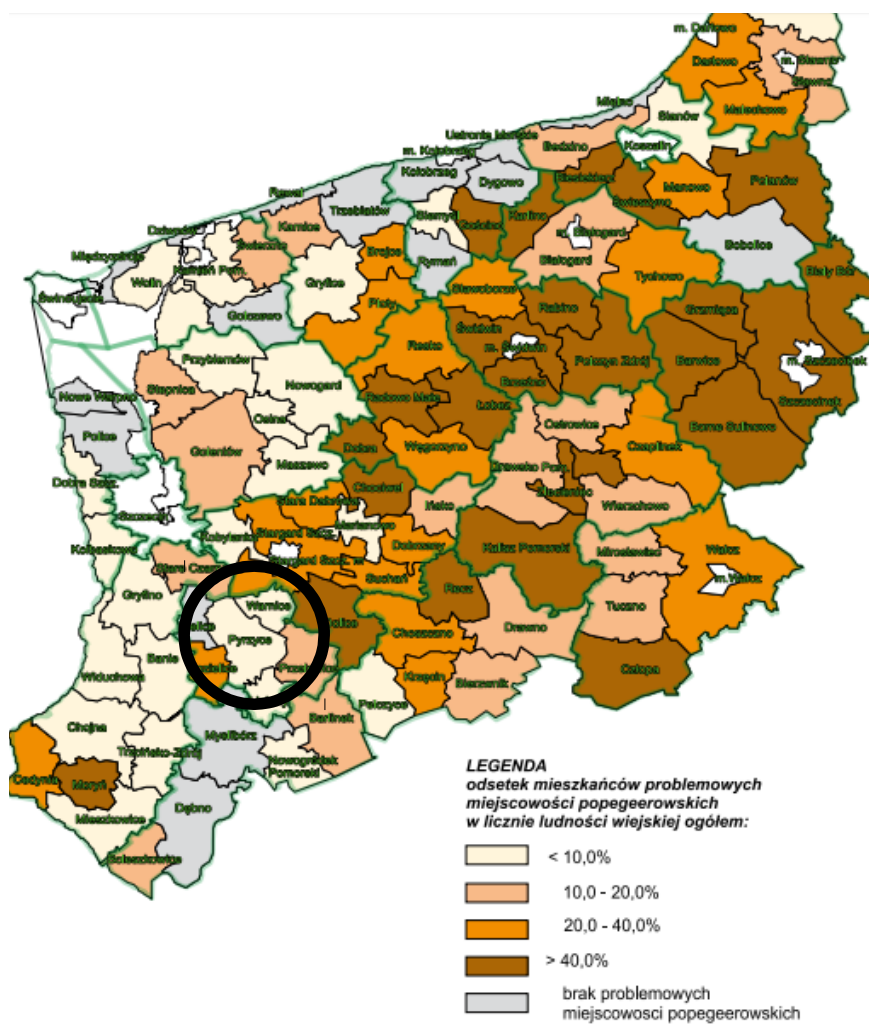
-
- Mielęcín
- Nowielin
- Stróżewo
- Rzepnowo
- Żabów
- Nieborowo
- Giżyn
- Ryszewko
- Ryszewo
- Młyny
- Turze
- Brzezin
- Okunica
- Czernica

Poziom obciążenia gminy problemem wsi popegeerowskich

Państwowe Gospodarstwo Rolne (PGR) utożsamiane jest najczęściej z formą socjalistycznej własności ziemskiej istniejącej w Polsce w latach 1949-1991, bądź też z dużym gospodarstwem rolnym, którego właścicielem było państwo. Najwięcej pegeerów utworzono na ziemiach poniemieckich. W niektórych województwach, takich jak były woj. szczeciński czy koszaliński, należąca do nich ziemia zajmowała ponad 50% powierzchni znajdujących się tam użytków rolnych.

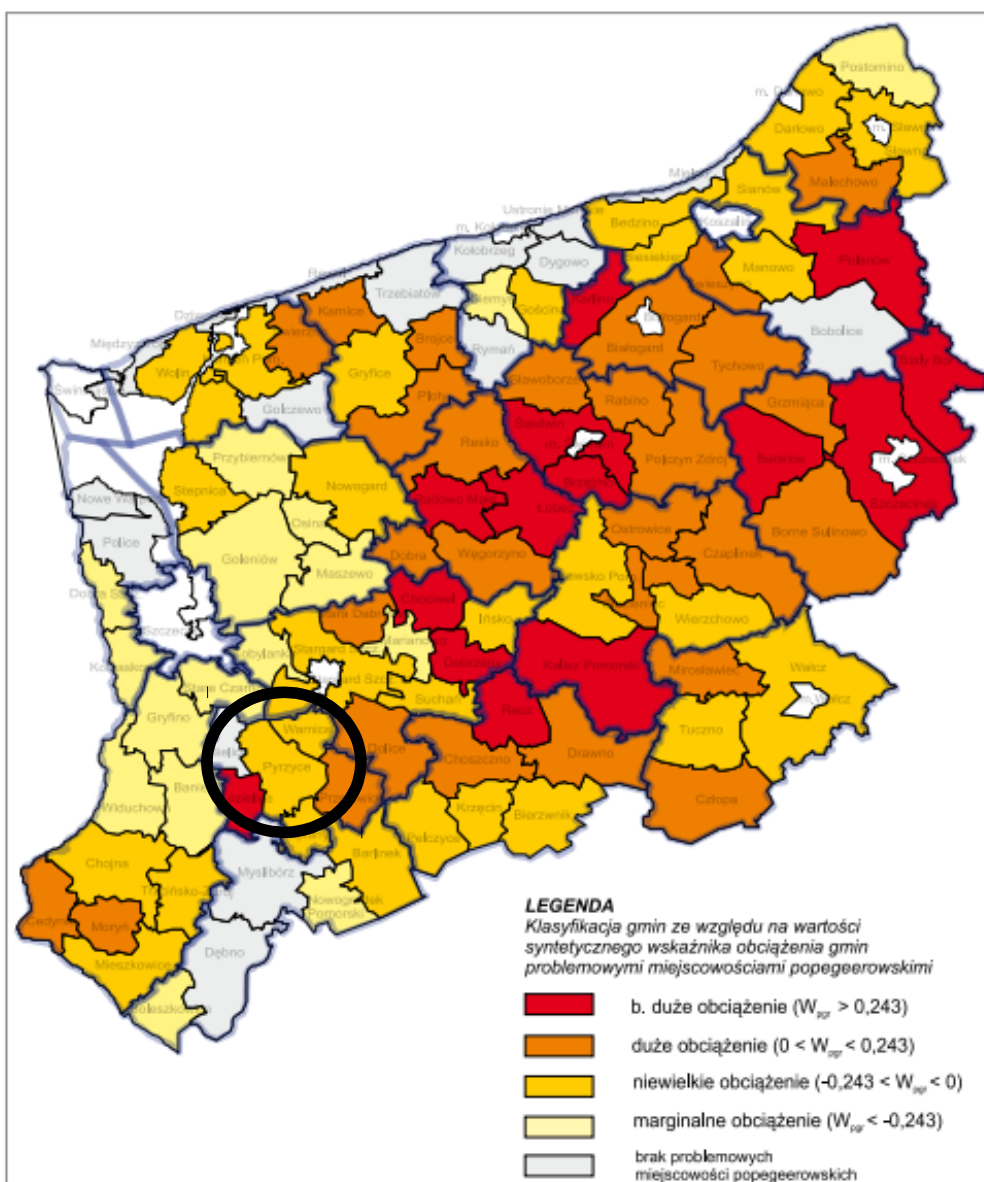
Na terenie Gminy Pyrzyce występował PGR Pyrzyce i PGN Żabów.

Upadek PGR-ów pociągnął za sobą całą gamę problemów w regionach, w których były one jedynymi pracodawcami. Proces likwidacji i nowego zagospodarowania majątku pegeerów przebiegał różnie w różnych gospodarstwach. Zmiany w sferze produkcyjnej dotyczyły przede wszystkim ograniczenia lub całkowitego zaniechania chowu zwierząt, ograniczenia produkcji roślinnej czy zmiany metod uprawy. Konsekwencją podjętych działań było m.in. drastyczne ograniczenie miejsc pracy i masowe zwolnienia, co powodowało z kolei rosnące bezrobocie wśród mieszkańców pegeerowskiej wsi. Spadek popytu na pracę, w założeniach przejściowy, okazał się jednak mieć charakter trwały. Barię dla jakichkolwiek zmian był przede wszystkim brak alternatywnych możliwości zatrudnienia – PGR-y były częstokroć jedynymi pracodawcami na danym terenie, a nowi inwestorzy nie wykazywali zbytniego zainteresowania lokowaniem swoich „biznesów” na terenach popegeerowskich (poza nielicznymi wyjątkami). Powstała nadwyżka podaży pracy nie była wchłaniana przez rynek, głównie z powodu niskich, bądź braku jakichkolwiek kwalifikacji zawodowych byłych pracowników PGR-ów.



Rysunek 5: Odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem (źródło: D. Dziechciarz *Diagnoza środowisk popegeerowskich*, Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej, nr 2(8)/13, Szczecin 2013)

Zgodnie z powyższym rysunkiem na terenie Gminy Pyrzyce problem miejscowości popegeerowskich nie był tak nasilony jak w przypadku innych obszarów na terenie województwa zachodniopomorskiego.



Rysunek 6: Obciążenia gmin problemowymi miejscowościami popegeerowskimi w województwie zachodniopomorskim (źródło: D. Dziechciarz *Diagnoza środowisk popegeerowskich*, Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej, nr 2(8)/13, Szczecin 2013)

Na podstawie dostępnych danych przyjęto, że zasadniczy wpływ na obciążenie gmin problemem wsi popegeerowskich (w aspekcie społecznym) mają:

- odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem w gminie (wskaźnik społeczności popegeerowskich);
- bezrobocie na obszarze wiejskim w gminie (wskaźnik bezrobocia);
- odsetek mieszkańców żyjących w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w problemowych miejscowościach popegeerowskich w danej gminie (wskaźnik ubóstwa).

Na podstawie uzyskanych wartości WPGR dokonano klasyfikacji gmin. Klasyfikacja ta wykazała, że na terenie Gminy Pyrzyce istnieje niewielkie obciążenie problemami wsi popegeerowskich.

Podsumowanie zjawisk społecznych na terenie Gminy Pyrzyce

Wszystkie przeanalizowane dotychczas czynniki określające sferę społeczną w Gminie Pyrzyce pozwoliły wybrać obszary o największej kumulacji niekorzystnych zjawisk. Do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w sferze społecznej wybrano następujące wskaźniki:

- 1.1 Wskaźnik obciążenia demograficznego
- 1.2 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców
- 1.3 Liczba interwencji Straży Miejskiej na 100 mieszkańców
- 1.4 Liczba niebieskich kart na 100 mieszkańców
- 1.5 Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- 1.6 Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- 1.7 Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy na 100 bezrobotnych
- 1.8 Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców
- 1.9 Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców
- 1.10 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców
- 1.11 Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty

Poniższa tabela przedstawia wartości wskaźników sfery społecznej w Gminie Pyrzyce z podziałem na analizowane jednostki. Dla każdego wskaźnika została wyznaczona wartość referencyjna (średnia dla Gminy). W przypadku wskaźników od 1.1, 1.3-1.10, za obszar problemowy uznaje się terenu, na których wartość wskaźnika kształtuje się powyżej wartości referencyjnej. Natomiast w przypadku wskaźników 1.2 oraz 1.11 za obszary problemowe uznaje się te, dla których wartość wyniosła mniej niż wartość referencyjna.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 26: Wartość wskaźników charakteryzujących sferę społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z podziałem na sołectwa
[opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy]

	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10	1.11
Brzesko	20,2 6	23,3 5	0,27	0,2 7	8,19	1,94	50,00	0,27	1,79	3,71	59,0 6
Brzezin	14,8 4	13,5 3	0,59	0,5 9	7,81	2,34	30,00	1,18	0,59	2,94	67,2 5
Czernice	17,8 6	26,6 7	8,89	0,0 0	14,29	3,57	50,00	2,22	2,22	4,44	67,2 5
Giżyn	17,7 8	20,9 0	1,00	0,0 0	9,63	2,96	38,46	0,00	2,49	3,98	69,8 9
Krzemlin	17,9 0	24,1 6	0,00	0,3 8	11,09	2,92	63,16	0,50	1,63	4,51	64,1 5
Letnin	18,3 9	16,9 8	3,14	0,0 0	3,59	0,90	62,50	0,00	0,94	1,57	59,0 6
Mechowo	20,5 6	18,3 5	2,53	0,0 0	3,74	0,00	100,0 0	0,00	0,00	1,27	59,0 6
Mielęcın	20,7 7	20,7 5	0,42	0,4 2	7,03	0,64	68,18	0,00	1,26	3,14	64,1 5
Młyny	12,9 9	22,3 2	10,7 1	2,6 8	9,09	0,00	57,14	0,00	2,68	7,14	69,8 9
Nowielin	15,7 6	19,2 8	0,00	0,0 0	14,47	5,14	68,89	0,22	0,00	0,00	68,7 4
Nieborowo	17,9 0	23,2 9	0,00	0,0 0	6,17	0,62	50,00	0,40	1,61	2,41	69,8 9
Obromino	21,7 8	16,8 9	0,68	0,0 0	11,88	3,96	66,67	0,00	2,70	5,41	59,0 6
Okunica	19,0 5	19,3 5	0,00	0,0 0	9,52	3,17	77,78	0,36	0,72	2,87	67,2 5
Pstrowice	33,3 3	23,9 4	1,41	0,0 0	12,35	3,70	40,00	0,00	2,82	4,23	64,1 5
Pyrzyce	23,7 7	17,3 1	0,00	0,2 1	7,50	2,33	59,70	0,39	1,85	2,61	68,7 4
Rzepnowo	13,0 4	14,4 7	2,63	0,0 0	5,22	1,74	50,00	0,00	1,32	1,97	68,7 4
Ryszewko	18,0 6	18,3 0	0,89	0,0 0	7,74	2,58	25,00	0,45	0,45	1,34	69,8 9
Ryszewo	20,9 7	25,3 7	0,00	0,0 0	8,06	0,00	60,00	0,00	1,49	1,99	67,2 5
Stróżewo	19,1 6	20,3 1	0,63	0,0 0	7,01	0,47	40,00	0,00	1,25	1,88	67,2 5
Turze	16,1 0	25,8 6	2,80	0,0 0	4,88	1,46	40,00	0,62	0,93	1,25	69,8 9
Żabów	14,7 5	23,7 4	0,78	0,2 3	9,95	2,81	62,35	0,62	2,57	4,98	69,8 9
WARTOŚĆ REFERENCYJNA	18,8 1	20,7 2	1,78	0,2 3	8,53	2,06	55,23	0,34	1,49	3,03	66,2 1

Powyższe wskaźniki przekształcono w stymulanty i destymulanty, co pozwoliło uzyskać wartości wskaźników syntetycznych w przedziale od 0 do 1. Obszary o największym nasileniu danego zjawiska przyjmują wartość 1, natomiast obszary o najniższym nasileniu – 0.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

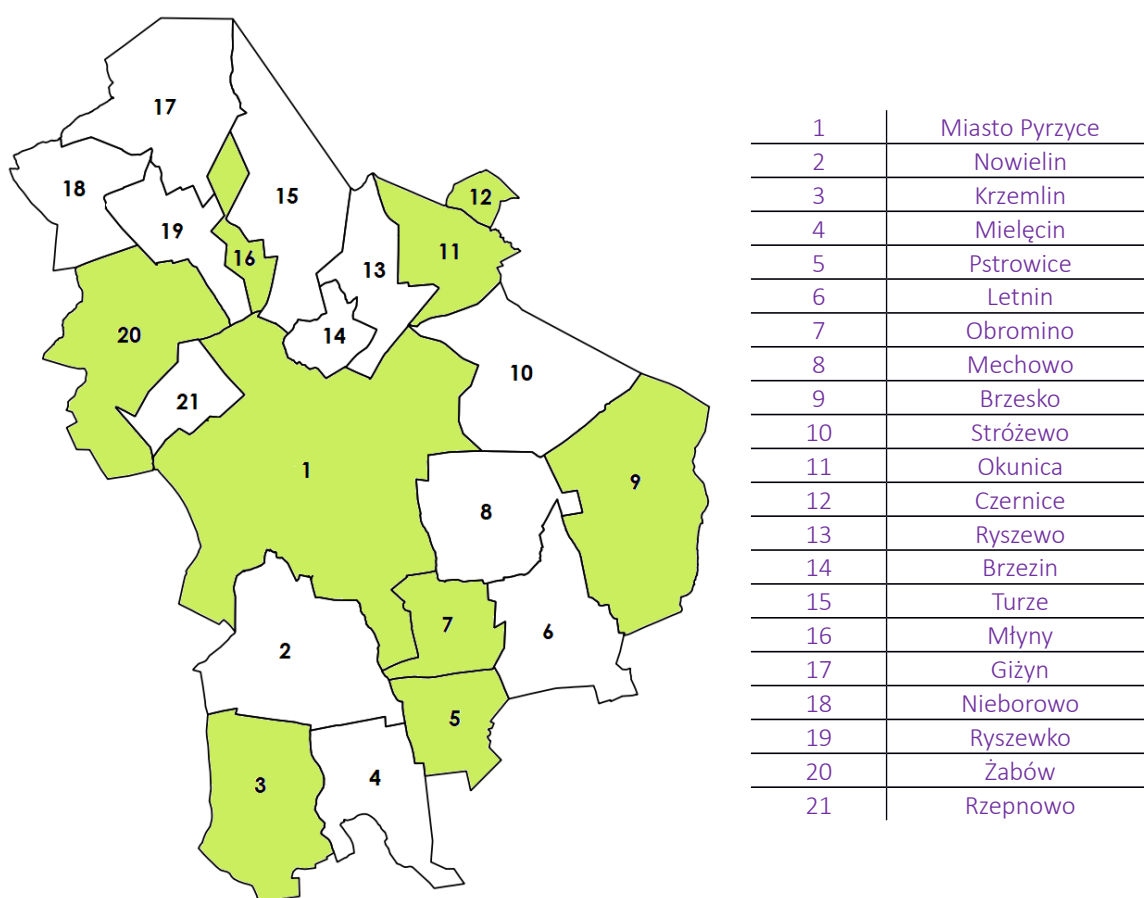
Tabela 27: Wartość wskaźników syntetycznych charakteryzujących sferę społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z podziałem na sołectwa [opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy]

	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10	1.11	WSKAŹNIK DEGRADACJI
Brzesko	0,36	0,25	0,03	0,10	0,42	0,38	0,33	0,12	0,63	0,52	1,00	4,15
Brzezin	0,09	1,00	0,05	0,22	0,39	0,46	0,07	0,53	0,21	0,41	0,24	3,67
Czernice	0,24	0,00	0,83	0,00	0,98	0,69	0,33	1,00	0,79	0,62	0,24	5,73
Giżyn	0,24	0,44	0,09	0,00	0,56	0,58	0,18	0,00	0,88	0,56	0,00	3,52
Krzemlin	0,24	0,19	0,00	0,14	0,69	0,57	0,51	0,23	0,58	0,63	0,53	4,30
Letnin	0,27	0,74	0,29	0,00	0,00	0,17	0,50	0,00	0,33	0,22	1,00	3,53
Mechowo	0,37	0,63	0,24	0,00	0,01	0,00	1,00	0,00	0,00	0,18	1,00	3,43
Mielęcín	0,38	0,45	0,04	0,16	0,32	0,12	0,58	0,00	0,45	0,44	0,53	3,46
Młyny	0,00	0,33	1,00	1,00	0,51	0,00	0,43	0,00	0,95	1,00	0,00	5,22
Nowielin	0,14	0,56	0,00	0,00	1,00	1,00	0,59	0,10	0,00	0,00	0,11	3,49
Nieborowo	0,24	0,26	0,00	0,00	0,24	0,12	0,33	0,18	0,57	0,34	0,00	2,28
Obromino	0,43	0,74	0,06	0,00	0,76	0,77	0,56	0,00	0,96	0,76	1,00	6,04
Okunica	0,30	0,56	0,00	0,00	0,55	0,62	0,70	0,16	0,25	0,40	0,24	3,78
Pstrowice	1,00	0,21	0,13	0,00	0,80	0,72	0,20	0,00	1,00	0,59	0,53	5,18
Pyrzyce	0,53	0,71	0,00	0,08	0,36	0,45	0,46	0,17	0,66	0,36	0,11	3,90
Rzepnowo	0,00	0,93	0,25	0,00	0,15	0,34	0,33	0,00	0,47	0,28	0,11	2,85
Ryszewko	0,25	0,64	0,08	0,00	0,38	0,50	0,00	0,20	0,16	0,19	0,00	2,40
Ryszewo	0,39	0,10	0,00	0,00	0,41	0,00	0,47	0,00	0,53	0,28	0,24	2,42
Stróżewo	0,30	0,48	0,06	0,00	0,31	0,09	0,20	0,00	0,44	0,26	0,24	2,40
Turze	0,15	0,06	0,26	0,00	0,12	0,28	0,20	0,28	0,33	0,17	0,00	1,87
Żabów	0,09	0,22	0,07	0,09	0,58	0,55	0,50	0,28	0,91	0,70	0,00	3,99
ŚREDNIA												3,70

Podsumowując analizę zjawisk występujących na terenie gminy w obrębie sfery społecznej stwierdzić można, iż obszarami najbardziej problemowymi w tym zakresie są:

- Brzesko
- Czernice
- Krzemlin
- Młyny
- Obromino
- Okunica
- Pstrowice
- Miasto Pyrzyce
- Żabów.

Poniższy rysunek przedstawia graficzne rozmieszczenie obszarów o nasilonych niekorzystnych zjawiskach społecznych.



Rysunek 7: Obszary o nasilonych zjawiskach w sferze społecznej na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

POZOSTAŁE ZJAWISKA KRYZYSOWE

Sfera gospodarcza

Liczba zakładów pracy (podmiotów gospodarczych), w których mogą znaleźć zatrudnienie mieszkańcy gminy na przestrzeni lat 2009-2015 wykazuje zmienność polegająca jednakże na zmniejszaniu się tej liczby. Rokiem najgorszym dla pyrzyckiej przedsiębiorczości był rok 2011 z bardzo wyraźnym spadkiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Stanu sprzed 2011 nie udało się osiągnąć nawet jeszcze w 2015 roku.

Tabela 28: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	2013	2014	2015	Trend zmian
Zachodniopomorskie	219 579	219 406	220 615	↑
Powiat pyrzycki	3 632	3 709	3 715	↑
Gmina Pyrzyce	2 045	2 049	2 040	↓

Analizując dane zestawione w powyższej tabeli wyraźnie nasuwa się wniosek, iż na szczeblu wojewódzkim i powiatowym obserwuje się wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Natomiast w przypadku Gminy Pyrzyce odnotowano spadek tej liczbę względem lat poprzednich.

Tabela 29: Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	2013	2014	2015	Trend zmian
ogółem	2 045	2 049	2 040	↓
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	54	45	47	↑
przemysł i budownictwo	561	549	541	↓
pozostała działalność	1 430	1 455	1 452	↓

Z powyższej tabeli wynika, iż wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Pyrzyce nastąpił wyłącznie w sektorze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa.

Powiat Pyrzycki jest typowo rolniczy. Użytki rolne zajmują ok. 3/4 ogólnej powierzchni powiatu. Największy udział użytków rolnych występuje w gminach: Pyrzycach, Warnicach, Przelewicach. W strukturze zasiewów największy udział mają zboża (żyto), następnie rośliny okopowe (ziemniaki, buraki cukrowe). Mniejszy udział mają rośliny strączkowe i przemysłowe.

Tabela 30: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestry REGON na terenie sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	2013	2014	2015	Trend zmian
Brzesko	47	47	45	↓
Brzezin	11	10	8	↓
Czernice	5	5	4	↓
Giżyn	22	17	16	↓
Krzemlin	50	47	48	↓
Letnin	16	19	22	↑
Mechowo	3	4	4	↑
Mielęcın	28	28	33	↑
Młyny	9	9	5	↓
Nowielin	17	20	23	↑
Nieborowo	26	24	22	↓
Obromino	8	7	7	↓
Okunica	17	15	14	↓
Pstrowice	5	5	6	↑
Pyrzyce	1592	1597	1586	↓
Rzepnowo	14	13	15	↑
Ryszewko	14	17	14	↓
Ryszewo	14	16	13	↓
Stróżewo	16	18	14	↓
Turze	21	20	23	↑
Żabów	110	111	118	↑
SUMA	2045	2049	2040	

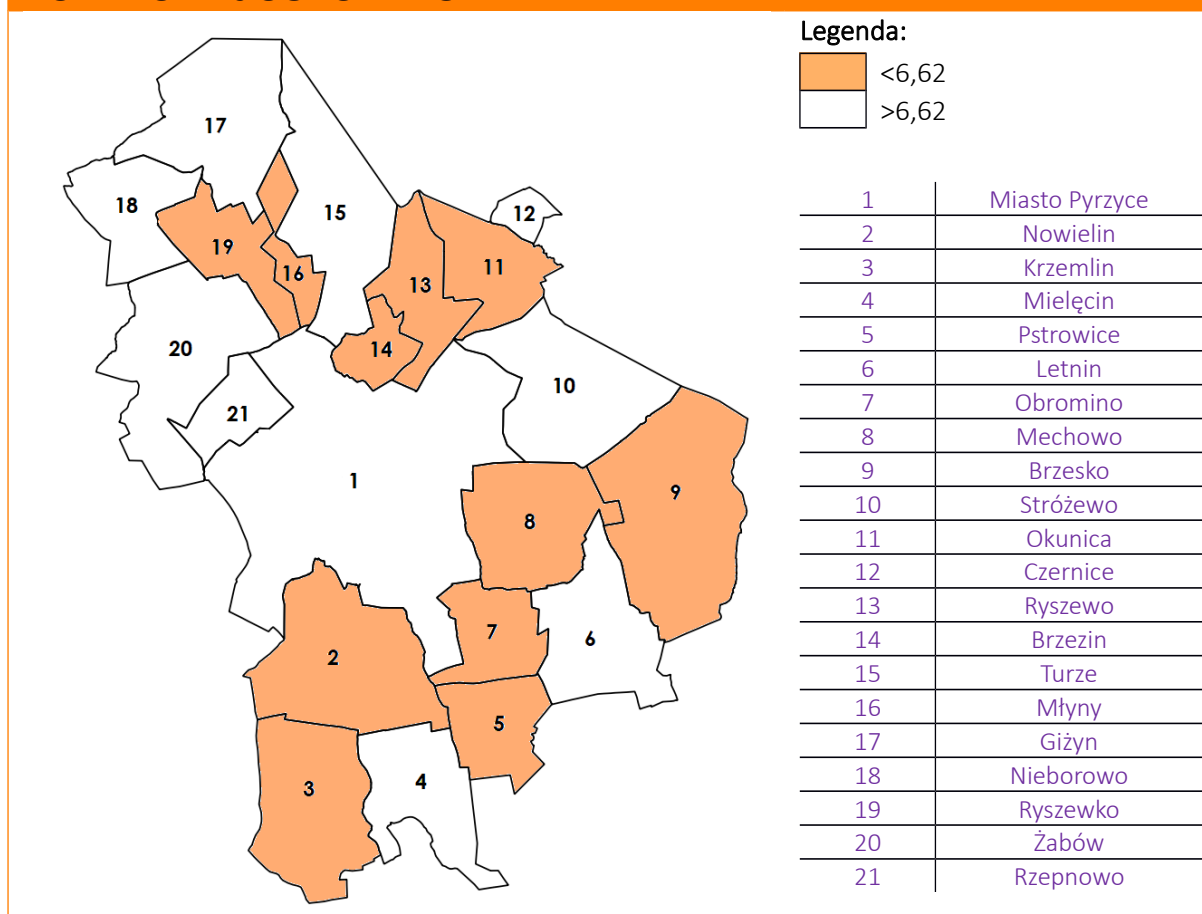
W celu zobrazowania sytuacji gospodarczej na terenie poszczególnych analizowanych jednostek wyznaczono wskaźnik określający liczbę podmiotów gospodarczych przypadającą na 100 mieszkańców. Następnie wyznaczono wartość średnią dla Gminy Pyrzyce. Obszary, dla których wskaźnik był niższy niż wartość średnia uznane zostały za obszary problemowe.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 31: Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców poszczególnych sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

	Liczba podmiotów gospodarczych w 2015 roku	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
Brzesko	45	6,18
Brzezin	8	4,71
Czernice	4	8,89
Giżyn	16	7,96
Krzemlin	48	6,01
Letnin	22	6,92
Mechowo	4	2,53
Mielęcín	33	6,92
Młyny	5	4,46
Nowielin	23	5,16
Nieborowo	22	8,84
Obromino	7	4,73
Okunica	14	5,02
Pstrowice	6	4,23
Pyrzyce	1586	13,08
Rzepnowo	15	9,87
Ryszewko	14	6,25
Ryszewo	13	6,47
Stróżewo	14	4,38
Turze	23	7,17
Żabów	118	9,18
SUMA	2040	
ŚREDNIA		6,62

PODMIOTY GOSPODARCZE



Sfera środowiskowa

Azbest

Wśród grupy zjawisk negatywnych wyodrębniono także sferę techniczną rozumianą przede wszystkim jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkalnym, oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Nagromadzenie azbestu odzwierciedla się na obszarach tzw. starego budownictwa. Materiał ten używany był masowo w budownictwie w latach 60 i 70. W związku z powyższym przeanalizowano istniejące zasoby budownictwa mieszkalnego Gminy Pyrzyce pod względem ich potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko oraz zdrowie mieszkańców – wyroby azbestowe. W 2015 roku na terenie Gminy zinventaryzowano 574 budynki z pokryciem azbestowym o łącznej masie wyrobów równej 1 925,080 t.

Tabela 32: Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce [źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl]

Masa wyrobów azbestowych [kg]	
ZACHODNIOPOMORSKIE	108 337 062
POWIAT PYRZYCKI	5 251 984
GMINA PYRZYCE	1 925 080

Analizując powyższą tabelę, nasuwa się wniosek, iż mimo działań zmierzających do ograniczenia masy wyrobów azbestu na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce, udział tych wyrobów w dalszym ciągu jest bardzo duży. Sytuacja ta wynika z faktu, iż możliwe dofinansowanie obejmuje wyłącznie demontaż, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest. Natomiast koszty np. nowego pokrycia dachowego leżą po stronie właściciela nieruchomości. Niekorzystna sytuacja materialna właścicieli nieruchomości wpływa na brak podejmowanych działań w zakresie usuwania szkodliwych wyrobów azbestowych.

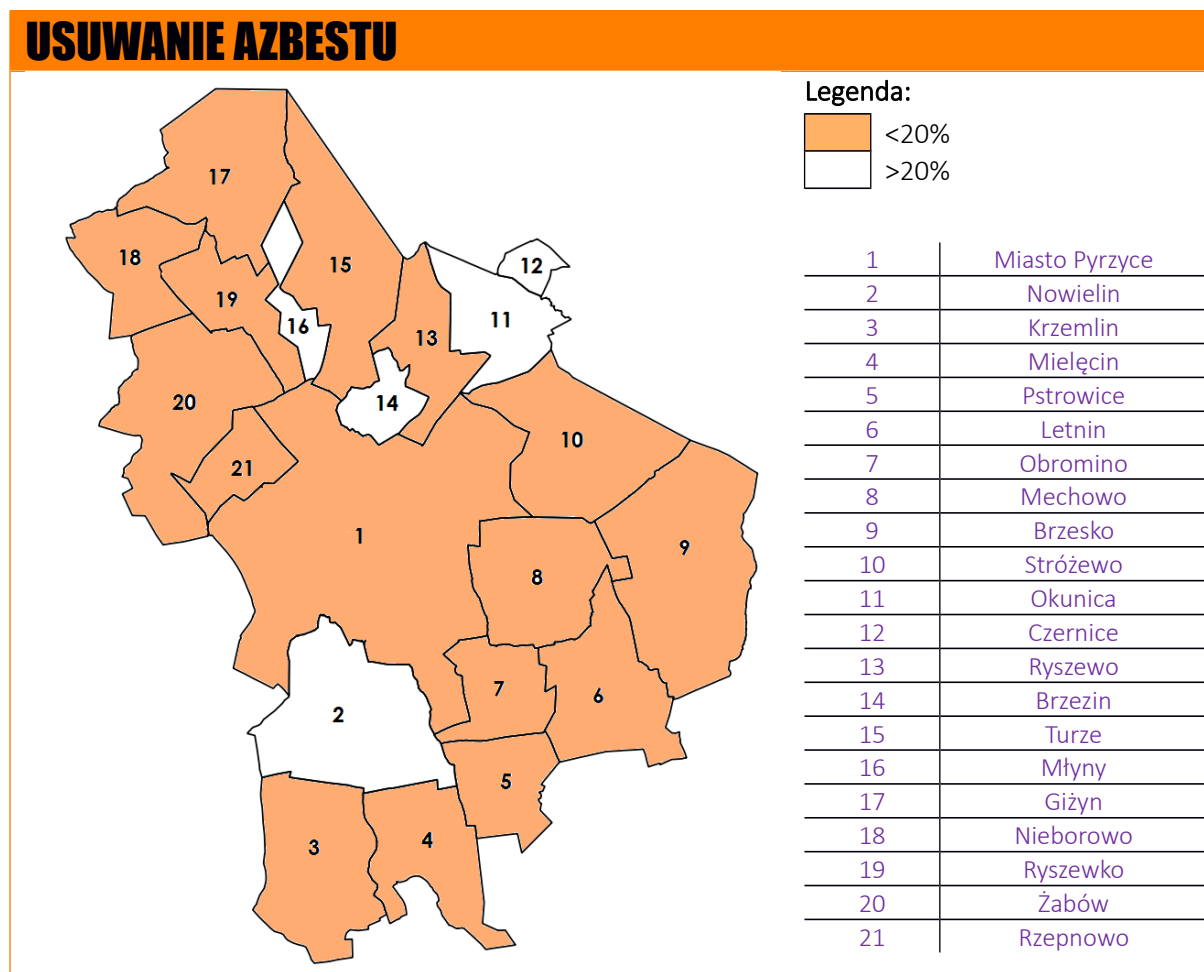
Poniższa tabela przedstawia masę wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych na terenie poszczególnych jednostek wchodzących w skład Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015. W celu oceny tempa usuwania tej grupy odpadów wyliczono procentową wartość redukcji masy azbestu w 2015 roku względem roku 2013. Średnia wartość redukcji wyrobów azbestowych na terenie Gminy wyniosła 20%. Za obszary problemowe uznano obszary, których redukcja masy wyrobów zawierających azbest kształtowała się poniżej średniej wartości dla Gminy.

Tabela 33: Redukcja masy wyrobów azbestowych na terenie poszczególnych sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce w 2015 roku względem roku 2014 [źródła: Urząd Miejski w Pyrzycach]

	2013	2014	2015	Procent redukcji względem roku 2014
Brzesko	175,01	164,21	162,41	1%
Brzezin	119,70	108,72	87,21	18%
Czernice	70,94	60,32	42,30	25%
Giżyn	52,43	41,27	37,31	8%
Krzemlin	51,12	40,14	39,49	1%
Letnin	122,04	111,24	107,10	3%
Mechowo	127,26	116,64	116,42	0%
Mielęcın	146,99	136,37	135,40	1%
Młyny	19,98	10,98	9,54	7%
Nowielin	66,96	54,36	50,76	5%
Nieborowo	62,46	51,48	49,03	4%
Obromino	48,88	38,27	37,15	2%
Okunica	48,98	38,36	35,62	6%
Pstrowice	55,17	44,37	42,84	3%

	2013	2014	2015	Procent redukcji względem roku 2014
Pyrzyce	128,70	117,90	115,00	2%
Rzepnowo	54,18	43,56	42,03	3%
Ryszewko	74,16	63,36	61,69	2%
Ryszewo	147,88	137,27	133,70	2%
Stróżewo	132,30	122,76	121,41	1%
Turze	113,38	93,96	91,17	2%
Żabów	106,56	99,00	96,73	2%
SUMA	1925,08	1694,54	1614,31	
ŚREDNIA				5%

USUWANIE AZBESTU



Obszary, na których tempo usuwania azbestu jest niższe od średniej dla Gminy Pyrzyce to:

- Brzesko
- Giżyn
- Krzemlin
- Letnin
- Mechowo
- Mielęcín
- Nieborowo
- Obromino
- Miasto Pyrzyce
- Pstrowice
- Rzepnowo
- Ryszewko
- Ryszewo
- Stróżewo
- Turze
- Żabów.

Obszary, na których redukcja masy wyrobów azbestowych była najwyższa to Młyny, gdzie w ciągu 2 lat ograniczono masę odpadów o ponad połowę oraz Czernice, dla których redukcja wyniosła 40%.

Sfera techniczna

Wodociągi i kanalizacja

Wśród zjawisk należy również wyodrębnić dostępność do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Jest to bardzo ważne, ponieważ podłączenie budynku do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wpływa na wzrost poziomu jakości życia mieszkańców, podnosi warunki sanitarne. Poniższe tabele przedstawiają stan infrastruktury wodociągowej na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce.

Tabela 34: Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	10 620,7	10 893,1	11 096,2
Powiat pyrzycki	322,7	323,1	323,5
Gmina Pyrzyce	109,2	109,6	109,9

Tabela 35: Liczba przyłączy na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	180 270,0	183 146,0	182 749,0
Powiat pyrzycki	5 144,0	5 202,0	5 290,0
Gmina Pyrzyce	2 025,0	2 063,0	2 133,0

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 36: Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	55884,7	56203,9	56374,1
Powiat pyrzycki	1091,2	1085,2	1096,9
Gmina Pyrzyce	561,1	557,5	529

Analizując dane dotyczące infrastruktury wodociągowej należy stwierdzić stały rozwój w tym zakresie na wszystkich opisanych szczeblach. Na szczególną uwagę zasługuje wielkość wody dostarczanej do gospodarstw domowych. Na szczeblu wojewódzkim i powiatowym obserwuje się wzrost tej wartości. Natomiast na terenie Gminy Pyrzyce z roku na rok odnotowuje się spadek tej wartości. Pierwszą nasuwającą się na myśl przyczyną takiej sytuacji może być spadająca liczba mieszkańców Gminy Pyrzyce. Niemniej podobne trendy demograficzne obserwuje się na szczeblu wojewódzkim i powiatowym, gdzie wielkość wody dostarczonej do gospodarstw domowych wzrasta. Możliwa jest oszczędność wody przez mieszkańców Gminy Pyrzyce, wynikająca z jej kosztów. Względy ekonomiczne mogą być także połączone ze skuteczną edukacją ekologiczną w zakresie oszczędzania wody.

Tabela 37: Liczba budynków przyłączonych do sieci wodociągowej na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 z podziałem na sołectwa [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

Sołectwo	2013	2014	2015	Trend zmian
Brzesko	157	157	159	↑
Brzezin	35	35	35	-
Czernice	10	10	10	-
Gizyn	39	40	40	↑
Krzemlin	65	59	59	↓
Letnin	50	50	50	-
Mechowo	39	39	39	-
Mielęcín	93	94	94	↑
Młyny	28	28	28	-
Nowielin	52	51	51	↓
Nieborowo	63	64	63	-
Obromino	41	41	41	-
Okunica	52	53	52	-
Pstrowice	34	39	34	
Pyrzyce	1201	1215	1234	↑
Rzepnowo	28	29	28	-
Ryszewko	40	40	40	-
Ryszewo	38	38	38	-
Stróżewo	61	62	62	↑
Turze	49	45	45	↓
Żabów	80	80	84	↑

Poniżej przedstawiono charakterystykę systemu kanalizacyjnego na terenie Gminy Pyrzyce oraz dokonano porównania do sytuacji występującej na tle powiatu pyrzyckiego oraz województwa zachodniopomorskiego.

Tabela 38: Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	7 284,1	7 590,0	7 761,8
Powiat pyrzycki	171,7	172,2	173,9
Gmina Pyrzyce	41,6	41,6	43,3

Tabela 39: Liczba przyłączy na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	124 085	127 856	128 808
Powiat pyrzycki	2 541	2 663	2 676
Gmina Pyrzyce	1 201	1 213	1 232

Tabela 40: Ludność korzystająca z kanalizacji na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	1 331 898	1 378 384	1 378 740
Powiat pyrzycki	27 463	27 842	27 730
Gmina Pyrzyce	14 284	14 290	14 284

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 41: Liczba budynków przyłączonych do sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 z podziałem na sołectwa [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

Lp.	Sołectwo	2013	2014	2015	Trend zmian
1	Brzesko	0	0	0	-
2	Brzezin	0	0	0	-
3	Czernice	0	0	0	-
4	Giżyn	0	0	0	-
5	Krzemlin	6	6	6	-
6	Letnin	81	83	84	↑
7	Mechowo	30	31	32	↑
8	Mielęcín	0	0	0	-
9	Młyny	0	0	0	-
10	Nowielin	0	0	0	-
11	Nieborowo	0	0	0	-
12	Obromino	0	0	0	-
13	Okunica	0	0	0	-
14	Pstrowice	0	0	0	-
15	Pyrzyce	1021	1030	1047	↑
16	Rzepnowo	0	0	0	-
17	Ryszewko	0	0	0	-
18	Ryszewo	0	0	0	-
19	Stróżewo	0	0	0	-
20	Turze	0	0	0	-
21	Żabów	63	63	63	-
SUMA		1201	1213	1232	

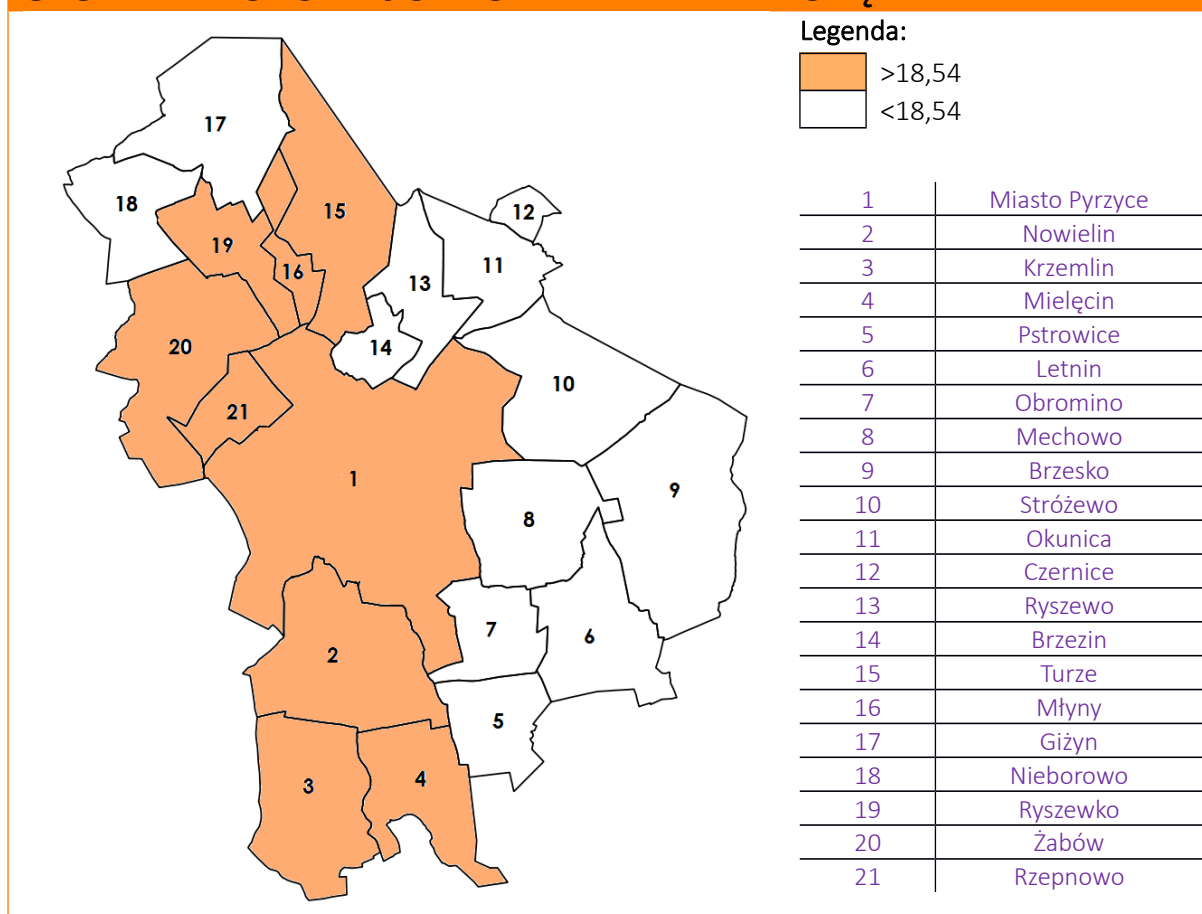
Z powyższej tabeli wynika, iż na terenie Gminy Pyrzyce występuje duży problem jeśli chodzi o stopień skanalizowania obszarów wiejskich. Tylko 5 na 21 jednostek analitycznych posiada sieć kanalizacyjną.

Tabela 42: Wskaźniki charakteryzujące system wodno-kanalizacyjny w Gminie Pyrzyce z podziałem na sołectwa [opracowanie własne]

	Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej na 100 mieszkańców	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej na 100 mieszkańców	Stosunek kanalizacji do wodociągu
Brzesko	21,84	0,00	0,00
Brzezin	20,59	0,00	0,00
Czernice	22,22	0,00	0,00
Giżyn	19,90	0,00	0,00
Krzemlin	7,38	0,75	0,10
Letnin	15,72	26,42	1,68
Mechowo	24,68	20,25	0,82
Mielęcín	19,71	0,00	0,00
Młyny	25,00	0,00	0,00
Nowielin	11,43	0,00	0,00
Nieborowo	25,30	0,00	0,00
Obromino	27,70	0,00	0,00
Okunica	18,64	0,00	0,00
Pstrowice	23,94	0,00	0,00
Pyrzyce	10,17	8,63	0,85
Rzepnowo	18,42	0,00	0,00
Ryszewko	17,86	0,00	0,00
Ryszewo	18,91	0,00	0,00
Stróżewo	19,38	0,00	0,00
Turze	14,02	0,00	0,00
Żabów	6,54	4,90	0,75
ŚREDNIA	18,54	2,90	0,20

Jako wskaźnik delimitacyjny problemów w sferze technicznej na terenie Gminy Pyrzyce przyjęto liczbę budynków przyłączonych do sieci wodociągowej. Najwyższym wskaźnikiem w tej dziedzinie, a więc najlepszym zaopatrzeniem w wodę charakteryzowało się sołectwo Obromino. Natomiast najmniej korzystna sytuacja występuje w sołectwie Żabów.

SYSTEM ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ



Układ komunikacyjny

Drogi

Miasto i Gmina Pyrzyce posiada gęstą sieć dróg tworzącą dogodny system powiązań drogowych z krajem i województwem. W pobliżu gminy Pyrzyce przebiega odcinek drogi ekspresowej S3, której zadaniem jest przejęcie ruchu tranzytowego z przebiegającej bezpośrednio przez miasto Pyrzyce drogi wojewódzkiej nr 119. Główny ruch samochodowy w gminie skupiony jest jednak na 35,7 km odcinku Chabowo-Mielęcín drogi relacji Szczecin-Zielona Góra (była droga krajową Nr 3), która na mocy zmiany ustawy o drogach publicznych zgodnie z podjętą przez Radę Miejską Uchwałą, od stycznia 2016 roku stała się drogą wojewódzką. Ponadto przez teren miasta i gminy Pyrzyce przebiegają:

- Drogi wojewódzkie
 - Nr 122 na kierunku Krajnik Dolny- Piasecznik o długości 11,797 km
 - Nr 106 na kierunku Rzewnowo- Pyrzyce o długości 10,298 km
- Drogi powiatowe (29 dróg) – o łącznej długości 21,677 km;
- Drogi gminne publiczne (21 dróg) – o łącznej długości 10,075 km;
- Drogi wewnętrzne – o długości ok. 32 km.

Drogi są stopniowo poddawane przez zarządców dróg procesom przebudowy i remontów, w zakresie zależnym od możliwości finansowych zarządców dróg oraz Gminy. Przy obserwowanej stopniowej poprawie stanu infrastruktury drogowej większość odcinków dróg, wymaga nakładów inwestycyjnych w celu przeprowadzenia przebudów i remontów. Należy tu podkreślić, potrzebę realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego jak budowa chodników, parkingów, zatok autobusowych oraz oświetlenia ulic. Z uwagi na zwiększenie udziału rowerów w ruchu drogowym należy również brać pod uwagę budowę dróg i szlaków rowerowych oraz rozbudowę potrzebnej w tym celu infrastruktury.

Ścieżki rowerowe

Na terenie Gminy Pyrzyce funkcjonuje ścieżka rowerowa przebiegająca od ul. Stargardzkiej w Pyrzycach do ul. Ciepłowniczej, a następnie do granic gminy w Brzesku.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników zamontowano znaki pionowe oraz znaki poziome. Na ulicy Ciepłowniczej w Pyrzycach oraz w Mechowie, Letninie i Brzesku, ustawione zostały 4 stojaki dziesięciostanowiskowe na rowery, posadzone zostały żywopłoty na odcinku miejskim oraz zamontowane zostały poręcze stalowe oddzielające użytkowników ścieżki od drogi. Ścieżka sfinansowana została w ramach projektu „Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Pyrzyce ul. Ciepłownicza do granic gminy Pyrzyce w miejscowości Brzesko” w ramach Osi 5. Turystyka, Kultura i Rewitalizacja, Działanie 5.3 Ścieżki rowerowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013.

Transport publiczny

Na terenie miasta i gminy Pyrzyce usługi transportu zbiorowego świadczone są przez następujące firmy:

- Mewa-Bus z Pyrzyc – zezwolenie na przewóz z gminy;
- EMBUS, Stróżewo – zezwolenie z gminy;
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej, Gorzów Wlkp. – zezwolenie z gminy;
- Paan Bus, Stare Czarnowo – zezwolenie z powiatu;
- Transa, Stargard – pozwolenie z powiatu.

W celu zapewnienia mobilności mieszkańcom należy analizować i w stosunku do potrzeb starać się aktualizować ilość niezbędnych połączeń na trasach zapewniając mieszkańcom gminy spójność komunikacyjną oraz swobodę dostępności do obszarów funkcjonalnych miasta i gminy Pyrzyce.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Przystosowanie budynków użyteczności publicznej do osób niepełnosprawnych

Wiele osób niepełnosprawnych uzależnia swoją aktywność od tego, czy mogą swobodnie poruszać się po budynku, czy przemieszczać z miejsca na miejsce w gminie. Dlatego ogólna dostępność przestrzeni publicznej jest niezwykle ważnym czynnikiem. Przestrzeń publiczna powinna być dostępna i przyjazna, to znaczy powinna być wyposażona w dostępne środki transportu publicznego, parkingi, wysepki przystankowe, niskie krawężniki, przejścia dla pieszych czy sygnalizacja dźwiękowa przy światłach. Można wyróżnić dwie główne kategorie barier, które utrudniają poruszanie się osobie na wózku inwalidzkim:

Bariery urbanistyczne – ograniczenia, które uniemożliwiają lub utrudniają dogodne warunki ruchu.

Dotyczą one obszarów zurbanizowanych i najczęściej spotykanymi są:

- nierówności chodnika, brak oznakowania kolorystycznego i fakturowego elementów pionowych i poziomych małej architektury (te ostatnie są niezwykle istotne dla osób z dysfunkcją narządu wzroku);
- brak trwałego oznakowania kolorystycznego przy narożnikach budynków (także dla osób z dysfunkcją wzroku).

Bariery architektoniczne – utrudnienia, które występują w budynkach i ich elementach zewnętrznych, np.:

- Zbyt wysokie krawężniki, Studzianki, schody, zbyt niskie lub źle umiejscowione daszki;
- Nieprawidłowo pochylone (pod złym kątem) pochylnie, brak oznaczenia w fakturze nawierzchni w przypadku instalacji urządzeń lub obiektów w obrębie chodnika.

Oceny stopnia przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych dokonano na podstawie trójstopniowej skali, gdzie:

- 3 oznacza brak przystosowania budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- 2 oznacza budynek częściowo przystosowany;
- 1 oznacza budynek całkowicie przystosowany.

Poniższa tabela przedstawia wykaz budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Pyrzyce wraz z oceną stopnia przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

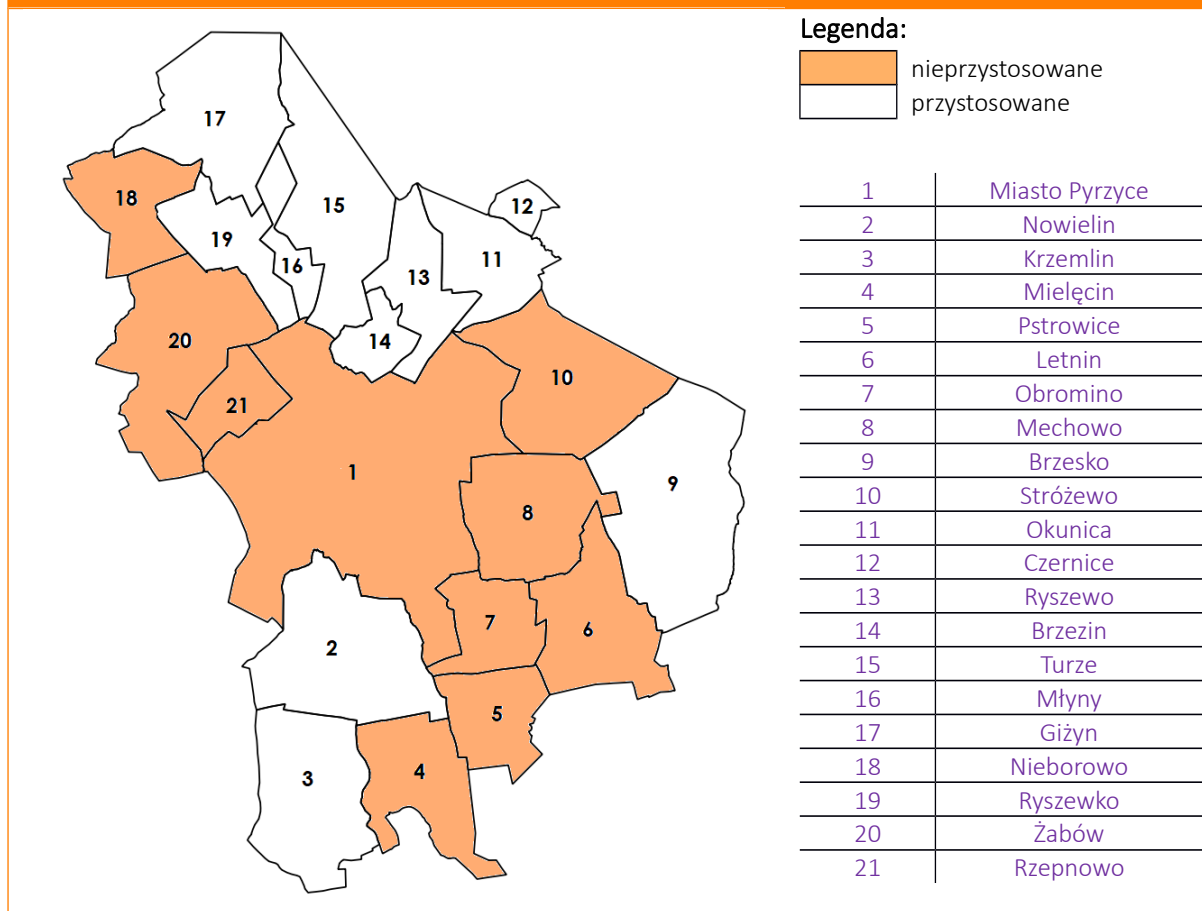
Tabela 43: Ocena przystosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Pyrzyce [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

Miejscowość/sołectwo	Instytucja	Ocena
Pyrzyce		
Ul. Rejtana 6	Publiczne Gimnazjum w Pyrzycach	3
Ul. Poznańska 2	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi w Pyrzycach	2
Plac Wolności 3	Pyrzycki Dom Kultury	1
Ul. Zabytkowa 50	Przedszkole Publiczne Nr 4 w Pyrzycach	3
Ul. Narutowicza 5	Przedszkole Publiczne Nr 3 z Oddziałem Integracyjnym w Pyrzycach	2
Ul. Zabytkowa 34	Pyrzycka Biblioteka Publiczna	2
Ul. Jana Pawła II 5	Pyrzycka Szkoła Muzyczna I St. w Pyrzycach	3
Plac Ratuszowy 1	Urząd Miejski	2
Żabów		
Żabów 8	Szkoła Podstawowa w Żabowie	2
Żabów 70	Przedszkole Publiczne w Żabowie	3
Żabów 21	Świetlica wiejska	1
Brzezin		
Brzezin 38	Przedszkole Publiczne w Brzezynie	2
Brzezin 30D	Świetlica wiejska	1
Okunica		
Okunica 23	Szkoła Podstawowa w Okunicy	2
Okunica 25C	Świetlica wiejska	1
Brzesko		
Brzesko 125	Szkoła Podstawowa w Brzesku	2
Brzesko 119	Świetlica wiejska	1
Mielęcín		
Ul. Główna 72	Szkoła Podstawowa w Mielęcínie	3
ul. Główna 42A	Świetlica wiejska	1
Ul. Główna 42	Środowiskowy Dom Samopomocy	2
Pstrowice		
Pstrowice 25A	Świetlica wiejska	3
Letnin		
Letnin 15B	Świetlica wiejska	3
Letnin 42	Klub Rolnika	3
Nowielin		

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Nowielin 35B	Świetlica wiejska	1
Nieborowo		
Nieborowo 47B	Świetlica wiejska	3
Turze		
Turze 21A	Świetlica wiejska	1
Mechowo		
Mechowo 23	Świetlica wiejska	3
Obromino		
Obromino 10A	Świetlica wiejska	3
Krzemlin		
Krzemlin 28	Świetlica wiejska	1
Rzepnowo		
Rzepnowo 21	Świetlica wiejska	3
Stróżewo		
Stróżewo 51A	Świetlica wiejska	3

PRZYSTOSOWANIE BUDYNKÓW DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH



Zabytki

Obwarowania miejskie w Pyrzycach

Miejskie mury obronne Pyrzyc rozpoczęto budować w XIII w.; z tego czasu pochodzi ich część dolna, kamienna. W XV w. mury nadbudowano cegłą ceramiczną, tak że ich wysokość dochodziła do 7-9 m. Mury podzielone były na 52 odcinki basztami i czatowniami (tych ostatnich było ok. 50). Od strony zewnętrznej mury otoczone były wałami i fosami (odległość wałów od muru wahała się w granicach od 15 do 70 m). Długość murów miejskich przekracza 2200 m. Czworoboczne czatownie (pierwotnie otwarte od strony miasta i połączone ze sobą systemem drewnianych pomostów i przejść) od połowy XVII w. były – w części przypadków - zamieniane na domy mieszkalne dla biedoty. W zachowanych czatowniach widoczne rozglifione otwory okienne o odcinkowych nadprożach oraz szczelinowate otwory strzelnicze. Współcześnie w najgorzej zachowane są mury w południowo-zachodniej części miasta.

Obwałowania miejskie i fosy powstały w XIII w. (pierwsze wzmiankowane w źródłach już w 1279 r., drugie w 1253 r.). Wraz z murami broniły one dostępu do miasta na całym obwodzie założenia urbanistycznego. Odległość obwałowań od murów wahała się w granicach od 15 do 70 m. Fosy zasilane były wodą z Czarnej Strugi Stawu Młyńskiego; szerokość lustra wody fos – przy maksymalnym wypełnieniu – wynosiła ok. 25 m. Po 1750 r. część wałów została splantowana, a pozostała część w latach 1830-45 obsadzona drzewami owocowymi, kasztanowcami i klonami i zamieniona w promenady. Znaczną część fos zasypano po 1860 r. i zamieniono na ogrody. Wały i fosy zachowane są współcześnie fragmentarycznie, najlepiej w południowej i wschodniej części miasta.

Wzgórze przy ul. Staromiejskiej w Pyrzycach

Cmentarz założony na wyniesieniu (Wzgórze Chramowe), prawdopodobne w 1. poł. XIX w. Nieregularny, owalny teren cmentarza ograniczony skarpami wzgórza, jednoalejowy. Słabo czytelne ślady nagrobków z 2. poł. XIX w. i sprzed 1945 r. Teren przecięty w osi długiej aleją, mocno porośnięty drzewami, zakrzewiony; pojedyncze egzemplarze starodrzewu lipowego.

Kościół przy ul. Staromiejskiej w Pyrzycach

Kościół wzniesiony ok. 1260 r. jako świątynia klasztorna zakonu augustianek. Zapewne przy kościele i klasztorze założono cmentarz. Działka kościelna (cmentarza) położona nie niewielkim wyniesieniu terenu, z centralnie posadowionym kościołem oraz budynkiem mieszkalnym. W otoczeniu kościoła pojedyncze okazy starodrzewu: jesiony, kasztanowiec, lipa, dąb i grochodrzew. Brak śladów sepulkralnych.

Miejsce pierwszego chrztu Pyrzyczan

Studnia św. Ottona wybudowana w latach 1825-26 wg projektu K. F. Schinkla w miejscu Świętego Źródła związanego tradycyjnie z chrztem Pyrzyczan, dokonany w 1124 r. przez biskupa Ottona z Bambergu. Projekt parku otaczającego studnię opracował F. P. Lenne, ogrodnik królewski. Studni od 1902 r. towarzyszyło brązowe popiersie biskupa Ottona; do czasów współczesnych nie zachowało się. Studnia składa się z prostokątnego basenu ocembrowanego drewnem dębowym; lustro wody ca 100 cm poniżej poziomu posadzki, obudowane blokami kamiennymi. Na bloku wschodnim inskrypcja: "Ad fontem vitae hoc aditu properate lavandi constantis vitae ianua XPS erit". Zewnętrzną obudowę źródła stanowią kamienne mury (wys. ca 145 cm), wzniesione na planie kwadratu (800 x 800 cm) z półkolistą apsydą po stronie wschodniej. Na osi źródła ustawiony krzyż łaciński z czerwonego granitu polerowanego.

Kościół przy ul. 1 Maja w Pyrzycach

Kilkufazowy kościół gotycki, wzniesiony w 2. poł. XIII w., a następnie przebudowywany i rozbudowany (m. in. w pierwszej połowie XIV w. nadano mu formę czteroprzęsłowej, trzynawowej pseudobazyliki z trzy- i pół-przęsłowym prezbiterium zamkniętym pięciobocznie i wieżą kwadratową w rzucie, w XV w. wykonano obejście prezbiterium i kaplice przy wieży, w 1739 roku wybudowano nową wieżę wschodnią). Obiekt wielokrotnie był niszczone pożarami, a następnie remontowany. W latach 1958-66 remont powojenny. Elewacje długie dzielone ostrołukowymi oknami, takimiż portalami i przyporami, skrępowanymi gzymsem cokołowym. Otwory okienne i drzwiowe ujęte rozglifionymi obramieniami, wykonanymi z kształtek ceramicznych. Okno elewacji wschodniej większe od pozostałych, zakończone lukiem ostrym o wysokiej strzałce. W przyziemiu wykute wtórnie dwa ostrołukowe okienka, ujęte dwudzielnymi blendami z potrójnymi tondami z fragmentami dekoracji maswerkowej. Podwójne blendy zwieńczone wimpergami występują również w licu lizen opinających prezbiterium. Wieża przykryta hełmem namiotowym, dekorowana ostrołukowymi blendami, umieszczonymi w kilku kondygnacjach;

w bezokiennej kondygnacji najwyższej tarcze zegarowe. Kościół ma wewnątrz czteroprzęsłowe, trzynawowe pseudobazylikowe z trzy- i pół-przęsłowym prezbiterium, otoczonym nawą obejścia.

Kościół i wieża kościoła w Brzesku

Kościół wzniesiony w XIII w. (wskazuje na to regularny układ kwadr granitowych ścian). Jest to wczesnogotycka świątynia salowa, wybudowana z kamienia i cegły. W latach 1612-13 powstały barokowe ołtarz i ambona autorstwa Michaela Haentza, snycerza z Choszczna. W 1697 r. Michael Pahl z Muhlenbruch wykonał modrzewiowy, polichromowany strop, imitujący dwunawowe, czteroprzęsłowe sklepienie krzyżowo-żebrowe z podwieszonymi zwornikami i bogatą dekoracją rzeźbiarską. W 1817 r. dobudowano kruchtę i od południa zakrystię. W 1870 r. przeprowadzono renowację kościoła w duchu gotyckim. Elewacja północna asymetryczna, 3-osiowa, z dwuskokowym, ostrołukowym portalem gotyckim oraz dwoma łukowymi, rozglifionymi oknami. W elewacji południowej trzy łukowe okna o zróżnicowanym poziomie podokienników. Elewacja wschodnia przepruta dwoma oknami łukowymi, ujętymi prostymi opaskami; pomiędzy nimi ostrołukowa blenda (również z opaską). W elewacji tej widoczne pozostałości boni. Po stronie wschodniej szczyt zdobiony łukowymi blendami. W obrębie dwuspadowego dachu niewielka, czworoboczna sygnaturka.

Wolnostojąca wieża – dzwonnica przykościelna wzniesiona w latach 1815-1857, na podstawie projektu znanego architekta F. Schinkla i powiatowego mistrza budowlanego Liersa ze Stargardu. Nieporozumienia między F. Schinklem a Jutebrockiem, następcą Liersa doprowadziły do przedłużenia terminu ukończenia budowli. Korpus obiektu trójczłonowy, składający się z zestawionych jeden na

drugim prostopadłościanów o ściętych narożnikach, rozdzielonych profilowanymi gzymsami i zwieńczony ostrosłupowym, strzelistym hełmem ośmiobocznym. Otwory akustyczne w postaci zestopniowanego triforium. W szczycie hełmu sterczyna w postaci krzyża z kulą u podstawy.

Dwór w Krzemlinie

Dwór w Krzemlinie został wzniesiony w kon. XVIII w. przez rodzinę von Bellingów. Datowanie potwierdza zarówno forma architektoniczna jak i kolebkowe i krzyżowe sklepienia w piwnicy. W sensie formalnym jest to budynek murowany, parterowy, 11-osiowy, podpiwniczony, nakryty wysokim dachem mansardowym, o klasycystycznej formie architektonicznej. Charakteryzuje się dużą jednorodnością stylową.

Brak informacji o przebudowach lub wcześniejszych remontach obiektu. W 2 poł. XIX w. dobudowano ganek północny. Dwór uniknął zniszczeń w trakcie II wojny światowej i stanowi cenny przykład XVIII-wiecznej architektury rezydencjonalnej. W latach 1949-1970 użytkowany przez miejscowy PGR (pomieszczenia administracyjne i mieszkalne). Od 1970 r. w zarządzie Poznańskiej Hodowli Roślin, obecnie własność Gminy Pyrzyce.

Podsumowanie pozostałych zjawisk kryzysowych na terenie Gminy Pyrzyce

Przeprowadzona diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej pozwoliła wskazać obszar o największej kumulacji tych zjawisk. Do wyznaczenia obszarów o kumulacji pozostałych zjawisk kryzysowych wybrano następujące wskaźniki:

- 1.1. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców;
- 1.2. Procent redukcji masy azbestu względem roku 2013;
- 1.3. Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej na 100 mieszkańców;
- 1.4. Ocena przystosowania budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych;

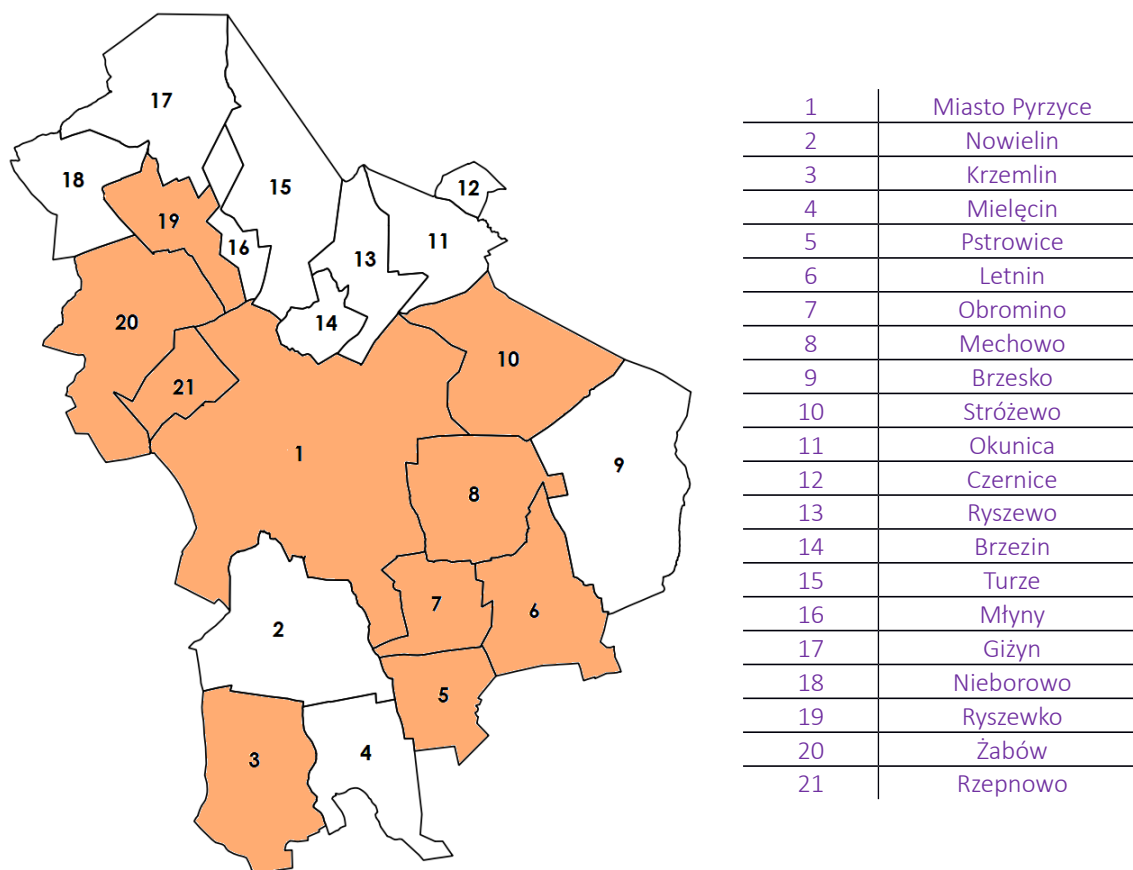
W poniższej tabeli przedstawione zostały wartości wskaźników sfery gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej w Gminie Pyrzyce z podziałem na analizowane jednostki. Dla każdego wskaźnika została wyznaczona wartość referencyjna (średnia dla Gminy).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 44: Zestawienie wskaźników charakteryzujących pozostałe zjawiska kryzysowe na terenie Gminy Pyrzyce
[opracowanie własne]

	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.
Brzesko	6,18	1%	21,84	1,50
Brzezin	4,71	18%	20,59	1,50
Czernice	8,89	25%	22,22	0,00
Giżyn	7,96	8%	19,90	0,00
Krzemlin	6,01	1%	7,38	1,00
Letnin	6,92	3%	15,72	3,00
Mechowo	2,53	0%	24,68	3,00
Mielęcín	6,92	1%	19,71	2,00
Młyny	4,46	7%	25,00	0,00
Nowielin	5,16	5%	11,43	1,00
Nieborowo	8,84	4%	25,30	3,00
Obromino	4,73	2%	27,70	3,00
Okunica	5,02	6%	18,64	1,50
Pstowice	4,23	3%	23,94	3,00
Pyrzyce	13,08	2%	10,17	2,29
Rzepnowo	9,87	3%	18,42	3,00
Ryszewko	6,25	2%	17,86	0,00
Ryszewo	6,47	2%	18,91	0,00
Stróżewo	4,38	1%	19,38	3,00
Turze	7,17	2%	14,02	1,00
Żabów	9,18	2%	6,54	2,00
ŚREDNIA	6,62	5%	18,54	1,66

Za obszary o nasilonych zjawiskach kryzysowych w sferze pozaspołecznej uznano te, dla których co najmniej trzy wskaźniki przekraczały wartość średnią. Poniższa mapa przedstawia obszary o nasilonych zjawiskach kryzysowych w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.



Rysunek 8: Obszary Gminy Pyrzyce, na których zdiagnozowano zjawiska kryzysowe w sferze pozaspołecznej [opracowanie własne]

WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Diagnoza zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i funkcjonalno-przestrzennej pozwoliła wysnuć następujące wnioski:

- I. W sferze społecznej:
 - a. obszarami o najwyższym wskaźniku obciążenia demograficznego są: Brzesko, Mechowo, Mielęcín, Obromin, Okunica, Pstrowice, Miasto Pyrzyce, Ryszewo oraz Stróżewo;
 - b. obszarami o najmniejszym udziale osób w wieku przedprodukcyjnym w całkowitej liczbie mieszkańców są: Brzesko, Czernice, Giżyn, Krzemlin, Mielęcín, Młyny, Nieborowo, Pstrowice, Ryszewo, Turze i Żabów;
 - c. obszarami, na których odnotowano najwięcej interwencji Straży Miejskiej są: Czernice, Letnin, Mechowo, Młyny, Rzepnowo i Turze;
 - d. obszarami o największym nasileniu zjawiska przemocy w rodzinie są: Brzesko, Brzezin, Krzemlin, Mielęcín i Młyny;

- e. obszarami o największej kumulacji zjawiska bezrobocia ogółem są: Czernice, Giżyn, Krzemlin, Nowielin, Obromino, Okunica, Pstrowice i Żabów;
 - f. obszarami o nasilonym bezrobociu osób po 50 roku życia są: Brzeziny, Czernice, Giżyn, Krzemlin, Nowielin, Obromino, Okunica, Pstrowice, Miasto Pyrzyce, Ryszewko i Żabów;
 - g. obszarami o nasilonym długotrwałym bezrobociu są: Krzemlin, Letnin, Mechowo, Mielęcin, Młyny, Nowielin, Obromino, Okunica, Miasto Pyrzyce, Ryszewo i Żabów;
 - h. obszarami o nasilonych problemach alkoholowych (rodziny objęte pomocą społeczną) są: Brzeziny, Czernice, Krzemlin, Nieborowo, Okunica, Miasto Pyrzyce i Żabów;
 - i. obszarami o nasilonym wykluczeniu społecznym z powodu niepełnosprawności są: Brzesko, Czernice, Giżyn, Krzemlin, Młyny, Nieborowo, Obromino, Pstrowice, Miasto Pyrzyce i Żabów;
 - j. obszarami o największej kumulacji rodzin objętych ubóstwem są: Brzesko, Czernice, Giżyn, Krzemlin, Mielęcin, Młyny, Obromino, Pstrowice i Żabów;
 - k. obszarami, na których odnotowano najniższy wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty są: Brzesko, Krzemlin, Letnin, Mechowo, Mielęcin, Obromino i Pstrowice.
- II. W pozostałych sferach:
- a. obszarami o najmniejszej aktywności gospodarczej są: Brzesko, Brzeziny, Krzemlin, Mechowo, Nowielin, Obromino, Okunica, Pstrowice, Ryszewko, Ryszewo i Stróżewo;
 - b. obszarami, na których wyroby azbestowe usuwane są najwolniej są: Brzesko, Giżyn, Krzemlin, Letnin, Mechowo, Mielęcin, Nieborowo, Obromino, Pstrowice, Miasto Pyrzyce, Rzepnowo, Ryszewko, Ryszewo, Stróżewo, Turze i Żabów;
 - c. obszarami o najslabiej rozwiniętej sieci wodociągowej są: Krzemlin, Letnin, Nowielin, Miasto Pyrzyce, Rzepnowo, Ryszewko, Turze, Żabów.
 - d. problem ograniczonej dostępności do budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych najbardziej nasilony jest w: Brzesku, Czernicach, Krzemlinie, Letninie, Mechowie, Mielęcinie, Młynach, Nieborowie, Obrominie, Okunicy, Pstrowicach, Mieście Pyrzyce, Rzepnowie, Ryszewku, Stróżewie i Żabowie.

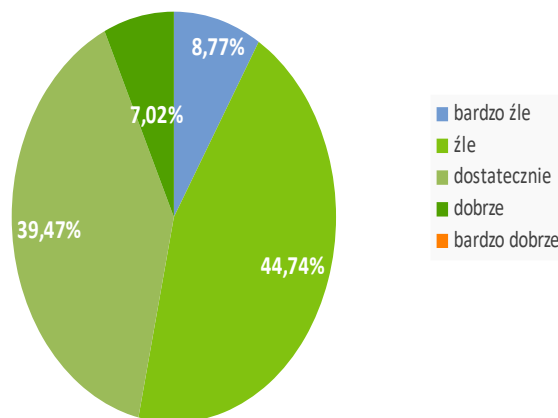
Obszary problemowe Gminy Pyrzyce okiem mieszkańców

Mieszkańcy Gminy Pyrzyce w ramach opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji mieli możliwość oceny aspektów funkcjonowania Gminy Pyrzyce, które wpływają na warunki życia mieszkańców za pomocą badania ankietowego.

W badaniu wzięło udział 114 osób, z czego 91% mieszka na terenie Gminy, a 9% jest zatrudnionych na jej terenie.

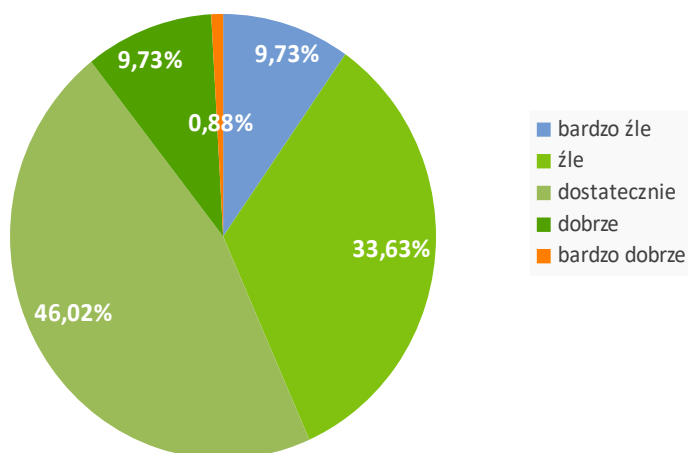
Ankietowani oceniali funkcjonowanie 28 aspektów gminy Pyrzyce, które wpływają na warunki życia mieszkańców. Aspekty te mogli ocenić w następującej skali: bardzo źle, źle, dostatecznie, dobrze i bardzo dobrze. Poniższe wykresy przedstawiają wyniki przeprowadzonej ankietyzacji.

Patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)



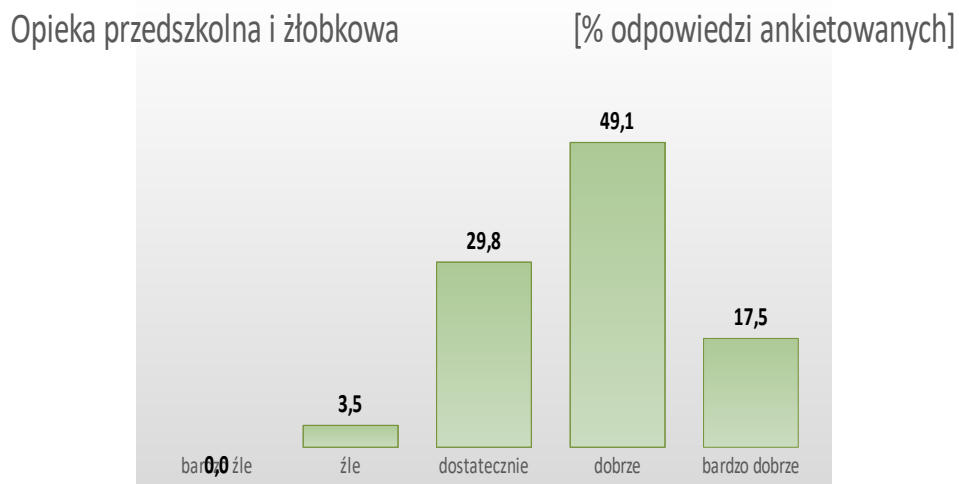
Rysunek 9: Ocena patologii społecznych na terenie Gminy Pyrzyce (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

Stan techniczny zasobów mieszkaniowych gminy



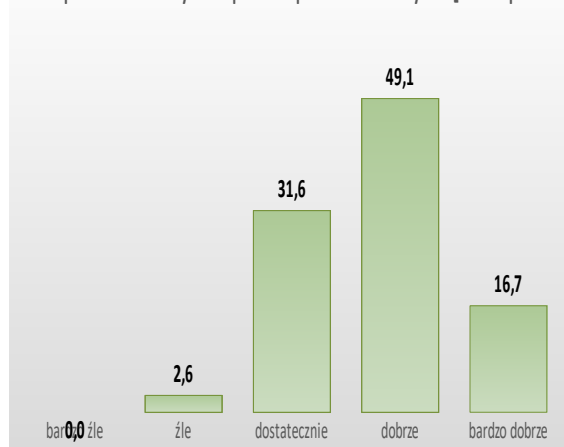
Rysunek 10: Ocena stanu technicznego zasobów mieszkaniowych Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

Ankietowani z terenu Gminy Pyrzyce najlepiej ocenili funkcjonowanie opieki przedszkolnej i żłobkowej oraz ofertę edukacyjną szkół podstawowych i ponadpodstawowych.



Rysunek 11: Ocena funkcjonowania opieki przedszkolnej i żłobkowej na terenie Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

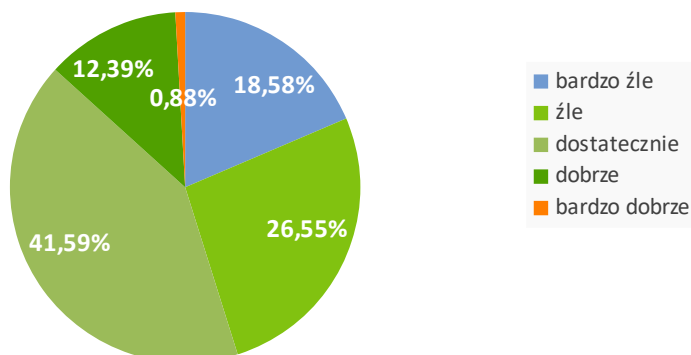
Oferta edukacyjna szkół podstawowych i ponadpodstawowych [% odpowiedzi ankietowanych]



Rysunek 12: Ocena funkcjonowania oferty edukacyjnej szkół podstawowych i ponadpodstawowych (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

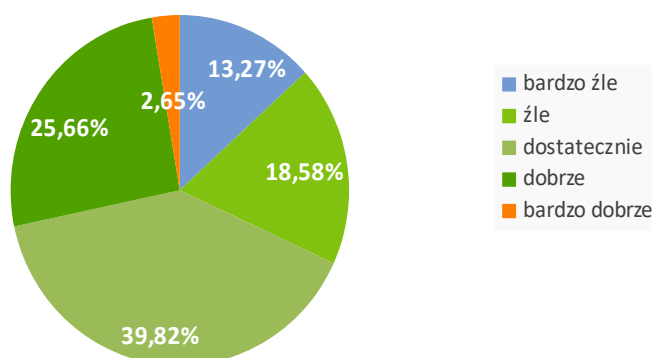
Ankietowani najgorzej ocenili stan dróg i oświetlenia ulicznego, estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznych oraz wykorzystanie potencjału turystycznego gminy.

Stan dróg i oświetlenia



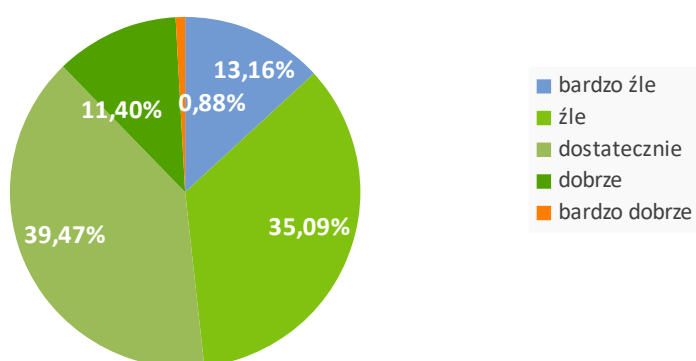
Rysunek 13: Ocena stanu dróg i oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Pyrzyce (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

Estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznych



Rysunek 14: Ocena estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy



Rysunek 15: Ocena wykorzystania potencjału turystycznego Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

Ankietowani nie najlepiej ocenili również stan infrastruktury technicznej (wodociągowa, kanalizacyjna itp.) oraz stan techniczny zabytków, gdzie 11,4% wskazało na stan bardzo zły.

OBSZAR ZDEGRADOWANY GMINY PYRZYCE

Poniżej przedstawiono obszary, na których stwierdzono przekroczenie wartości referencyjnych w poszczególnych sferach.

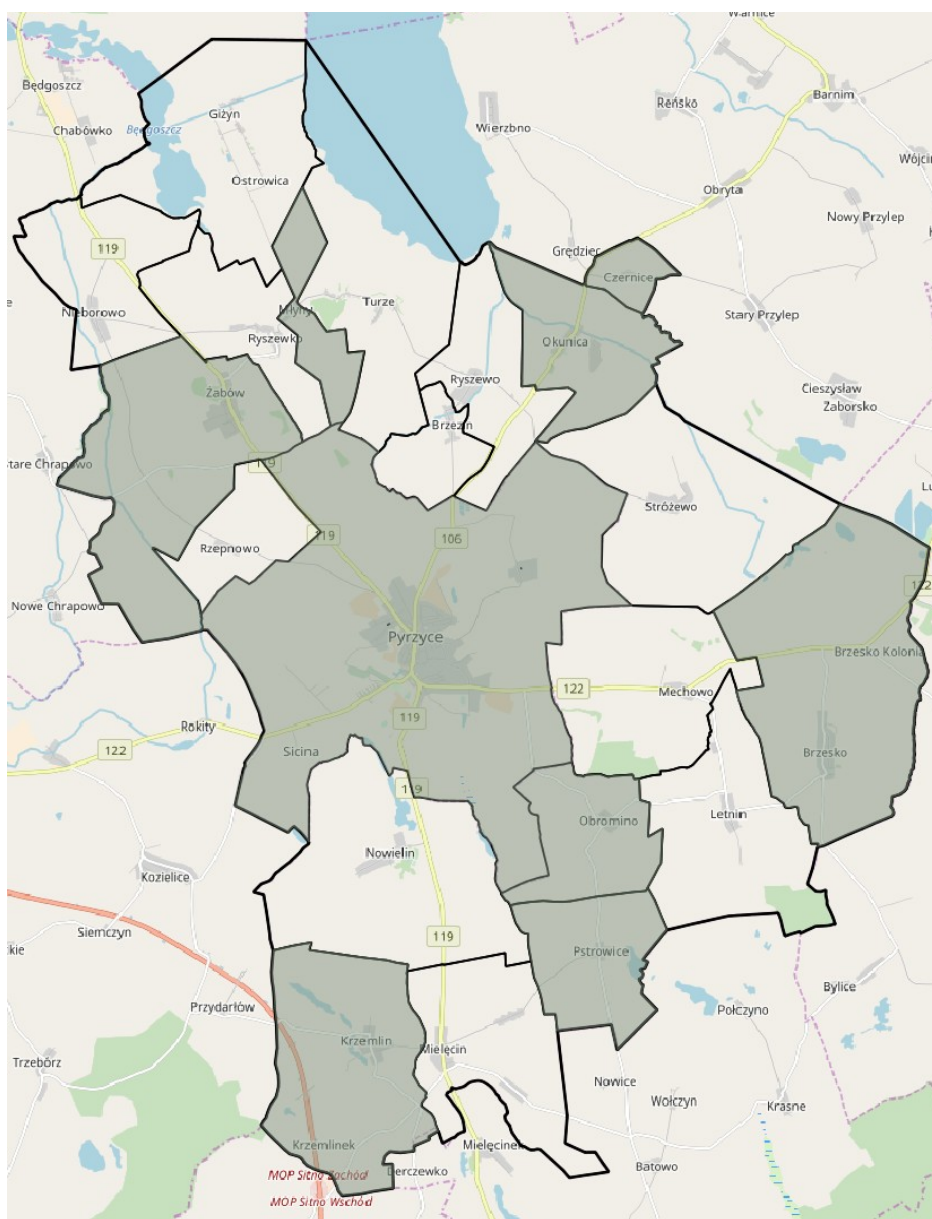
	Wartość wskaźnika odbiega od wartości referencyjnej
	Wartość wskaźnika nie odbiega od wartości referencyjnej

Tabela 45: Graficzne zestawienie wartości wskaźników delimitacyjnych na terenie jednostek analitycznych Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

	sfera społeczna	Pozostałe zjawiska kryzysowe			
		czynniki gospodarcze	czynniki techniczne	czynniki środowiskowe	czynniki przestrzenno-funkcjonalne
Brzesko					
Brzezin					
Czernice					
Giżyn					
Krzemlin					
Letnin					
Mechowo					
Mielęcín					
Młyny					
Nowielin					
Nieborowo					
Obromino					
Okunica					
Pstrowice					
Pyrzyce					
Rzepnowo					
Ryszewko					
Ryszewo					
Stróżewo					
Turze					
Żabów					

Za obszar zdegradowany Gminy Pyrzyce uznano te tereny, na których stwierdzono zjawiska kryzysowe w sferze społecznej oraz przynajmniej w jednej z pozostałych analizowanych sfer. Zgodnie z tą metodologią obszarami zdegradowanymi Gminy Pyrzyce są:

- Brzesko
- Czernice
- Krzemlin
- Młyny
- Obromino
- Okunica
- Pstrowice
- Miasto Pyrzyce
- Żabów.



Rysunek 16: Obszar zdegradowany Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

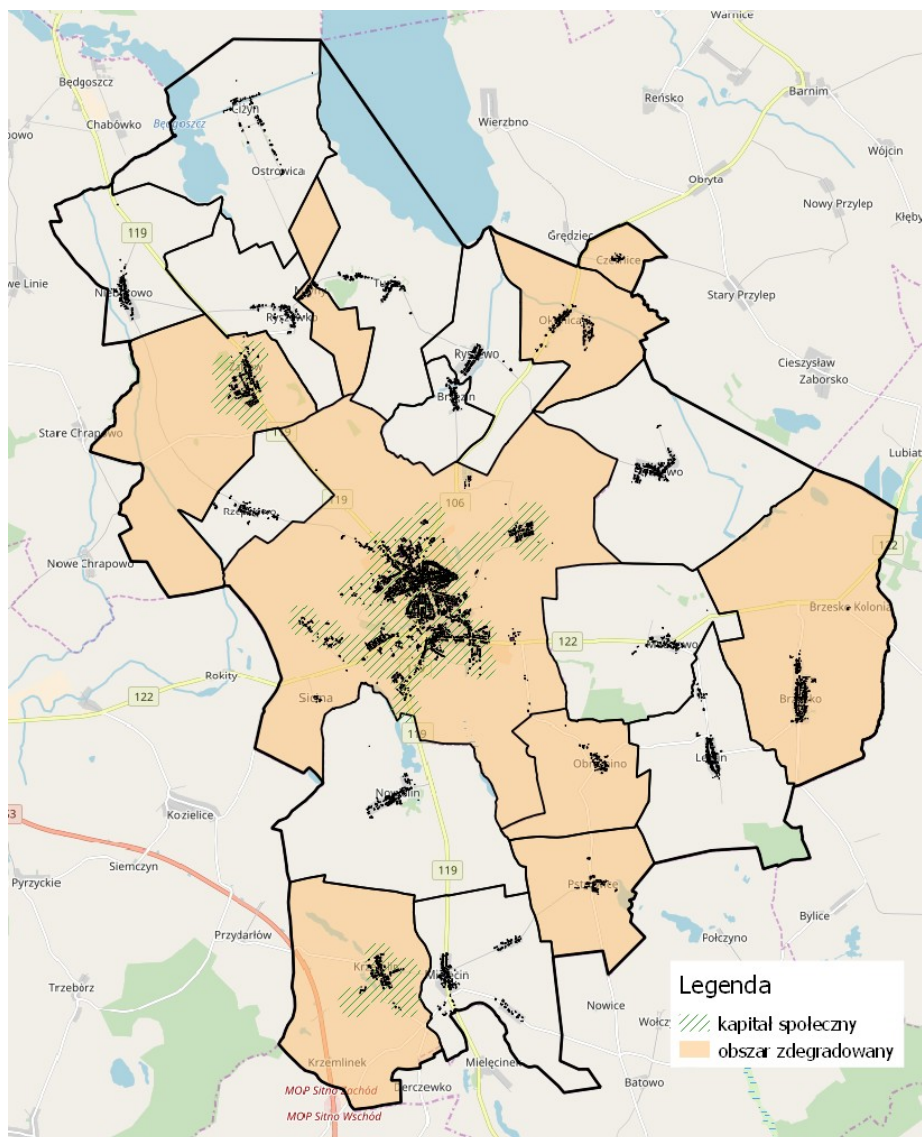
POTENCJAŁ ROZWOJOWY OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH

1. POTENCJAŁ ROZWOJOWY W ZAKRESIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

Mianem kapitału społecznego określa się wartość, na którą składają się wzajemne relacje społeczne oraz zaufanie jednostek, przy pomocy których możliwe jest pomnażanie osiągniętych korzyści. Analizując potencjał rozwojowy Gminy Pyrzyce, spośród zdiagnozowanych obszarów zdegradowanych wyłoniono tereny o dużej gęstości zaludnienia. To na tych obszarach należy inwestować w infrastrukturę oświatową, sportową, rekreacyjną i kulturową. Ponadto, na obszarach tych występują budynki, które mają potencjał w zakresie rozwoju budownictwa socjalnego i komunalnego, co przyczyni się do poprawy warunków bytowych mieszkańców, sytuacji materialnej oraz pozwoli ograniczyć poziom wykluczenia społecznego.

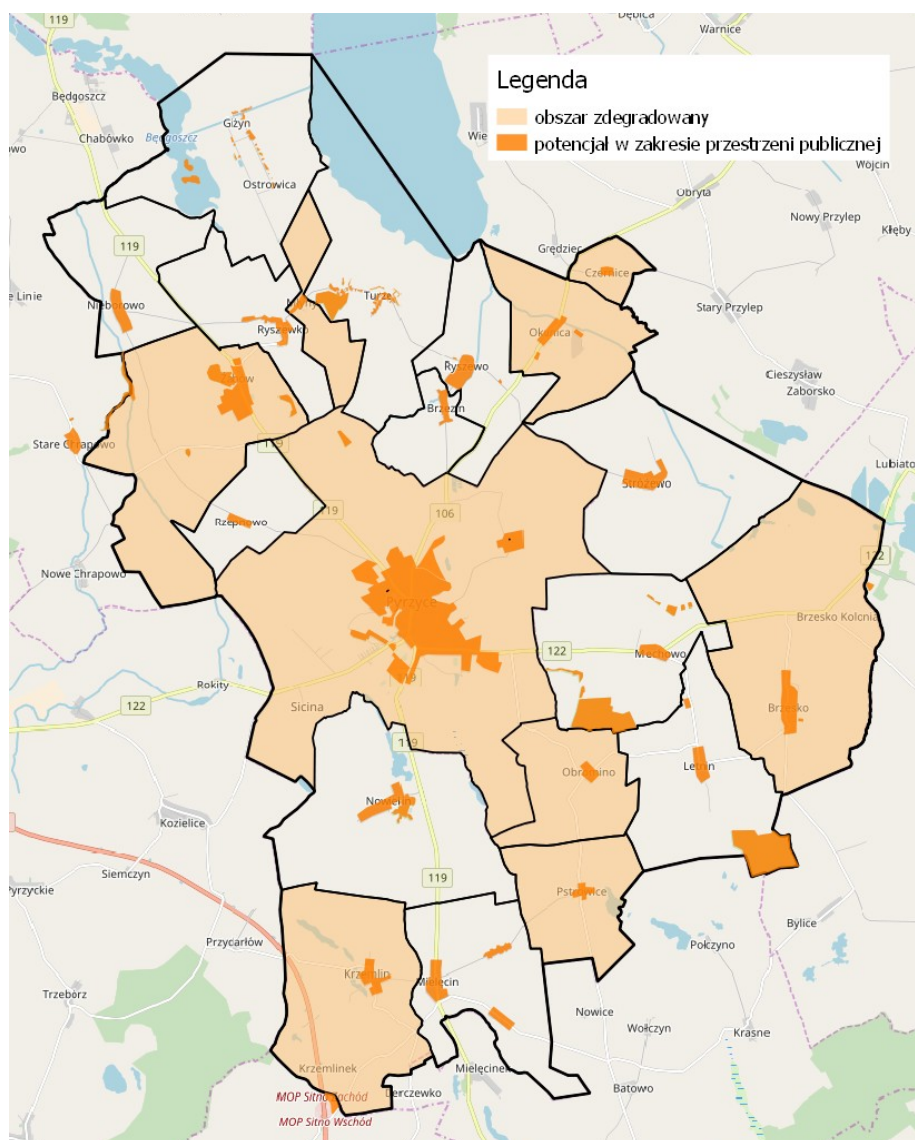
Na obszarach o dużej koncentracji zabudowy i mieszkańców władze Gminy oraz stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego mają duże pole działania. Wraz z inwestycjami w infrastrukturę należy dążyć do uświadamiania mieszkańców w zakresie nakładów inwestycyjnych jakie należało ponieść w tym zakresie. Taka świadomość może przyczynić się do ograniczenia aktów wandalizmu na terenach zrewitalizowanych, a tym samym zwiększy poziom bezpieczeństwa na tych obszarach.

Największy potencjał społeczny na terenie Gminy Pyrzyce ma Miasto Pyrzyce, sołectwo Żabów oraz Krzemlin.



2. POTENCJAŁ ROZWOJOWY W ZAKRESIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Na terenie Gminy Pyrzyce występuje duży potencjał w zakresie rozwoju i poprawy atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni publicznej. Bardzo istotne jest, aby przestrzeń publiczna była przede wszystkim bezpieczna i dostępna dla osób starszych i niepełnosprawnych. Przestrzeń ta powinna pełnić funkcje rekreacyjne, kulturowe, a także integracyjne. Na terenie Gminy Pyrzyce występują liczne zabytki, które niestety ze względu na swój wiek zamiast „cieszyć oko” stają się zagrożeniem dla bezpieczeństwa oraz estetyki przestrzeni publicznej. Dlatego przy podejmowaniu działań w zakresie poprawy atrakcyjności funkcjonalności i dostępności przestrzeni publicznej należy równocześnie realizować działania tzw. miękkie, które pomogą ograniczyć zachowania niepożądane w miejscach publicznych. Poniższa mapa wskazuje obszary o dużym potencjale rozwojowym w zakresie poprawy atrakcyjności funkcjonalności przestrzeni publicznej na terenie Gminy Pyrzyce.

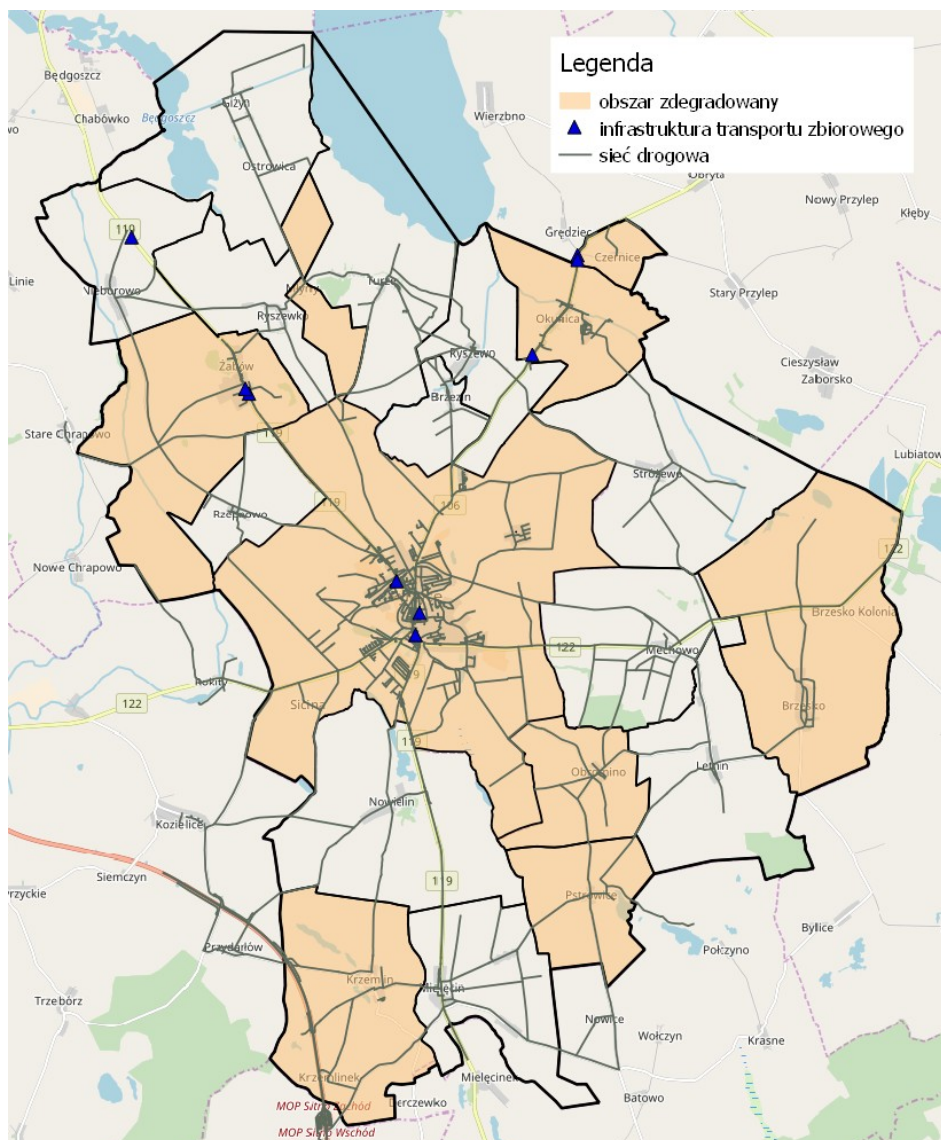


3. POTENCJAŁ ROZWOJOWY W ZAKRESIE TRANSPORTU I KOMUNIKACJI

Gmina Pyrzyce posiada duży potencjał rozwojowy w zakresie transportu i komunikacji. Gęsta sieć dróg gminnych, powiatowych i tranzytowych ułatwia komunikację wewnątrzgminną oraz poza jej granicę. Niestety, wraz z rozwojem sieci dróg oraz wzrostem natężenia ruchu pojazdów na drogach przyczynia się to do większej liczby zdarzeń drogowych, a także zwiększonej emisji liniowej. Dlatego też Gmina Pyrzyce podejmuje działania zwiększające poziom bezpieczeństwa drogowego oraz ograniczające emisję szkodliwych gazów i pyłów z transportu. Niezwykle istotne jest wprowadzanie takich działań przy jednoczesnym uwzględnianiu lokalnych potencjałów w tym zakresie. Dlatego też, na przykład działania w zakresie rozwoju parkingów lokalizowane powinny być w taki sposób, aby umożliwić korzystanie

z transportu zbiorowego. Działania w zakresie modernizacji oświetlenia ulicznego, w pierwszej kolejności powinny być realizowane na odcinkach o największym natężeniu ruchu drogowego, gdzie bezpieczeństwo pieszych jest zagrożone. W zakresie komunikacji rowerowej, należy brać pod uwagę

lokalizację ścieżek rowerowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa), umożliwiając mieszkańcom poruszanie się rowerem do szkoły lub pracy. Odpowiednia infrastruktura umożliwiająca pozostawienie roweru pod miejscem pracy lub szkołą na pewno zachęci mieszkańców do korzystania z takiej formy transportu.



4. POTENCJAŁ W ZAKRESIE WYKORZYSTANIA WÓD TERMALNYCH

Po zewnętrznej stronie średniowiecznych miejskich murów, między basztami Sowią i Szczecińską, na ładnym, uporządkowanym skwerku stoją najmłodsze w Polsce, szóste już chyba w naszym kraju, solankowe tężnie. Tężnie są dwie, każda z nich ma wysokość 3 metrów. Pierwsza jest długa na 13 m, druga ma długość prawie 8 m. Obie są szerokie na niespełna 3 m. Stoją symetrycznie przedzielone chodnikiem ze skwerkiem z ławeczkami. Po tarninowych witkach spływa solanka. Dostarczana jest beczkownikami i w razie potrzeby uzupełniana, bo instalacja ma obieg zamknięty: solanka pompowana

jest na szczyt drewnianej konstrukcji i spływała po tarninie do zbiornika. Wodę dostarcza „Geotermia Pyrzyce” Sp. z o.o.

W 2006 roku na wniosek Burmistrza Pyrzyc, Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego umieścił zadanie pt. "Budowa Centrum Rehabilitacji, Sportów Wodnych i Rekreacji (w tym tężni) na terenach geotermalnych gminy Pyrzyce, jako projekt kluczowy. Niemniej na późniejszym etapie projekt ten został wyprowadzony z listy projektów kluczowych. Na przełomie roku 2012 i 2013 wśród mieszkańców Gminy Pyrzyce przeprowadzono badanie ankietowe, z którego wynika, iż niemal 100 procent ankietowanych uważa, że w Pyrzycach powinny powstać baseny lecznicze i rekreacyjne wypełnione wodą termalną. Jednym z kluczowych pytań w ankiecie było: *Czy Pana/Pani zdaniem rozwój ciepłowni geotermalnej może spowodować wzrost gospodarczy w Pyrzycach?* Ankietowani w niemalże 80% uważają, że wzrost gospodarczy mógłby być wywołany rozwojem Geotermii Pyrzyce. Zdaniem mieszkańców nie ma alternatywy dla wód termalnych w wykorzystaniu dla rozwoju region, jest to jądro wielu zadań towarzyszących, tworzących warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego Ziemi Pyrzyckiej.

5. POTENCJAŁ W ZAKRESIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Gmina Pyrzyce posiada duży potencjał rozwojowy w zakresie dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego), związanego z historią miasta, przyrodą je otaczającą, naszymi tradycjami olimpijskimi oraz heraldyką i tradycjami muzycznymi. Do dziś zachowały się zabytkowe budowle pełniące funkcję użyteczności publicznej. Niemniej ich stan techniczny nie jest zadowalający i bez podejmowania działań niewiele z nich uda się zachować dla przyszłych pokoleń. Ziemia Pyrzycka posiada także duży potencjał rozwojowy w zakresie badań archeologicznych. Na obszarze Gminy stwierdzono ciągłość osadnictwa od 5 tys. lat, co jest zjawiskiem wyjątkowym zarówno w skali ziem polskich, jak i Niżu Środkowoeuropejskiego, co daje potencjał nie tylko badawczy, ale i turystyczny.

Ponadto, pyrzyckie fortyfikacje miejskie są jednym z najcenniejszych zabytków średniowiecznej architektury obronnej w Polsce. Stanowią one są unikatowym skarbem, który odpowiednio wykorzystany, zadbany i wyeksponowany może znacząco podnieść atrakcyjność Miasta.

Jako bardzo ważny element odtworzonej kultury słowiańskiej jest historyczne udokumentowany haft pyrzycki oraz strój ludowy. Stać się on może lokalnym produktem rękodzielniczym promującym Ziemię Pyrzycką. Tradycje kultywują liczne zespoły folklorystyczne i śpiewacze. Corocznie organizowany jest przegląd zespołów ludowych w Pyrzycach, impreza ta ma już charakter ponadregionalny.

Niewątpliwym i niekwestionowanym zasobem Ziemi Pyrzyckiej jest atrakcyjność produktów lokalnych, ich wysoka jakość i różnorodność. Produkty i atrakcje lokalne, jakimi może poszczycić się Ziemia Pyrzycka to ciekawe produkty spożywcze jak i wytwory rękodzieła.

Promowanie walorów kulturowych wśród mieszkańców Gminy w tym także tych najmłodszych, zwiększy ich tożsamość regionalną. Dbanie i troska o kulturowy zasób materialny i niematerialny przyczyni się do wzrostu atrakcyjności Gminy jako miejsca zamieszkania oraz podejmowania działalności gospodarczej promującej produkty lokalne.

WSKAZANIE OBSZARU REWITALIZACJI WRAZ Z UZASADNIENIEM

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w gminie Pyrzyce doprowadziła do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również znacznym potencjałem rozwojowym. Obok kryterium wysokiego stopnia degradacji przy wyborze obszarów rewitalizacji istotnym czynnikiem była identyfikacja możliwie szerokiego spektrum możliwości realizacji potencjalnych działań naprawczych, zarówno działań tak zwanych miękkich, jak i twardych, mogących także oddziaływać w jak najszerszym zasięgu, stwarzając realną możliwość kreowania pozytywnych zmian.

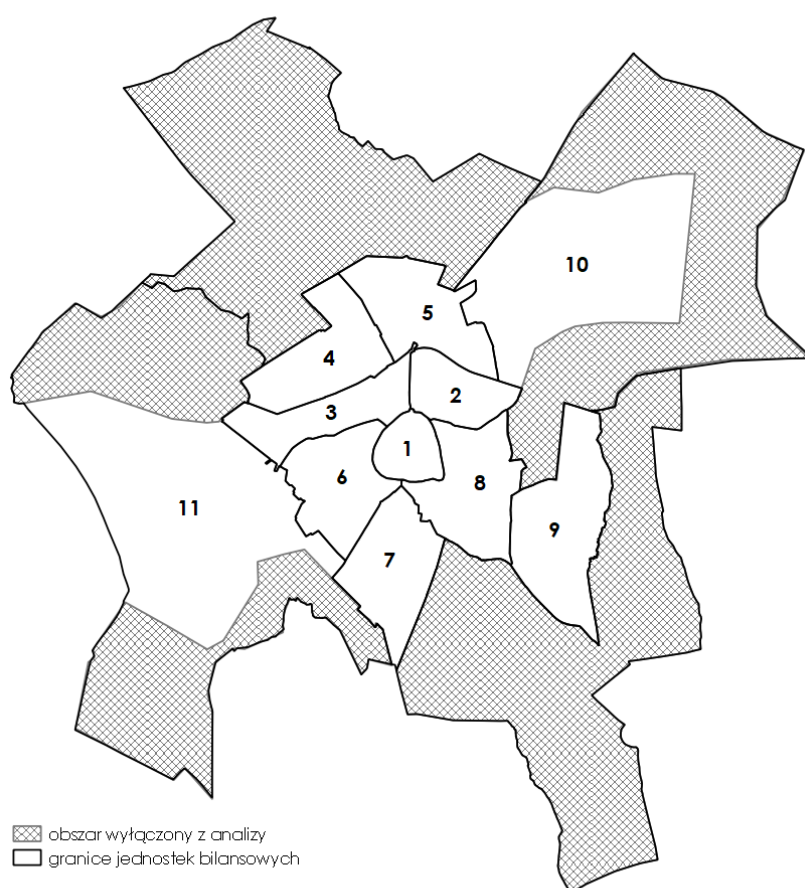
Mimo, iż na terenie Gminy Pyrzyce kumulację zjawisk kryzysowych odnotowano również na obszarach wiejskich, ze względu na wysoki potencjał rozwojowy Miasta Pyrzyce, **to właśnie Miasto Pyrzyce zostało wyznaczone jako obszar rewitalizacji.** Ze względu na ograniczenia procentowe odnośnie liczby mieszkańców, a także powierzchni obszaru rewitalizacji, wyznaczony obszar rewitalizacji w granicach Miasta Pyrzyce obejmuje tylko jego część. W dalszej części opracowania przedstawiono szczegółową diagnozę Miasta Pyrzyce z podziałem na jednostki bilansowe, na podstawie której dokonano wyboru obszaru rewitalizacji.

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji Gminy Pyrzyce

Wyznaczony obszar znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej i technicznej. Główne problemy społeczne obszaru rewitalizacji to długotrwałe bezrobocie oraz bezrobocie wśród osób powyżej 50 roku życia. Ponadto, na terenie obszaru rewitalizacji odnotowano znaczny poziom wykluczenia społecznego spowodowany alkoholizmem i niepełnosprawnością. Obszar rewitalizacji cechuje się także dużym obciążeniem demograficznym.

Zdiagnozowane problemy w sferze poza społecznej to głównie niedostatecznie rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna, obecność wyrobów azbestowych oraz ich niewielkie tempo usuwania, a także brak dostępności do budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych i starszych.

Celem wyznaczenia obszaru rewitalizacji dokonano szczegółowej diagnozy analizowanych w niniejszym opracowaniu zjawisk z podziałem na jednostki bilansowe Miasta Pyrzyce. Podział Miasta Pyrzyce na jednostki bilansowe wynika z dawnego podziału na jednostki ewidencyjne i opiera się na głównych podobzarach funkcjonalnych Miasta. Z analizy zostały całkowicie wyłączone tereny niezabudowane, obejmujące grunty leśne i rolne. Poniższy rysunek przedstawia podział Miasta Pyrzyce na jednostki bilansowe oraz tereny wyłączone z pogłębionej analizy.



Rysunek 17: Podział Miasta Pyrzyce na jednostki bilansowe (opracowanie własne)

Jednostka bilansowa	Ulice wchodzące w skład jednostki bilansowej	Liczba mieszkańców
1	1 Maja, Kilińskiego, Dąbrowskiego, Szkolna, Plac Ratuszowy, Bankowa, Zabytkowa, Barnima I, Krótka, 2 Marca, Młyńska, Wały Chrobrego	2879
2	Ogrodowa, Wojska Polskiego, Niepodległości, Różana, Willowa, Jana Pawła II, Wolności, Kwiatowa, Poznańska, Ciepłownicza	1188
3	Żwirki i Wigury, Dworcowa, Poniatowskiego, Rejtana, Kościuszki, Chrobrego, Bogusława X, Narutowicza, Pod Lipami, Głowackiego,	1085

Jednostka bilansowa	Ulice wchodzące w skład jednostki bilansowej	Liczba mieszkańców
	Stargardzka	
4	Magazynowa, Głowackiego, Szczecińska	628
5	Stargardzka	952
6	Mickiewicza, Basenowa, Cmentarna, Tuwima	790
7	Lipiańska, Sportowa, Słowackiego, Młodych Techników, Lipowa	330
8	Owocowa, Rolna, Górna, Staromiejska, Polna, Sikorskiego, Pogrodzie, Warszawska, Sienkiewicza	2628
9	Słoneczna, Warszawska	703
10	Obojno	420
11	Rycerza Przybora, Podmiejska	526

SFERA SPOŁECZNA

Poniższa tabela przedstawia jak kształtują się zdiagnozowane problemy społeczne Miasta Pyrzyce w poszczególnych jednostkach bilansowych. Wyróżnione zostały wartości wskaźników, które odbiegają od średniej dla Miasta Pyrzyce.

Analizowane wskaźniki to:

1. Wskaźnik obciążenia demograficznego;
2. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców;
3. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców;
4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców;
5. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców;
6. Liczba osób bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym;
7. Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym;
8. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 bezrobotnych;
9. Liczba niebieskich kart na 100 mieszkańców.

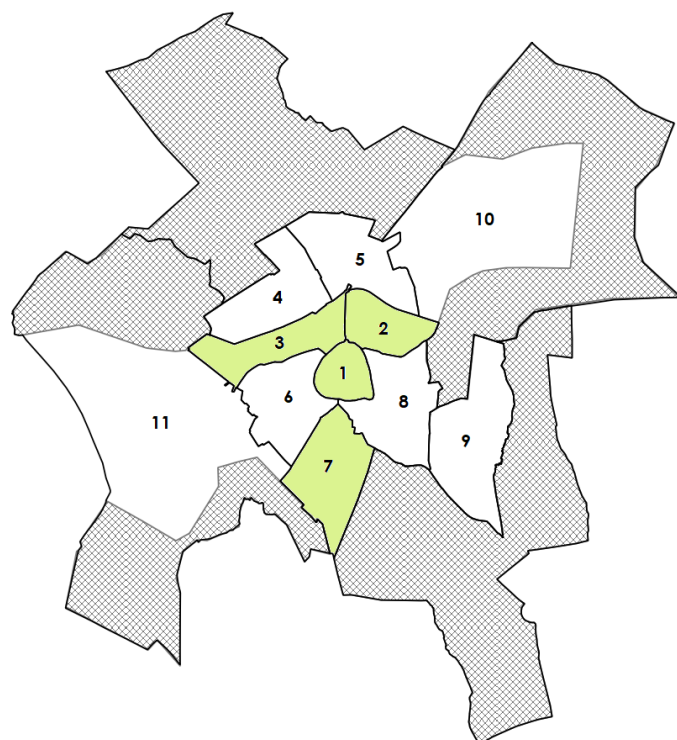
Tabela 46: Zestawienie wskaźników charakteryzujących sferę społeczną Miasta Pyrzyce z podziałem na jednostki bilansowe (opracowanie własne)

Jednostka bilansowa	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	27,36	16,74	0,45	2,81	2,05	5,11	1,70	3,16	0,16

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

2	24,12	17,26	0,84	2,95	2,27	5,22	1,85	2,78	0,29
3	24,70	13,92	0,46	2,86	1,94	5,81	1,38	2,95	0,30
4	21,50	19,90	0,16	2,71	1,43	4,46	2,87	2,23	0,28
5	17,36	19,75	0,11	2,52	1,37	4,31	1,16	2,10	0,00
6	23,08	14,94	0,25	2,28	1,65	4,94	1,14	2,28	0,00
7	23,96	18,48	0,30	2,73	2,12	5,15	2,42	2,73	0,00
8	22,72	19,03	0,34	2,36	1,83	5,14	1,48	2,36	0,08
9	23,38	15,93	0,28	2,42	1,56	4,41	1,42	0,85	0,00
10	24,65	14,52	0,00	2,38	1,67	4,76	1,19	1,19	0,00
11	22,16	18,25	0,57	2,28	1,71	4,75	0,57	0,57	0,00
ŚREDNIA DLA MIASTA PYRZYCE	23,77	17,31	0,39	2,61	1,85	5,01	1,56	2,99	0,21

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli należy stwierdzić, że najwięcej wskaźników odbiegających od średniej wartości dla Miasta Pyrzyce odnotowano w jednostce bilansowej nr 1, 2, 3, 7 oraz 8. Dla każdej jednostki bilansowej określono liczbę przekroczonych wskaźników i na tej podstawie określono medianę. Jednostki bilansowe, których wartość przekroczonych wskaźników jest wyższa od mediany zostały uznane jako obszary o największej kumulacji zjawisk społecznych na terenie Miasta Pyrzyce. Kumulacja negatywnych zjawisk społecznych w poszczególnych jednostkach bilansowych Miasta Pyrzyce została przedstawiona na poniższym rysunku.



Jednostka bilansowa	Liczba przekroczonych wskaźników w sferze społecznej
1	8
2	8
3	7
4	3
5	0
6	1
7	5
8	1
9	1
10	2
11	1
MEDIANA	3

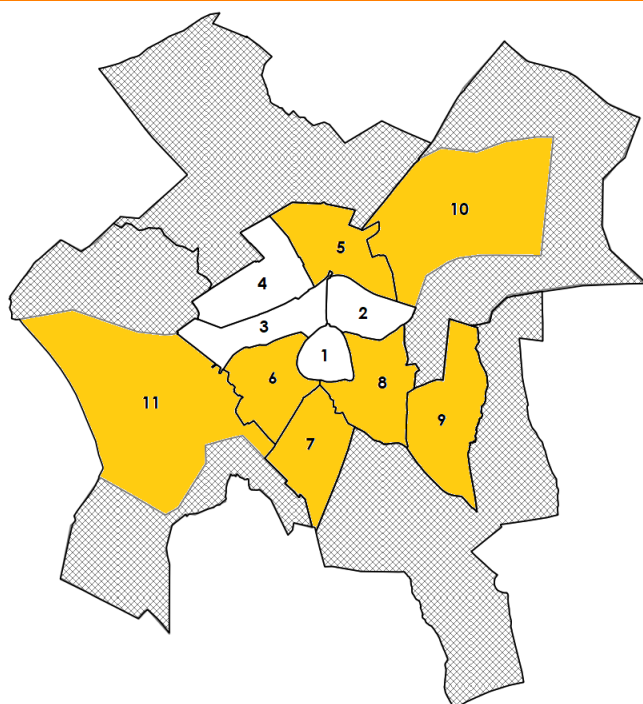
Rysunek 18: Kumulacja negatywnych zjawisk społecznych w poszczególnych jednostkach bilansowych Miasta Pyrzyce (opracowanie własne)

POZOSTAŁE ZJAWISKA KRYZYSOWE

Poza sferą społeczną przeanalizowano również inne zjawiska kryzysowe takie jak niska przedsiębiorczość, występowanie wyrobów azbestowych, dostępność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej a także przystosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób

niepełnosprawnych. Poniższe tabele i rysunki przedstawiają nasilenie analizowanych zjawisk na terenie poszczególnych jednostek bilansowych.

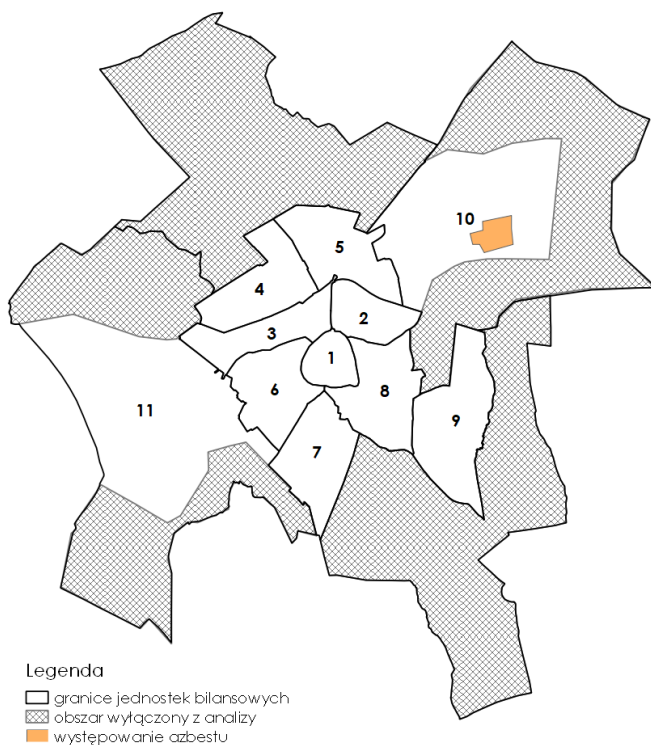
PODMIOTY GOSPODARCZE



	< 13,08
	> 13,08

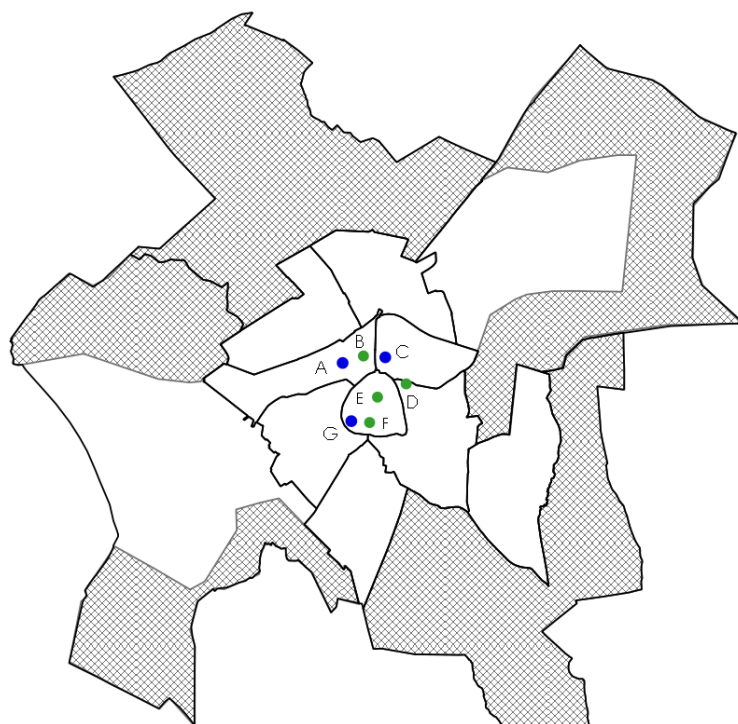
Jednostka bilansowa	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
1	495	15,70
2	362	15,11
3	524	14,40
4	54	14,88
5	28	11,57
6	7	5,26
7	9	7,44
8	89	7,34
9	14	2,31
10	2	1,65
11	2	1,38
WARTOŚĆ ŚREDNIA DLA MIASTA PYRZYCE	1586	13,08

Największym nagromadzeniem podmiotów gospodarczych charakteryzują się jednostki 1, 2, 3 oraz 4.



Zgodnie z Bazą Azbestową wyroby azbestowe na terenie Miasta Pyrzyce występują wyłącznie w jednostce bilansowej nr 10.

PRZYSTOSOWANIE BUDYNKÓW DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

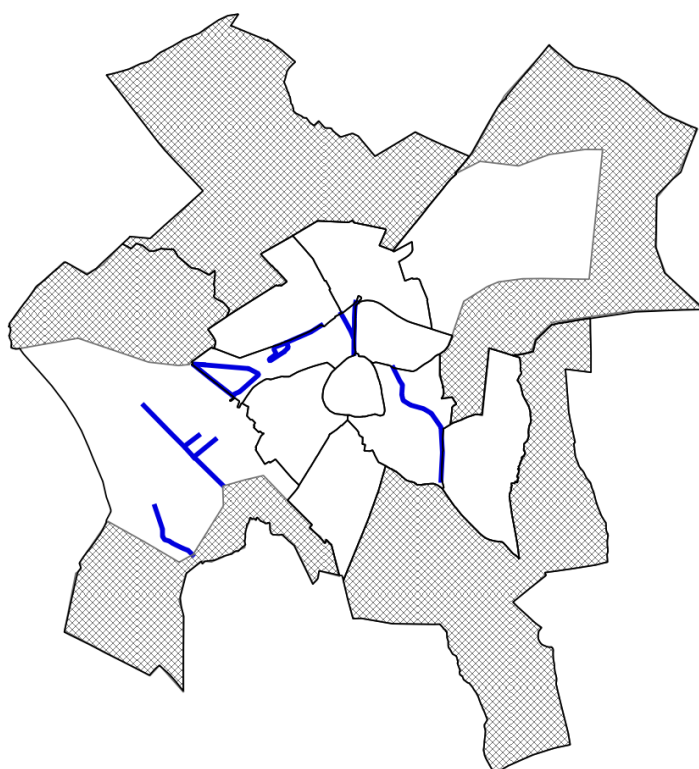


Legenda

- nieprzystosowane budynki
- granice jednostek bilansowych
- ▨ obszar wyłączone z analizy
- budynki w połowie dostosowane

A	Szkoła Podstawowa w Pyrzycach
B	Publiczne Przedszkole nr 3 z Oddziałem Integracyjnym w Pyrzycach
C	Pyrzycka Szkoła Muzyczna I st. w Pyrzycach
D	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi w Pyrzycach
E	Urząd Miejski w Pyrzycach
F	Pyrzycka Biblioteka Publiczna
G	Przedszkole Publiczne nr 4 w Pyrzycach

NISKA DOSTĘPNOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ



Legenda

- granice jednostek bilansowych
- ▨ obszar wyłączony z analizy
- obszary problemowe w zakresie sieci wodociągowej

Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Pyrzycach oraz zgodnie z przeprowadzoną ankietyzacją obszarami najbardziej dotkniętymi problemem niskiej dostępności do sieci wodociągowej są ulice:

- a) ul. Przyszłości;
- b) ul. Żwirki i Wigury;
- c) ul. Staromiejska;
- d) ul. Rycerza Przybora;
- e) ul. Podmiejska;
- f) ul. Głowackiego;
- g) Lipiańska;
- h) Stargardzka.

PODSUMOWANIE POZOSTAŁYCH ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Poniższa tabela przedstawia rozmieszczenie analizowanych zjawisk kryzysowych na terenie poszczególnych jednostek bilansowych Miasta Pyrzyce.

Tabela 47: Zbiorcze zestawienie wskaźników, które odbiegają od wartości średniej dla Miasta Pyrzyce w poszczególnych jednostkach bilansowych (opracowanie własne)

Jednostka bilansowa	sfera gospodarcza	strefa techniczna	sfera środowiskowa	sfera przestrzenno-funkcjonalna
1				X
2				X
3		X		X
4				
5	X			
6	X			
7	X			
8	X	X		X
9	X			
10	X		X	
11	X	X		

Podstawą zakwalifikowania danej jednostki analitycznej jako obszar rewitalizacji jest kumulacja negatywnych zjawisk społecznych i przynajmniej jednego zjawiska z sferze gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Poniższa tabela przedstawia wskaźniki, które zostały przekroczone i na tej podstawie obszar został zakwalifikowany jako obszar rewitalizacji.

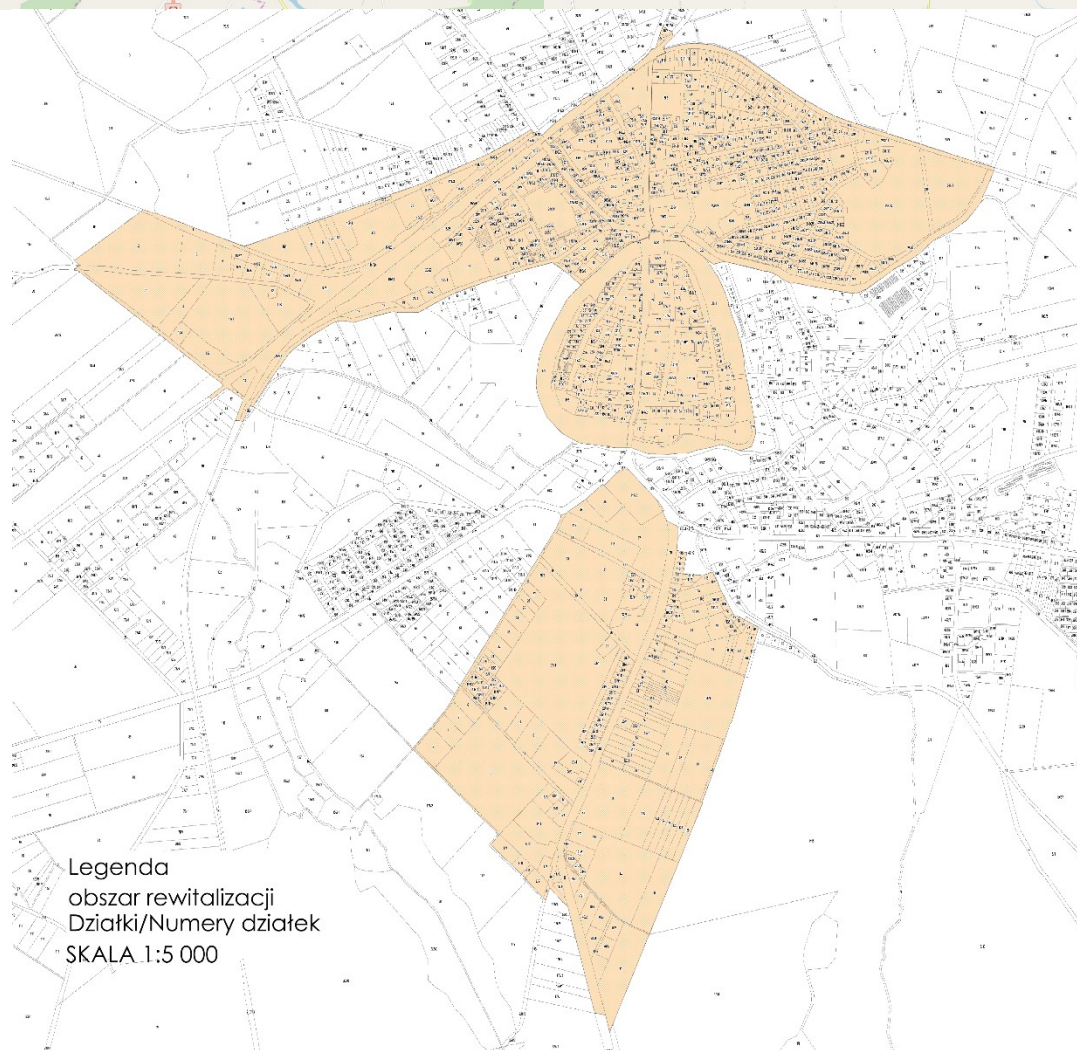
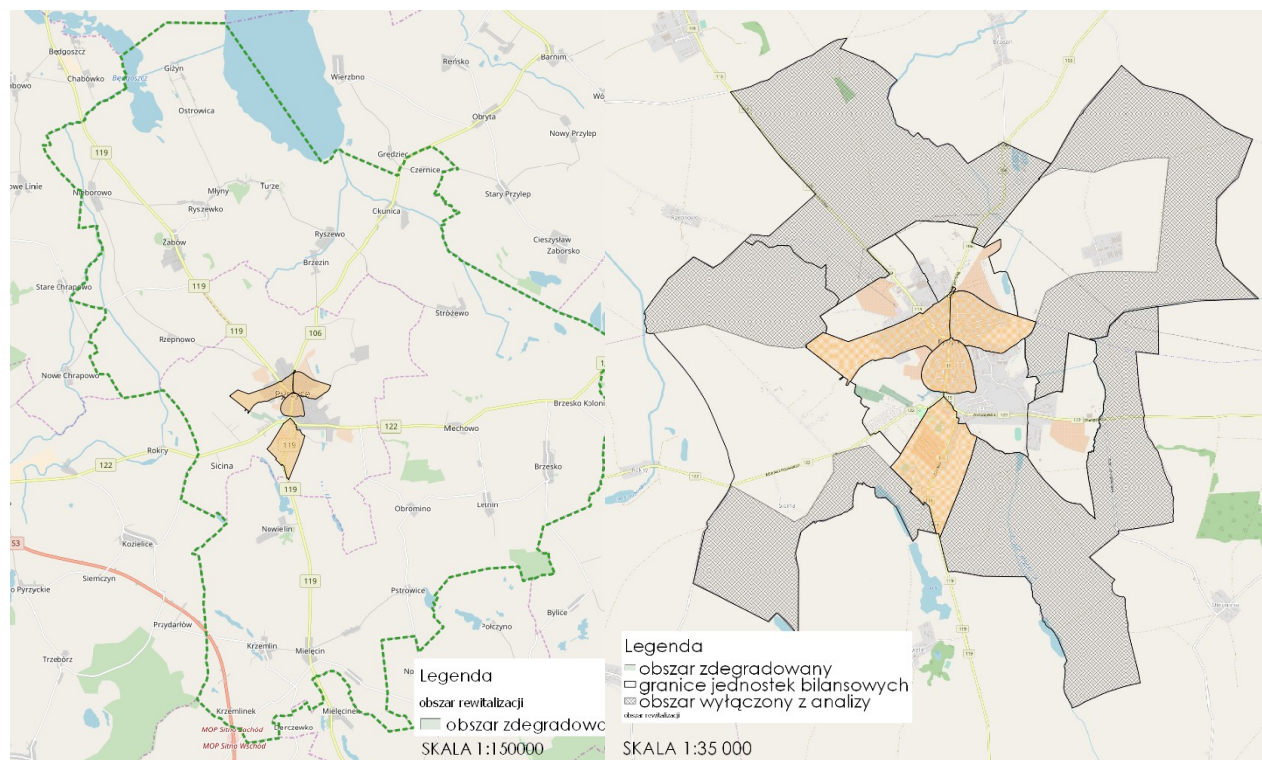
Tabela 48: Zbiorcze zestawienie przekroczonych wskaźników w analizowanych sferach

Jednostka bilansowa	sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera techniczna	sfera środowiskowa	sfera przestrzenno-funkcjonalna	OBSZAR REWITALIZACJI
1	X				X	TAK
2	X				X	TAK
3	X		X		X	TAK
4						
5		X				
6		X				
7	X	X				TAK
8		X	X		X	
9		X				
10		X		X		
11		X	X			

Tabela 49: Charakterystyka obszaru rewitalizacji [opracowanie własne]

	Powierzchnia [km]	Udział w powierzchni Miasta [%]	Liczba mieszkańców	Udział w liczbie mieszkańców Miasta [%]
Gmina Pyrzyce	196,85	100,00%	18904	100%
Obszar rewitalizacji	3,75	1,91%	5482	29,00%

Poniższe rysunki przedstawiają lokalizację obszaru rewitalizacji Gminy Pyrzyce.



Rysunek 19: Obszar rewitalizacji Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

Potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji

Wyznaczony obszar rewitalizacji posiada duży potencjał, który nie jest obecnie wykorzystywany, a jest reprezentatywny dla Gminy Pyrzyce, m.in. ze względu na lokalizację oraz dziedzictwo kulturowe. Teren w rejonie ulic: Kościuszki, Dworcowej, Rejtana, Bogusława, Głowackiego, Stargardzkiej, Ogrodowej, Jana Pawła II, Niepodległości, Kwiatowej, Poznańskiej, Staromiejskiej, Warszawskiej i Lipiańskiej objęty jest ochroną konserwatorską, dlatego też należy zadbać o cenne obiekty oraz uatrakcyjnić ich funkcji. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej wpłynie na wzrost dostępności tych terenów dla osób starszych i niepełnosprawnych. Rewitalizacja tych obszarów w zakresie mobilności miejskiej wpłynie bezpośrednio na bezpieczeństwo oraz stan środowiska. Ponadto, atrakcyjna i dostosowana przestrzeń publiczna sprzyja integracji lokalnej społeczności. Mieszkańcy chętniej spędzają

czas

w miejscach bezpiecznych i estetycznych Integracja lokalnej społeczności przyczynić może się do podejmowania wspólnych inicjatyw, które mogą mieć pozytywny wpływ na problem bezrobocia oraz przedsiębiorczości na terenie Gminy. Obszar rewitalizacji posiada wysoką liczbę podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców, co stanowi potencjał w zakresie redukcji bezrobocia na omawianym obszarze. W obszarze rewitalizacji odnotowano duży udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym. Ponadto, dużym problemem jest bezrobocie wśród osób powyżej 50 roku życia. Dlatego też, niezwykle istotna jest aktywizacja osób starszych, poprzez szkolenia i warsztaty, co pomoże ograniczyć ich poziom wykluczenia społecznego i być może przyczyni się do odnalezienia zatrudnienia.

Ponadto, niezwykle istotny jest stan środowiska w tych obszarach oraz infrastruktura techniczna spełniająca normy w zakresie ochrony środowiska. Dlatego też, należy dążyć do pełnego zwodociągowania i skanalizowania obszaru rewitalizacji, a także rozwoju niskoemisyjnych systemów energetycznych.

SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Przeprowadzona diagnoza poprzedzająca wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w Gminie Pyrzyce wykazała, że na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji oraz obszaru zdegradowanego, z którym ten obszar jest powiązany występują następujące rozliczne problemy, stanowiące podstawę do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Zidentyfikowana skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w Gminie Pyrzyce jest następująca:

POTRZEBY SPOŁECZNE



- PS-1. Poprawa warunków życia osób uboższych;
- PS-2. Ograniczenie stopnia wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych i osób starszych;
- PS-3. Poprawa sytuacji na rynku pracy;
- PS-4. Poprawa aktywności społecznej i integracji mieszkańców gminy, w tym osób starszych i niepełnosprawnych;
- PS-5. Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu.

POTRZEBY GOSPODARCZE



- PG-1. Poprawa kondycji i rozwój podmiotów gospodarczych;
- PG-2. Wzmacnianie przedsiębiorczości i kreatywności wśród mieszkańców.

POTRZEBY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE



- PP-F-1. Poprawa funkcjonalności budynków oraz ich dostępności dla osób starszych i niepełnosprawnych na terenie gminy oraz przestrzeni publicznych;
- PP-F-2. Wzrost bezpieczeństwa publicznego.

POTRZEBY ŚRODOWISKOWE



- PS-1. Poprawa jakości powietrza.

POTRZEBY TECHNICZNE



- PT-1. Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy wraz z pozostałą infrastrukturą techniczną;
- PT-2. Ograniczenie barier architektonicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych na terenie gminy

WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI PO REALIZACJI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

W perspektywie długoterminowej podjęcie działań rewitalizacyjnych skutkować będzie osłabieniem negatywnych zjawisk nie tylko na obszarze rewitalizowanym, ale także na obszarze całej gminy. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego umożliwia uruchomienie potencjału i zasobów lokalnych oraz ich optymalne wykorzystanie na rzecz rozwoju całej gminy. Wizja obszaru rewitalizacji w Gminie Pyrzyce po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych przedstawia się następująco:

Obszar rewitalizacji Gminy Pyrzyce objęty działaniami rewitalizacyjnymi po ich finalizacji został trwale odnowiony. Stanowi miejsce atrakcyjne, funkcjonalne, bezpieczne, przyjazne osobom w każdym wieku oraz osobom niepełnosprawnym, w którym można w sposób aktywny spędzić czas wolny oraz rozwijać się zawodowo i kulturalnie. Dziedzictwo kulturowe Gminy Pyrzyce jest chronione i promowane. Mieszkańcy chętnie korzystają z odnowionej i dostosowanej do ich potrzeb przestrzeni publicznej. Zmodernizowane oraz dostosowane do potrzeb mieszkańców budynki i zabytki „cieszą oko” i gromadzą mieszkańców wokół wspólnych spraw. Ponadto dzięki przeprowadzonemu doposażeniu w

infrastrukturę bytową znacznie wzrósł poziom życia mieszkańców, zaś rozbudowany i zmodernizowany układ komunikacyjny gminy przyczynił się do wzrostu bezpieczeństwa drogowego. Wszystko to w znacznym stopniu przyczyniło się do zmniejszenia wykluczenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizacji. Mieszkańcy zaczęli utożsamiać się z miejscem zamieszkania, poznali historię swojej gminy, zintegrowali się i coraz częściej podejmują wspólne inicjatywy na rzecz odnowy pozostałych fragmentów przestrzeni gminy.

CELE STRATEGICZNE

Misją Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce na lata 2017 – 2023 jest poprawa warunków życia mieszkańców gminy, wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej w gminie, poprawa ładu przestrzennego, a także poprawa stanu środowiska naturalnego, zaś wskazane cele dla obszaru rewitalizacji są bezpośrednią odpowiedzią na zdiagnozowane problemy na tym terenie. Program Rewitalizacji uwzględnia w realizacji cele działań przedstawione w dokumencie „Strategia Rozwoju Gminy Pyrzyce na lata 2015-2025”, które brzmią następująco:

- Tworzenie warunków rozwoju Gminy Pyrzyce
- Rozwój mieszkalnictwa oraz poprawa infrastruktury społecznej
- Rozwój mobilności i dostępności komunikacyjnej
- Poprawa jakości infrastruktury technicznej i wzrost wykorzystania energii przyjaznej środowisku
- Poprawa jakości edukacji, wsparcie dla rodzin w kształceniu dzieci
- Rozwój kultury i sportu
- Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy
- Ochrona środowiska, obszary wiejskie
- Promocja gminy.

Głównym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce na lata 2017 - 2023 określa się odpowiedź na zdefiniowane problemy w długoterminowej perspektywie rozwoju, wskazując na korzyści oczekiwanych przemian płynące dla wszystkich mieszkańców gminy.

Cele rewitalizacji wyznaczono na podstawie skumulowanych na obszarze zdegradowanym problemów oraz w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców. Uszczegółowieniem nadrzędnego celu, są cele szczegółowe.



ZAKRES PROGRAMOWANYCH DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Główne projekty rewitalizacyjne w Gminie Pyrzyce

PROJEKT I

Nazwa projektu rewitalizacyjnego

Trzeźwy umysł – kampania społeczna skierowana do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Lokalizacja

obszar rewitalizacji [ul. Rejtana 6, ul. Lipiańska 2]

Grupa docelowa

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY I

- Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego

Opis

W ramach działania przewidziana jest organizacja kampanii społecznej angażującej dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji. Kampania społeczna polegała będzie na stworzeniu krótkiego (maksymalnie 5-cio minutowego) filmu, który będzie miał za zadanie pokazanie problemu alkoholizmu okiem młodego człowieka oraz wskazanie możliwości pomocy w tym zakresie. Wszystkie nadesłane filmy zostaną opublikowane na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Pyrzycach oraz w lokalnych mediach, w tym na portalach społecznościowych. Mieszkańcy będą mogli głosować na najlepszy film. Trzy najlepsze filmy będą publikowane cyklicznie w lokalnych mediach. Zwycięzcy zostaną nagrodzeni drobnymi upominkami.

Kampania zostanie poprzedzona pogadankami w placówkach oświatowych na terenie obszaru rewitalizacji z członkami Klubu Abstynenta „KROKUS”.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- bezpośrednio: zaangażowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji w problemy społeczne;
- pośrednio: kampania społeczna pozwoli uzmysłowić mieszkańcom obszaru rewitalizacji jakim złożonym problemem jest alkoholizm oraz gdzie można szukać pomocy;
- pośrednio: problem przemocy domowej bardzo często wiąże się z uzależnieniem od alkoholu. Promocja trzeźwości pośrednio przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa rodzin z obszaru rewitalizacji.

Podmiot odpowiedzialny

Urząd Miejski w Pyrzycach przy współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Klubem Abstynenta „KROKUS” oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pyrzycach

Kwota

5 000,00 zł (promocja konkursu oraz nagrody dla zwycięzców)

Źródło finansowania

Budżet Gminy Pyrzyce

Wskaźnik produktu

- liczba uczestników kampanii społecznej [szt.];

Wskaźnik rezultatu

- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu [szt.]

PROJEKT II

Nazwa projektu rewitalizacyjnego

Promocja działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie pomocy osobom współuzależnionym oraz dotkniętym przemocą domową

Lokalizacja

obszar rewitalizacji [Plac Ratuszowy 1]

Grupa docelowa

- rodziny obszaru rewitalizacji dotknięte problemem alkoholizmu,
- rodziny obszaru rewitalizacji dotknięte problemem przemocy domowej.

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY I

- Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego

Opis

W ramach działania przewidziano promocję OPS w Pyrzycach w zakresie walki z uzależnieniami oraz pomocy osobom współuzależnionym. Działanie to będzie realizowane poprzez dystrybucję materiałów promocyjnych [plakaty, ulotki] oraz poprzez portale społecznościowe. Działanie pozwoli uzmysłowić mieszkańcom obszaru rewitalizacji możliwości uzyskania pomocy w zakresie problemu alkoholizmu oraz przemocy domowej. Pomoc ta kierowana jest nie tylko dla osób bezpośrednio dotkniętych problemem, ale także dla osób współuzależnionych. Działanie pomoże zwiększyć poziom zaufania mieszkańców do jednostek pomocy społecznej.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- bezpośrednio: problem wykluczenia społecznego osób dotkniętych problemem alkoholizmu, przemocy w rodzinie oraz innymi powiązаныmi problemami (np. ubóstwem czy bezrobociem);

Podmiot odpowiedzialny

Urząd Miejski w Pyrzycach przy współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Klubem Abstynenta „KROKUS” oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pyrzycach

Kwota

5 000,00 zł (działalność promocyjna, współpraca z placówkami oświatowymi)

Źródło finansowania

Budżet Gminy Pyrzyce

Wskaźnik produktu

- liczba plakatów informacyjnych rozwieszonych na terenie obszaru rewitalizacji [szt.]
- liczba artykułów w lokalnych mediach [szt.]

Wskaźnik rezultatu

- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu [szt.]

PROJEKT III

Nazwa projektu rewitalizacyjnego

Kampania społeczna *Widzisz? – Reaguj!*

Lokalizacja

obszar rewitalizacji [Plac Ratuszowy 1, Młodych Techników 18]

Grupa docelowa

mieszkańcy obszaru rewitalizacji

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY I -

Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego

Opis

Kampania realizowana będzie na wiele sposobów. Przede wszystkim informacja będzie publikowana w lokalnych mediach, w mediach społecznościowych, na tablicach ogłoszeń oraz na stronie Komendy Policji, Straży Miejskiej, Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Urzędu Miejskiego w Pyrzycach. Ponadto, organizowane będą pogadanki w placówkach oświatowych w obszarze rewitalizacji, a także spotkania z Policjantami oraz Strażnikami Miejskimi dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Kampania ma na celu przede wszystkim ograniczenie liczby przestępstw pospolitych, między innymi poprzez zwiększenie świadomości obywatelskiej i wzmocnienie reakcji mieszkańców regionu na naruszenia prawa szczególnie dla nich uciążliwe. Chodzi głównie o takie przestępstwa jak: kradzieże, kradzieże z włamaniem, bójki i pobicia, rozboje czy akty wandalizmu.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- bezpośrednio: niskie zaangażowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy społeczne;
- pośrednio: poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń w obszarze rewitalizacji.

Podmiot odpowiedzialny

Urząd Miejski w Pyrzycach przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Pyrzycach

Kwota

50 000,00 zł

Źródło finansowania

Budżet Gminy Pyrzyce, możliwe wsparcie z Programu „Razem Bezpieczniej” realizowanego przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie

Wskaźnik produktu

- liczba plakatów informacyjnych rozwieszonych na terenie obszaru rewitalizacji [szt.]
- liczba artykułów w lokalnych mediach [szt.]

Wskaźnik rezultatu

- liczba interwencji Policji czy Straży Miejskiej [szt.]

PROJEKT IV

Nazwa projektu rewitalizacyjnego

Społeczny Bank Czasu w Pyrzycach

Lokalizacja

obszar rewitalizacji [Plac Ratuszowy 1]

Grupa docelowa

mieszkańcy obszaru rewitalizacji

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY I -

Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego

Opis

Starość nie musi oznaczać bierności, choroby, samotności. Wręcz przeciwnie, dzięki wydłużaniu się ludzkiego życia i stałej poprawie jego jakości, w tym także stanu zdrowia, może być to czas aktywnej realizacji własnych pasji i marzeń. Społeczny Bank Czasu to nieformalna sieć wymiany usług, w której walutą jest czas. W banku zaoferować można praktycznie wszystko, od nauki obsługi komputera, po lekcje szydełkowania. Oferta usług Banku jest bardzo zróżnicowana, od drobnych prac domowych, odwiedzin w domu, wspólnych spacerów, poprzez pomoc w wykonaniu czynności urzędowych, naukę obsługi komputera czy angielskiego, na tworzeniu tematycznych grup wsparcia czy organizacji imprez i konferencji kończąc.

Bank Czasu niesie korzyści nie tylko dla seniorów, którzy mogą się poczuć potrzebni. Z ich pomocy mogą skorzystać np. młode mamy, które chcąc powrócić na rynek pracy nie mają z kim pozostawić swoich pociech. W zamian za okazaną opiekę nad dzieckiem młoda mama pomoże załatwić sprawy urzędowe, zrobi zakupy czy pomoże obsłużyć skrzynkę mailową.

W ramach działania planowane jest inicjowanie tworzenia takich grup poprzez materiały promocyjne publikowane na tablicach ogłoszeń, na portalach społecznościowych oraz na stronach internetowych Urzędu Miejskiego w Pyrzycach oraz Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- bezpośrednio: aktywizacja społeczna osób starszych

Podmiot odpowiedzialny

Urząd Miejski w Pyrzycach przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz lokalnymi stowarzyszeniami

Kwota

5 000,00 zł (promocja Społecznego Banku Czasu)

Źródło finansowania

Budżet Gminy Pyrzyce

Wskaźnik produktu

- Liczba plakatów promujących działalność Społecznego Banku Czasu [szt.]

Wskaźnik rezultatu

- liczba seniorów zaangażowanych w Społeczny Bank Czasu [szt.]

PROJEKT V

Nazwa projektu rewitalizacyjnego

Kompetencje na miarę potrzeb – aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w tym osób po 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych

Lokalizacja

obszar rewitalizacji [ul. Dworcowa 23, Plac Ratuszowy 1]

Grupa docelowa

- osoby bezrobotne ogółem z obszaru rewitalizacji;
- osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia z obszaru rewitalizacji;
- osoby długotrwale bezrobotne;
- bezrobotni spoza obszaru rewitalizacji

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY II

Podnoszenie kompetencji, aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy

Opis

Działanie polegać będzie na dostosowaniu potencjalnej siły roboczej do potrzeb rynku poprzez podniesienie kwalifikacji oraz zwiększenie elastyczności osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia w różnych branżach. Działanie będzie realizowane poprzez:

- doradztwo indywidualne (job-coaching);
- kursy języka angielskiego (na różnych poziomach);
- szkolenia komputerowe dla osób po 50 roku życia;
- specjalistyczne kursy i szkolenia zawodowe (np. prawo jazdy, AutoCAD, finanse i rachunkowość, zarządzanie kadrami);
- szkolenia interpersonalne (autoprezentacja, komunikacja, motywacja, praca w zespole, samoocena, jak i umiejętność radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych oraz w stresujących warunkach).

Powyższe działania skierowane są także do osób niepełnosprawnych, które pozostają bez zatrudnienia.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- bezpośrednio: bezrobocie ogółem, bezrobocie długotrwale, bezrobocie powyżej 50 roku życia.
- pośrednio: ubóstwo

Podmiot odpowiedzialny

Powiatowy Urząd Pracy w Pyrzycach przy współpracy z Urzędem Miejskim w Pyrzycach oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pyrzycach

Kwota

250 000,00 zł

Źródło finansowania

RPO WZ Działanie 6.4, budżet PUP w Pyrzycach

Wskaźnik produktu

- liczba osób bezrobotnych objęta programem [szt.]

Wskaźnik rezultatu

- liczba osób bezrobotnych, które po ukończeniu programu uzyskały zatrudnienie [szt.]

PROJEKT VI

Nazwa projektu rewitalizacyjnego

„Rodzina i praca – to się opłaca!”

Lokalizacja

obszar rewitalizacji [Plac Ratuszowy 1]

Grupa docelowa

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji w wieku produkcyjnym

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY I -

Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego

Opis

Działanie polega na promocji rozwiązań sprzyjających godzeniu rodzicielstwa z zatrudnieniem. Na terenie Gminy Pyrzyce odnotowano problem niskiej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Odpowiednio realizowana polityka prorodzinna pozwoli na zmianę tego niekorzystnego trendu. Poza pomocą finansową świadczoną przez Ośrodek Pomocy Społecznej podejmowane będą działania zwiększające dostępność miejsc w żłobkach oraz przedszkolach. Niezwykle istotne jest wydłużenie czasu pracy punktów przedszkolnych i żłobków, tak aby rodzice mogli wrócić do pracy na pełen etat. Ponadto, w ramach działania promowana będzie Karta Dużej Rodziny umożliwiająca skorzystanie z wielu ulg i zniżek.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- bezpośrednio: niska liczba osób w wieku przedprodukcyjnym;
- pośrednio: bezrobocie, ubóstwo

Podmiot odpowiedzialny

Urząd Miejski w Pyrzycach we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pyrzycach

Kwota

50 000,00 zł

Źródło finansowania

Budżet Gminy Pyrzyce

Wskaźnik produktu

- ✓ liczba nowych miejsc w żłobkach i przedszkolach [szt.]

Wskaźnik rezultatu

- ✓ liczba młodych matek, które po urodzeniu dziecka mogły sprawnie powrócić na rynek pracy [szt.]

PROJEKT VII

Nazwa projektu rewitalizacyjnego
Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób niepełnosprawnych
Lokalizacja

obszar rewitalizacji [Plac Ratuszowy 1]

Grupa docelowa

- ✓ osoby niepełnosprawne z obszaru rewitalizacji
- Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY II

Podnoszenie kompetencji, aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy

Opis

Działanie obejmuje promocję pomocy jaką może uzyskać osoba niepełnosprawna w ramach działania poszczególnych jednostek publicznych. Ważnym aspektem aktywizacji zawodowej jest przede wszystkim gotowość do zmierzenia się z nowymi wyzwaniami. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych ma na celu sprecyzowanie ich ścieżki kariery oraz obszarów aktywności, które są zgodne kompetencjami i możliwościami poszczególnych osób. Aktywność, zwłaszcza ta zawodowa jest w przypadku osób niepełnosprawnych najkrótszą drogą do integracji społecznej, jest istotną wartością nie tylko dla jednostki ale również dla społeczeństwa.

W ramach działania organizowane będą warsztaty podnoszące kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych oraz spotkania integracyjne ograniczające poziom wykluczenia społecznego.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- ✓ bezpośrednio: wykluczenie społeczne z powodu niepełnosprawności, bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych;

Podmiot odpowiedzialny

Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z lokalnymi stowarzyszeniami

Kwota

250 000,00 zł

Źródło finansowania

RPO WZ Działanie 6.4, budżet PUP w Pyrzycach/ Budżet Gminy Pyrzyce (w zakresie integracji)

Wskaźnik produktu

- ✓ liczba warsztatów podnoszących kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych [szt.]

Wskaźnik rezultatu

- ✓ liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy punktów doradczych [szt.]

PROJEKT VIII

Nazwa projektu rewitalizacyjnego

Poszerzenie oferty edukacyjnej oraz oferty zajęć pozalekcyjnych

Lokalizacja

obszar rewitalizacji [ul. Rejtana 6, ul. Lipiańska 2]

Grupa docelowa

- ✓ dzieci i młodzież szkolna z obszaru rewitalizacji

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY II

Podnoszenie kompetencji, aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy

Opis

W ramach działania poszerzona zostanie oferta placówek oświatowych dla dzieci i młodzieży. W dobie laptopów, smartfonów oraz Internetu bardzo trudno zainteresować młodego człowieka nauką. Dlatego też niezwykle istotne jest prowadzenie działań wykorzystujących Internet do celów edukacyjnych. Ponadto, zaangażowanie różnych stowarzyszeń oraz organizacji pozarządowych w proces edukacji

Problem jaki zostanie rozwiązany

- ✓ niskie wyniki w nauce uczniów szkół podstawowych

Podmiot odpowiedzialny

Urząd Miejski w Pyrzycach we współpracy z placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi

Kwota

100 000,00 zł

Źródło finansowania

RPO WZ Działanie 8.2, budżet Gminy Pyrzyce

Wskaźnik produktu

- ✓ ilość godzin zajęć dodatkowych [h]

Wskaźnik rezultatu

- ✓ liczba uczestników zajęć dodatkowych [szt.]

PROJEKT IX

Nazwa projektu rewitalizacyjnego

Nowoczesna szkoła – nowoczesny pracownik

Lokalizacja

obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce, ul. Młodych Techników, dz. nr 7/10]

Grupa docelowa

- ✓ dzieci i młodzież szkolna z obszaru rewitalizacji

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY II

Podnoszenie kompetencji, aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy

Opis

Celem działania jest dostosowanie infrastruktury budynków i sal dydaktycznych w Zespole Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego w Pyrzycach poprzez: dostosowanie i doposażenie sal w nowoczesne pomoce dydaktyczne, zgodnie z nauczanymi specjalizacjami oraz remont i modernizację hali warsztatowej i sal lekcyjnych w budynku warsztatów szkolnych. W dostosowanej placówce prowadzone będą zajęcia wyrównawcze oraz zajęcia dodatkowe dla dzieci z obszaru rewitalizacji. Ponadto, placówka zostanie dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- ✓ niskie wyniki w nauce uczniów szkół podstawowych

Podmiot odpowiedzialny

Starostwo Powiatowe w Pyrzycach

Kwota

2 600 000,00 zł

Źródło finansowania

RPO WZ Działanie 9.8., środki własne

Wskaźnik produktu

- ✓ powierzchnia zmodernizowanego budynku [m2]

Wskaźnik rezultatu

- ✓ liczba uczniów korzystających z pomocy dydaktycznych [szt.]

PROJEKT X

Nazwa projektu rewitalizacyjnego

Rozwój przedsiębiorczości na terenie obszaru rewitalizacji

Lokalizacja

obszar rewitalizacji [Plac Ratuszowy 1]

Grupa docelowa

- ✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY II

Podnoszenie kompetencji, aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy

Opis

W ramach działania utworzone zostaną punkty doradcze w zakresie rozwoju przedsiębiorczości. Pomoc doradcza skierowana będzie do lokalnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie pozyskania środków finansowych na rozwój działalności gospodarczej. Działanie skierowane jest do mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym osób bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- ✓ niska liczba podmiotów gospodarczych w obszarze rewitalizacji

Podmiot odpowiedzialny

Urząd Miejski w Pyrzycach we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami

Kwota

20 000,00 zł

Źródło finansowania

RPO WZ Działanie 6.4., środki prywatne

Wskaźnik produktu

- ✓ liczba punktów doradczych [szt.]

Wskaźnik rezultatu

- ✓ liczba osób korzystających z pomocy doradczej [szt.]

PROJEKT XI	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Budowa i rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie Miasta Pyrzyce
Lokalizacja	Plac Ratuszowy, Rejtana, Plac Wolności, Stargardzka, Lipiańska, Dworcowa, Bogusława
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	Dostarczenie sygnału monitoringu wizyjnego z czterech punktów Monitoringu Miejskiego w Pyrzycach z przyłączeniem do Centrum Monitoringu. Obsługa sprzętu do obserwacji monitoringu wizyjnego z czterech punktów umiejscowionych w Komendzie Powiatowej Policji w Pyrzycach. Zamontowanie 4 kamer stacjonarnych i 1 kamery obrotowej oraz dwa zestawy mobilne do monitoringu o rozdzielczości HD z identyfikacją IP. Punkty systemu monitoringu mają być kompatybilne z Centrum Monitoringu w Komendzie Państwowej Policji w Pyrzycach.
Problem jaki zostanie rozwiązany	✓ poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń w obszarze rewitalizacji.
Podmiot odpowiedzialny	Urząd Miejski w Pyrzycach
Kwota	514 000,00 zł
Źródło finansowania	Budżet Gminy Pyrzyce

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Wskaźnik produktu	✓ liczba utworzonych punktów monitoringowych [szt.]
Wskaźnik rezultatu	✓ liczba przestępstw i wykroczeń w obszarze rewitalizacji [szt.]

PROJEKT XII

Nazwa projektu rewitalizacyjnego

Utworzenie Międzynarodowego Centrum Młodzieżowego św. Ottona w Pyrzycach z funkcją edukacyjno- kulturalną dla dzieci i młodzieży

Lokalizacja

obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce, ul. 1 Maja, dz. nr 158/4, 63, 150]

Grupa docelowa

- ✓ dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji
- ✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY I -

Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego

Opis

Odbudowa dawnego budynku użyteczności publicznej, z posadowieniem go na istniejących fundamentach, nadając mu nowe funkcje: społeczne, gospodarcze, edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne. W budynku tym będą prowadzone zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży zapewniając najmłodszym mieszkańcom alternatywę spędzania czasu wolnego. Ponadto, obiekt może służyć do prowadzenia działań aktywizujących zawodowo i społecznie innych mieszkańców obszaru rewitalizacji z różnych grup wiekowych.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- niskie wyniki w nauce uczniów szkół podstawowych

Podmiot odpowiedzialny

Parafia św. Ottona w Pyrzycach

Kwota

2 000 000,00 zł

Źródło finansowania

RPO WZ Działanie 9.3, środki własne

Wskaźnik produktu

- ✓ liczba odbudowanych budynków [szt.]

Wskaźnik rezultatu

- ✓ liczba uczestników zajęć dodatkowych organizowanych przez Międzynarodowe Centrum Młodzieżowe

PROJEKT XIII

Nazwa projektu rewitalizacyjnego

Utworzenie nowych miejsc pracy – budowa hali warsztatowo-magazynowej oraz hal produkcyjnych

Lokalizacja

obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce, ul Lipiańska 8]

Grupa docelowa

- ✓ mieszkańcy w wieku produkcyjnym
- ✓ bezrobotni z obszaru rewitalizacji

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY II

Podnoszenie kompetencji, aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy

Opis

Celem działania jest utworzenie nowych miejsc pracy dla mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozbudowę przedsiębiorstwa ABC ROL. Sp. z o.o.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- ✓ bezrobocie ogółem

- ✓ bezrobocie powyżej 50 roku życia
 - ✓ bezrobocie długotrwałe
- Podmiot odpowiedzialny
 - ABC ROL. Sp. z o.o.
 - Kwota
 - 2 000 000,00 zł
 - Źródło finansowania
 - środki własne
 - Wskaźnik produktu
- ✓ powierzchnia nowo wybudowanych obiektów [m2]
 - Wskaźnik rezultatu
- ✓ liczba utworzonych nowych miejsc pracy [szt.]

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

PROJEKT XIV	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Rozbudowa i modernizacja Domu Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie
Lokalizacja	Miasto Pyrzyce, ul. Niepodległości 4
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym osoby niepełnosprawne)
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	Działanie obejmuje wymianę instalacji elektrycznej, gazowej, wodno-kanalizacyjnej, remont pokoi mieszkańców, naprawa izolacji ścian, montaż kolektorów słonecznych, instalacji, fotowoltaicznej, zagospodarowanie terenu przyległego.
Problem jaki zostanie rozwiązany	<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpośrednio: niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych; ✓ pośrednio: wykluczenie społeczne z powodu niepełnosprawności;
Podmiot odpowiedzialny	Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach
Kwota	21 550 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WZ Działanie 9.2, (w przypadku niezyskania dofinansowania z RPO: MRPiPS, PFRON, Urząd Marszałkowski Woj. Zachodniopomorskiego), środki własne
Wskaźnik produktu	✓ liczba budynków poddanych modernizacji [szt.]
Wskaźnik rezultatu	✓ liczba budynków przystosowanych po potrzeb osób niepełnosprawnych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

PROJEKT XV	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Modernizacja przedwojennych budynków wielorodzinnych na ul. Ks. Bogusława X i ul. Dworcowej w Pyrzycach
Lokalizacja	obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce, ul. Ks. Bogusława X nr: 4, 6, 8, 10, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 26, ul. Dworcowa nr: 1, 3]
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	Przywrócenie pierwotnego wyglądu elewacji budynków wielorodzinnych, wymiana pionów instalacji, termoizolacja budynków. Przebudowa przyłączy kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Remont klatki schodowej oraz remont dachu. Poprawa stanu infrastruktury mieszkaniowej na terenie obszaru rewitalizacji sprawi, iż ludność chętniej będzie się osiedlała i zakładała rodziny na tym terenie. Ponadto, ocieplone i wyposażone w wodociąg i kanalizację budynki przyczynią się do poprawy środowiska na terenie obszaru rewitalizacji oraz całej Gminy Pyrzyce.
Problem jaki zostanie rozwiązany	✓ bezpośrednio: niska liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej ✓ pośrednio: niski wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym
Podmiot odpowiedzialny	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Ks. Bogusława X, ul. Dworcowej
Kwota	10 000 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne
Wskaźnik produktu	✓ liczba budynków poddanych modernizacji [szt.]
Wskaźnik rezultatu	✓ długość sieci wodociągowej w obszarze rewitalizacji [km]

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

PROJEKT XVI	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Modernizacja budynków mieszkalnych- wielorodzinnych na terenie obszaru rewitalizacji wraz z poprawą efektywności energetycznej
Lokalizacja	obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce, ul. Ks. Bogusława X 14, ul. Dworcowa 6]
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	Działanie obejmuje ocieplenie budynków mieszkalnych w celu poprawy bilansu cieplnego oraz zmniejszenia kosztów poprzez redukcję zapotrzebowania na energię cieplną. Ponadto, w ramach działania przewiduje się poprawę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz przystosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych. Poprawa stanu infrastruktury mieszkaniowej na terenie obszaru rewitalizacji sprawi, iż ludność chętniej będzie się osiedlała i zakładała rodziny na tym terenie. Ponadto, ocieplone i wyposażone w wodociąg i kanalizację budynki przyczynią się do poprawy środowiska na terenie obszaru rewitalizacji oraz całej Gminy Pyrzyce.
Problem jaki zostanie rozwiązany	<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpośrednio: niska liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej ✓ pośrednio: niski wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym
Podmiot odpowiedzialny	Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
Kwota	200 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne
Wskaźnik produktu	✓ liczba budynków poddanych modernizacji [szt.]
Wskaźnik rezultatu	✓ długość sieci wodociągowej w obszarze rewitalizacji [km]

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

PROJEKT XVII	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Modernizacja budynków mieszkalnych- wielorodzinnych na terenie obszaru rewitalizacji wraz z poprawą efektywności energetycznej
Lokalizacja	obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce, ul. Ks. Bogusława X nr: 13, ul. Dworcowa 7, 13, 15, 19]
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	Działanie obejmuje ocieplenie budynków mieszkalnych w celu poprawy bilansu cieplnego oraz zmniejszenia kosztów poprzez redukcję zapotrzebowania na energię cieplną. Ponadto, w ramach działania przewiduje się poprawę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz przystosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych. Poprawa stanu infrastruktury mieszkaniowej na terenie obszaru rewitalizacji sprawi, iż ludność chętniej będzie się osiedlała i zakładała rodziny na tym terenie. Ponadto, ocieplone i wyposażone w wodociąg i kanalizację budynki przyczynią się do poprawy środowiska na terenie obszaru rewitalizacji oraz całej Gminy Pyrzyce.
Problem jaki zostanie rozwiązany	<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpośrednio: niska liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej ✓ pośrednio: niski wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym
Podmiot odpowiedzialny	Wspólnoty Mieszkaniowe MENTOR
Kwota	2 500 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne
Wskaźnik produktu	✓ liczba budynków poddanych modernizacji [szt.]
Wskaźnik rezultatu	✓ długość sieci wodociągowej w obszarze rewitalizacji [km]

Pozostałe projekty rewitalizacyjne

PROJEKT A

Nazwa projektu rewitalizacyjnego
Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej

Lokalizacja
obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce, ul. Ciepłownicza 27]
Grupa docelowa

- ✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji

Zgodność z zaplanowanymi celami

CEL STRATEGICZNY I -

Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych - ograniczenie wykluczenia społecznego

Opis

Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej w siedzibie Geotermii Pyrzyce. Prowadzenie działań informacyjnych, promocyjnych, edukacyjnych dotyczących efektywnego wykorzystania OZE na przykładzie wód geotermalnych do produkcji energii cieplnej.

Centrum Edukacji Ekologicznej utworzone zostanie poza obszarem rewitalizacji, niemniej działalność tej placówki będzie ukierunkowana na wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji. Utworzenie Centrum będzie stanowiło alternatywę spędzania czasu wolnego całych rodzin, a także przy współpracy z placówkami oświatowymi na terenie obszaru rewitalizacji wzbogaci ofertę edukacyjną dla najmłodszych mieszkańców. W ramach działalności Centrum zorganizowane zostaną specjalne zajęcia dla mieszkańców obszaru rewitalizacji z zakresu edukacji ekologicznej.

Problem jaki zostanie rozwiązany

- ✓ niskie wyniki w nauce uczniów szkół podstawowych

Podmiot odpowiedzialny

Geotermia Pyrzyce Sp. z o.o.

Kwota

100 000,00 zł

Źródło finansowania

RPO WZ Działanie 4.5, środki własne

Wskaźnik produktu

- ✓ Liczba prowadzonych działań edukacyjnych w ciągu roku [szt.]

Wskaźnik rezultatu

- ✓ liczba uczestników działań edukacyjnych [szt.]

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

PROJEKT B	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego i mobilności miejskiej w obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	obszar rewitalizacji
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji, w tym szczególnie osoby starsze i niepełnosprawne
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	<p>W ramach działania przewidziano wymianę nawierzchni, wzmocnienie konstrukcji jezdni, budowę chodników oraz rozbudowę ciągów pieszo-rowerowych. Ponadto, działanie obejmuje również likwidację barier architektonicznych umożliwiając bezpieczne przemieszczanie się osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>Celem działania jest poprawa stanu technicznego, dostępności i bezpieczeństwa infrastruktury transportowej w obszarze rewitalizacji. Bezpieczny system transportowy w obszarze rewitalizacji przyczyni się do ograniczenia wykluczenia społecznego przede wszystkim osób starszych i niepełnosprawnych. Osoby te będą mogły samodzielnie i bezpiecznie dotrzeć do budynków użyteczności publicznej w celu załatwienia swoich spraw. Ponadto, odnowione przestrzenie publiczne będą chętniej odwiedzane jeśli będą niwelowane bariery architektoniczne.</p>
Problem jaki zostanie rozwiązany	<ul style="list-style-type: none"> ✓ niski poziom bezpieczeństwa publicznego ✓ wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych
Podmiot odpowiedzialny	Urząd Miejski w Pyrzycach oraz zarządzający drogami
Kwota	24 000 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WZ Działanie 5.2., środki własne (w przypadku niezyskania dofinansowania z RPO: środki UE, PRGiPID)
Wskaźnik produktu	✓ długość zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych [szt.]
Wskaźnik rezultatu	-

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

PROJEKT C	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Poprawa dostępności do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce, m.in. ul. Głowackiego, Lipiańska, Stargardzka]
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	W ramach działania realizowane będzie doprowadzenie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej do terenów niezbrojonych. Na terenie obszaru rewitalizacji zdiagnozowano problem niskiej liczby przyłączy do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Zwiększenie liczby przyłączy przyczyni się bezpośrednio do poprawy stanu środowiska oraz wpłynie na poprawę warunków bytowych mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Problem jaki zostanie rozwiązany	✓ niska dostępność sieci wodociągowej
Podmiot odpowiedzialny	Urząd Miejski w Pyrzycach, PPK, przedsiębiorcy (Sp. j. Dall, Ewa Sikorska)
Kwota	35 000 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WZ Działanie 3.6., budżet gminy/środki własne
Wskaźnik produktu	✓ liczba nowych przyłączy do sieci wodociągowej [szt.]
Wskaźnik rezultatu	✓ liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej [szt.]

PROJEKT D	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Modernizacja obiektów zabytkowych w obszarze rewitalizacji (mury obronne, obwarowania)
Lokalizacja	obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce, Plac Wolności, ul. Górna, 1 Maja]
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	W ramach działania prowadzone będą prace konserwatorsko-restauratorskie murów obronnych wraz z basztami i czatowniami.
Problem jaki zostanie rozwiązany	✓ niezadawalający stan techniczny obiektów zabytkowych
Podmiot odpowiedzialny	Urząd Miejski w Pyrzycach
Kwota	14 000 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WZ Działania 4.1., budżet gminy
Wskaźnik produktu	✓ liczba obiektów poddanych modernizacji [szt.]
Wskaźnik rezultatu	✓ liczba odwiedzających zabytkowe tereny obszaru rewitalizacji [szt.]

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

PROJEKT E	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Poprawa dostępności, bezpieczeństwa i estetyki przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce, m.in. ul. Jana Pawła II, Mickiewicza, Staromiejska, Plan Wolności, Sportowa, Poniatowskiego, Rolna]
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	<p>W ramach działania planowane jest uporządkowanie i odnowa parków na terenie obszaru rewitalizacji wraz z wyposażeniem ich w elementy tzw. małej architektury. Ponadto w ramach działania przewidziane jest rozmieszczenie tablic informacyjnych przy miejscach zabytkowych, cennych pod względem dziedzictwa kulturowego. W ramach działania przewiduje się także zagospodarowanie terenów po byłych ogródkach na cele rekreacyjne.</p> <p>Celem działania jest przywrócenie estetyki, funkcjonalności, bezpieczeństwa oraz dostępności terenów rekreacyjnych na terenie obszaru rewitalizacji.</p> <p>Stworzenie bezpiecznych i dostępnych dla wszystkich mieszkańców terenów rekreacyjnych, w których mieszkańcy mogą wypoczywać, integrować się. W dostosowanych miejscach publicznych organizowane będą imprezy plenerowe (obchody Dnia Dziecka, dni sportu itd.).</p>
Problem jaki zostanie rozwiązany	✓ bezpośrednio: wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych
Podmiot odpowiedzialny	Urząd Miejski w Pyrzycach
Kwota	4 000 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WZ Działanie 4.9., budżet gminy
Wskaźnik produktu	✓ Powierzchnia odnowionych przestrzeni publicznych [m ²]
Wskaźnik rezultatu	✓ liczba imprez plenerowych prowadzonych w odnowionych przestrzeniach publicznych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

PROJEKT F	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Poprawa dostępności i funkcjonalności budynków poprzez budowę nowej siedziby KPP Pyrzyce, przy ul. Młodych Techników
Lokalizacja	obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce, Młodych Techników 18]
Grupa docelowa	<ul style="list-style-type: none"> ✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji ✓ mieszkańcy Gminy Pyrzyce
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	<p>Działanie polega na utworzeniu nowej siedziby KPP Pyrzyce przy ul. Młodych Techników.</p> <p>Potrzeby mieszkańców w zakresie funkcjonowania KPP Pyrzyce zdefiniowano na etapie tworzenia studium wykonalności dla projektu. Analiza wykazała ogólne ukierunkowanie potrzeb mieszkańców. Projekt KWP w Szczecinie poza dążeniem do zaspokojenia potrzeb natury ogólnej powinien również odpowiadać na potrzeby szczegółowe odnoszące się do Komendy powiatowej policji, jako kluczowej jednostki organizacyjnej odpowiedzialnej za zapewnienie bezpieczeństwa na obszarze kryzysowym, ale również w całym mieście i powiecie pyrzyckim. W IV kwartale 2016 r pracownicy KPP przeprowadzili szerokie badania ankietowe które dotyczyło między innymi potrzeb odczuwalnych przez mieszkańców. Syntetyczne ujęcie wyników badania wykazuje na występowanie następujących potrzeb odnoszących się do funkcjonowania KPP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysoka skuteczność wykrywania sprawców przestępstw (potrzeba nadrzędna), • Świadomość w zakresie lokalizacji komendy (brak rozdrobnienia poszczególnych komórek organizacyjnych), • Dogodna dostępność komunikacyjna obiektu komendy, • Zapewnienie możliwości parkingowych, • Krótki okres oczekiwania poszkodowanego na obsługę, • Dogodne warunki oczekiwania na obsługę (możliwość siedzenia, brak bezpośredniego kontaktu z zatrzymanym) • Przyjazne warunki przesłuchania, • Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa przesłuchiwanym dzieciom i nieletnim, • Szybki obieg informacji między komórkami Komendy obsługującymi danego mieszkańca, • Dostępność wszystkich komórek organizacyjnych dla interesantów niepełnosprawnych, • Rozszerzenie zakresu akcji edukacyjno-profilaktycznych i bezpośredniej współpracy z mieszkańcami.
Problem jaki zostanie rozwiązany	✓ niski poziom bezpieczeństwa publicznego
Podmiot odpowiedzialny	Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie
Kwota	25 000 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WZ, środki własne
Wskaźnik produktu	✓ Liczba nowych programów edukacyjno- prewencyjnych realizowanych przez KPP
Wskaźnik rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Powierzchnia terenu objęta monitoringiem wizualnym, ✓ Wzrost wskaźnika wykrywalności przestępstw

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

PROJEKT G	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Wykonanie przyłączy wraz z węzłami cieplnymi- dwufunkcyjnymi na ciepło i na ciepłą wodę użytkową
Lokalizacja	obszar rewitalizacji [Miasto Pyrzyce], m.in. ul. 1 Maja, Kilińskiego, Krótka]
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	Wykonanie przyłączy na ciepło, ciepłą wodę użytkową do budynków wielorodzinnych - zastąpienie konwencjonalnego źródła wytworzenia ciepłej wody (gazu ziemnego) - produkcją ciepłej wody ze źródła odnawialnego, jakim jest geotermia. Ograniczenie emisji w związku z likwidacją gazowych podgrzewaczy wody.
Problem jaki zostanie rozwiązany	✓ problem niskiej emisji
Podmiot odpowiedzialny	Geotermia Pyrzyce Sp. z o.o.
Kwota	500 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WZ Działanie 2.9, środki własne
Wskaźnik produktu	✓ liczba nowych przyłączy [szt.]
Wskaźnik rezultatu	✓ liczba odbiorców korzystających z sieci ciepłowniczej [szt.]

PROJEKT H	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie obszaru rewitalizacji poprzez dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych wraz z poprawą efektywności energetycznej
Lokalizacja	Plac Ratuszowy 1, Sportowa 5, Narutowicza 5, Jana Pawła II 5, Jana Pawła II 2,
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym osoby niepełnosprawne)
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	Działanie polegać będzie na ogólnej modernizacji budynków użyteczności publicznej będących własnością Gminy Pyrzyce, poprzez dostosowanie budynków użyteczności publicznej do wymagań ochrony środowiska (zmniejszenie energochłonności, montaż OZE), a także do potrzeb osób niepełnosprawnych. Działania te prowadzone będą w Ratuszu Miejskim, w budynku administracyjno-socjalnym przy Stadionie Miejskim im. Leszka Słoninki, w budynku Przedszkola nr 3 w Pyrzycach, budynku Szpitala Powiatowego w Pyrzycach oraz budynku Szkoły Muzycznej. Realizacja działania ułatwi życie codzienne osób niepełnosprawnych przede wszystkim z obszaru rewitalizacji m.in. poruszających się na wózku inwalidzkim. Pod względem środowiskowym działanie przyczyni się do poprawy jakości powietrza.
Problem jaki zostanie rozwiązany	<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpośrednio: niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych; ✓ pośrednio: wykluczenie społeczne z powodu niepełnosprawności;
Podmiot odpowiedzialny	Urząd Miejski w Pyrzycach, Starostwo Powiatowe w Pyrzycach
Kwota	10 000 000,00 zł

Źródło finansowania	RPO WZ Działanie 9.4 (w przypadku niezyskania dofinansowania z RPO: UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW), środki własne
Wskaźnik produktu	✓ liczba budynków poddanych modernizacji [szt.]
Wskaźnik rezultatu	✓ liczba budynków przystosowanych po potrzeb osób niepełnosprawnych

PROJEKT I	
Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Modernizacja budynków użyteczności publicznej
Lokalizacja	Miasto Pyrzyce [ul. Słowackiego 1, ul. Lipiańska 4]
Grupa docelowa	✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym osoby niepełnosprawne)
Zgodność z zaplanowanymi celami	<u>CEL STRATEGICZNY III Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna</u>
Opis	Zmniejszenie energochłonności budynków publicznych poprzez przeprowadzenie kompleksowej termomodernizacji: budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Pyrzycach; budynku Zespołu Szkół nr 1 w Pyrzycach; budynku Zespołu Szkół nr 2 CKU w Pyrzycach wraz z infrastrukturą towarzyszącą np. warsztaty, sala gimnastyczna budynku Starostwa Powiatowego w Pyrzycach. Budynki zostaną przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Działanie przyczyni się do ograniczenia wykluczenia społecznego osób starszych i niepełnosprawnych z obszaru rewitalizacji.
Problem jaki zostanie rozwiązany	<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpośrednio: niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych; ✓ pośrednio: wykluczenie społeczne z powodu niepełnosprawności;
Podmiot odpowiedzialny	Starostwo Powiatowe w Pyrzycach
Kwota	10 000 000,00 zł
Źródło finansowania	RPO WZ Działanie 9.4, (w przypadku niezyskania dofinansowania z RPO: UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW), środki własne
Wskaźnik produktu	✓ liczba budynków poddanych modernizacji [szt.]
Wskaźnik rezultatu	✓ liczba budynków przystosowanych po potrzeb osób niepełnosprawnych

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Udział interesariuszy w tworzeniu LPR

Istotnym aspektem rewitalizacji jest partycypacja społeczna. Aktywowanie i udział mieszkańców oraz włączenie, organizacja i formowanie miejscowej sieci interesariuszy w danym obszarze są warunkami koniecznymi powodzenia długofalowego rozwoju obszarów kryzysowych oraz wyprowadzenia ich z tego stanu.

Partycypacja społeczna prowadzona w ramach niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób, który zapewni aktywny udział

mieszkańców gminy Pyrzyce i interesariuszy, w tym prowadzenie konsultacji społecznych oraz powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji.

Działania partycypacyjne, które mają za zadanie włączyć społeczność lokalną w tworzenie Programu, w szczególności polegają na:

- poznaniu oczekiwań i potrzeb interesariuszy, a także dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do interesariuszy, w tym o celach, zasadach i procesie przebiegu rewitalizacji – obejmuje działania informacyjne Urzędu Miejskiego w Pyrzycach za pośrednictwem m.in. strony internetowej;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań, których zadaniem jest rozwijanie dialogu pomiędzy interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji – m.in. powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji – poprzez konsultację diagnozy, zadań i całego dokumentu;
- wspieraniu inicjatyw mających na celu zwiększanie udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji – poprzez konsultację diagnozy, zadań i całego dokumentu, a także okresowe konsultacje nowych zadań;
- zapewnieniu w przygotowaniu, prowadzeniu i ocenie rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy – poprzez okresowe konsultacje nowych zadań.

Formami konsultacji społecznych, które są przewidziane dla niniejszego Programu Rewitalizacji są w szczególności:

1) informowanie społeczności o przeprowadzonym procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji oraz przebiegu tego procesu w formie: o plakatów rozmieszczonych na tablicach i słupach ogłoszeniowych o ogłoszeń w lokalnej prasie – między innymi o terminach spotkań konsultacyjnych o ulotek edukacyjnych, o komunikaty i informacje zawarte na stronie internetowej Gminy;

2) organizowanie spotkaniach spotkań ze mieszkaniowych wspólnotami mieszkaniowymi i angażowanie ich w działania, połączone ze zbieraniem uwag ustnych;

3) ankietyzacja: na stronie internetowej Gminy zamieszczona zostanie ankietą, którą wypełnili wszyscy, którzy chcieliby przyczynić się do kształtowania wizerunku Gminy oraz jej działalności.

Wraz z rozpoczęciem procesu przygotowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji, na stronie internetowej Gminy www.pyrzyce.um.gov.pl ukazała się informacja o przystąpieniu Gminy Pyrzyce do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Dla wydzielonych uprzednio jednostek urbanistycznych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Miejskiego oraz wygenerowany przez instytucje zewnętrzne. Część pozyskanych tą drogą danych została wykorzystana do opracowania wskaźników, a część posłużyła do dokonania waloryzacji istniejącego zagospodarowania. Dodatkowym narzędziem służącym pozyskaniu informacji na potrzeby diagnozy była ankieta, dzięki której zbadano opinie mieszkańców w zakresie występowania **obszarów problemowych w gminie**. Podczas tworzenia dokumentu istotnym zadaniem było aby na etapie realizacji zapisów LPR zapewnić interesariuszom zewnętrznym aktywny udział w konsultacjach projektów.

Na podstawie uzyskanych danych opracowano projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pyrzyce, który został poddany konsultacjom społecznym prowadzonym przez Burmistrza Gminy Pyrzyce.

Celem konsultacji społecznych było zapoznanie mieszkańców gminy Pyrzyce z pojęciem rewitalizacji oraz zasięgnięcie ich opinii na temat zaproponowanych w dokumencie obszarów rewitalizacji i przedsięwzięć do realizacji na tych terenach. Dzięki temu możliwe jest zaangażowanie społeczności lokalnej

w nadchodzące działania. Konsultacje społeczne zostały zorganizowane przez Urząd Miejski w Pyrzycach we współpracy z firmą opracowującą dokument tj. Grupą CDE Sp. z o.o. z siedzibą w Mikołowie.

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce odbyły się spotkania konsultacyjne: 20 kwietnia 2017 roku w Urzędzie Miejskim w Pyrzycach, godz. 17.00 – spotkanie inauguracyjne, wprowadzające spotkanie konsultacyjne, w którym udział wzięli przedstawiciele wspólnot, spółdzielni, radnych i instytucji, w sprawie wykonania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce. W trakcie spotkania zapoznano przedstawicieli lokalnej społeczności z problematyką rewitalizacji, przeprowadzono również dyskusję o kluczowych problemach jakie występują na obszarach wybranych do rewitalizacji, kierunkach rozwoju tych obszarów, wstępnych propozycjach zadań i projektów odpowiadających na zdiagnozowane problemy. W spotkaniu wzięło udział 27 osób. Konsultacje dotyczące Lokalnego Programu Rewitalizacji odbywały się do końca maja. W trakcie spotkania zgłoszono propozycje działań dotyczących modernizacji budynków gminnych jak

i komunalnych, pod względem dostępności dla osób starszych czy niepełnosprawnych oraz działania związane z bezpieczeństwem na obszarze rewitalizacji.



Rysunek 20. Spotkanie inauguracyjne u Urzędzie Miejskim w Pyrzycach (źródło: www.pyrzyce.um.gov.pl)

5 czerwca 2017 roku w Urzędzie Miejskim w Pyrzycach, godz. 16.00 – I spotkanie konsultacyjne, miało na celu stworzenie mieszkańcom okazji do uzyskania informacji na temat tworzonego dokumentu, planowanych działań rewitalizacyjnych na terenie Gminy Pyrzyce, a także złożenia własnych projektów rewitalizacyjnych oraz omówienie pierwszych wyników. Podczas spotkania interesariusze zgłaszali problemy związane z długotrwałym bezrobociem, wysokim poziomem wykluczenia społecznego wynikającego z niepełnosprawności czy uzależnienia od alkoholu. Przedyskutowano działania mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych poprzez wskazanie możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji, pomoc w tworzeniu CV, treningi przed rozmową kwalifikacyjną. Zgłoszono również propozycję działań obejmujących rozbudowę istniejących przedsiębiorstw. W spotkaniu wzięło udział 21 osób.



Rysunek 21. Ulotka promująca konsultacje LPR Gminy Pyrzyce (źródło: opracowanie własne)



Rysunek 22. Spotkanie konsultacyjne u Urzędzie Miejskim w Pyrzycach (źródło: www.pyrzyce.um.gov.pl)

20 czerwca 2017 roku w Urzędzie Miejskim w Pyrzycach, godz. 16.30 – II spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców i przedsiębiorców. Na spotkaniu zaprezentowane zostały zgłoszone przez podmioty zadania do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pyrzyce oraz przedstawiono zdiagnozowane problemy w Gminie Pyrzyce. Zaprezentowano również projekt dokumentu wraz z wynikami ankietyzacji przeprowadzonej wśród mieszkańców. W spotkaniu wzięło udział 18 osób.



Rysunek 23. Spotkanie konsultacyjne u Urzędzie Miejskim w Pyrzycach (źródło: www.pyrzyce.um.gov.pl)

W ramach konsultacji społecznych interesariusze rewitalizacji mieli możliwość zgłoszenia własnego działania rewitalizacyjnego za pomocą formularza zgłaszania działań. Formularz ten dostępny był w wersji papierowej na przeprowadzonych spotkaniach konsultacyjnych oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego. Interesariusze mogli zgłaszać propozycje działań w punkcie informacyjnym Urzędu Miejskiego w Pyrzycach w godzinach urzędowania (poniedziałek: 8.00 – 16.00, wtorek, środa, czwartek i piątek: 7.00-15.00) lub na wskazany adres mailowy.

Ponadto w ramach opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji interesariusze mieli możliwość wypełnienia anonimowej ankiety, która miała na celu poznanie opinii na temat aktualnych potrzeb w zakresie rewitalizacji problemowych obszarów gminy oraz oczekiwanych działań mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze.

łącznie w badaniu wzięło udział 114 osób, z czego 91% mieszka na terenie Gminy, a 9% jest zatrudnionych na jej terenie. Ankietowani oceniali funkcjonowanie 28 aspektów gminy Pyrzyce, które wpływają na warunki życia mieszkańców. Szczegóły oraz wyniki ankietyzacji przedstawiono w rozdziale „Obszary problemowe Gminy Pyrzyce okiem mieszkańców”.

Na podstawie uzyskanych danych opracowano projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pyrzyce, który został poddany konsultacjom społecznym prowadzonym przez Burmistrza Gminy Pyrzyce.

W dniach od 30.08.2017r. - 06.09.2017r. była możliwość zapoznania się z Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce, który umieszczono na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Pyrzycach (www.pyrzyce.um.gov.pl). Wszelkie spostrzeżenia i uwagi dotyczące Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce przekazywano drogą elektroniczną bądź osobiście w Urzędzie Miejskim w Pyrzycach. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi.

MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Wyznaczone projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Są one odpowiedzią na główne problemy dla danego obszaru, które zostały wskazane dzięki przeprowadzonej diagnozie. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze.

Odpowiedzią na zidentyfikowane w ramach diagnozy potrzeby rewitalizacji (w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym) jest układ strategicznych celów, wyznaczających kierunki podejmowanych działań. Jest on zaplanowany w sposób umożliwiający kompleksową i komplementarną realizację potrzeb oraz rozwiązań problemów na obszarze rewitalizowanym.

Wskazane cele i działania mają charakter zintegrowany (wielowymiarowy), tworzą spójną i komplementarną logikę interwencji. Każdy z wyznaczonych celów przyczynia się do realizacji wielu potrzeb rewitalizacyjnych, łącząc w sobie różne wymiary problemów i potrzeb rewitalizacji. Powiązania potrzeb rewitalizacji i wyznaczonych celów wskazuje poniższa tabela.

	Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych- ograniczenie wykluczenia społecznego	Aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy	Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna
PS-1. Poprawa warunków życia osób uboższych;			
PS-2. Ograniczenie stopnia			

wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych i osób starszych;			
PS-3. Poprawa sytuacji na rynku pracy;			
PS-4. Poprawa aktywności społecznej i integracji mieszkańców gminy, w tym osób starszych i niepełnosprawnych;			
PS-5. Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu.			
PG-1. Poprawa kondycji i rozwój podmiotów gospodarczych;			
PG-2. Wzmacnianie przedsiębiorczości i kreatywności wśród mieszkańców.			
PP-F-1. Poprawa funkcjonalności budynków oraz ich dostępności dla osób starszych i niepełnosprawnych na terenie gminy oraz przestrzeni publicznych;			
PP-F-2. Wzrost bezpieczeństwa publicznego.			
PŚ-1. Poprawa jakości powietrza.			
PT-1. Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy wraz z pozostałą infrastrukturą techniczną;			
PT-2. Ograniczenie barier architektonicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych na terenie gminy			

Legenda

oddziaływanie bezpośrednie

oddziaływanie pośrednie

Katalog głównych projektów rewitalizacyjnych LPR dla Gminy Pyrzyce tworzy kompleksowy i komplementarny układ działań. Projekty są ze sobą powiązane logicznie oraz merytorycznie, uzupełniają się i wzajemnie na siebie oddziałują. Ponadto projekty dopełniają się charakterem działań poprzez współistnienie obszarów i oddziaływań „twardych” i „miękkich”.

Część przedsięwzięć rewitalizacyjnych skonstruowana jest w formie zagregowanych zadań, które wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójną całość. Konsekwencją takiego podejścia jest zwiększenie bezpośrednich i pośrednich efektów. Projekty realizowane w ramach Programu dopełniają się, a dzięki wspólnej realizacji tworzą wartość dodaną dla obszaru rewitalizacji i całej gminy. Zaplanowany układ projektów ma przeciwdziałać fragmentacji podejmowanych działań i realizacji wyłącznie punktowych projektów, powinien uruchomić mechanizmy synergii, tak na obszarze rewitalizowanym, jak i w jego otoczeniu. Wskazana w dalszej kolejności tabela wykazuje komplementarność między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 50: Komplementarność projektów rewitalizacyjnych [opracowanie własne]

Lp.	Nazwa projektu	Komplementarność bezpośrednia	Komplementarność pośrednia
I	Trzeźwy umysł – kampania społeczna skierowana do mieszkańców obszaru rewitalizacji	II	III
II	Promocja działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie pomocy osobom współzależnym oraz dotkniętym przemocą domową	I	III
III	Kampania społeczna Widzisz? – Reaguj!	I, II	F
IV	Społeczny Bank Czasu w Pyrzycach	V	VI
V	Kompetencje na miarę potrzeb – aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w tym osób po 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych	IV	H
VI	„Rodzina i praca – to się opłaca!”	X	V
VII	Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób niepełnosprawnych	V, IV	E
VIII	Poszerzenie oferty edukacyjnej oraz oferty zajęć pozalekcyjnych	IX, XII, A	E, B
IX	Nowoczesna szkoła – nowoczesny pracownik	VIII	E
X	Rozwój przedsiębiorczości na terenie obszaru rewitalizacji	VI, X	V, VII, IV
XI	Budowa i rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie Miasta Pyrzyce	III	I
XII	Utworzenie Międzynarodowego Centrum Młodzieżowego św. Ottona w Pyrzycach z funkcją edukacyjno- kulturalną dla dzieci i młodzieży	V, IV, IX	E, A
XIII	Utworzenie nowych miejsc pracy – budowa hali warsztatowo-magazynowej oraz hal produkcyjnych	X	V, VII
XIV	Rozbudowa i modernizacja Domu Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie	C, G, D	XI
XV	Modernizacja przedwojennych budynków wielorodzinnych na ul. Ks. Bogusława X i ul. Dworcowej w Pyrzycach	C, G, D	XI
XVI	Modernizacja budynków mieszkalnych- wielorodzinnych na terenie obszaru rewitalizacji wraz z poprawą efektywności energetycznej (1)	C, G, D	XI
XVI I	Modernizacja budynków mieszkalnych- wielorodzinnych na terenie obszaru rewitalizacji wraz z poprawą efektywności energetycznej (2)	C, G, D	XI
A	Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej	XII, IX,	VIII
B	Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego i mobilności miejskiej w obszarze rewitalizacji	XI	III
C	Poprawa dostępności do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie obszaru rewitalizacji	XIV, H, i	E
D	Modernizacja obiektów zabytkowych w obszarze rewitalizacji (mury obronne, obwarowania)	E	XI
E	Poprawa dostępności, bezpieczeństwa i estetyki przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji	XI, B, D	G, C
F	Poprawa dostępności i funkcjonalności budynków poprzez budowę nowej siedziby KPP Pyrzyce, przy ul. Młodych Techników	III, XI, B	VII
G	Wykonanie przyłączy wraz z węzłami cieplnymi- dwufunkcyjnymi na ciepło i na ciepłą wodę użytkową	XIV, H, i	E
H	Modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie obszaru rewitalizacji poprzez dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych wraz z poprawą efektywności energetycznej	C, G, D	XI
i	Modernizacja budynków użyteczności publicznej	C, G, D	XI

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 51: Komplementarność projektów infrastrukturalnych i projektów "miękkich"

Projekt infrastrukturalny	Odpowiadające projekty miękkie
IX. Nowoczesna szkoła – nowoczesny pracownik	VIII. Poszerzenie oferty edukacyjnej oraz oferty zajęć pozalekcyjnych
	I. Trzeźwy umysł – kampania społeczna skierowana do mieszkańców obszaru rewitalizacji
XI. Budowa i rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie Miasta Pyrzyce	I. Trzeźwy umysł – kampania społeczna skierowana do mieszkańców obszaru rewitalizacji
	III. Kampania społeczna Widzisz? – Reaguj!
	Promocja działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie pomocy osobom współzależnym oraz dotkniętym przemocą domową
XII. Utworzenie Międzynarodowego Centrum Młodzieżowego św. Ottona w Pyrzycach z funkcją edukacyjno- kulturalną dla dzieci i młodzieży	VIII. Poszerzenie oferty edukacyjnej oraz oferty zajęć pozalekcyjnych
XIII. Utworzenie nowych miejsc pracy – budowa hali warsztatowo-magazynowej oraz hal produkcyjnych	V. Kompetencje na miarę potrzeb – aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w tym osób po 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych
	IV. Społeczny Bank Czasu w Pyrzycach
XIV. Rozbudowa i modernizacja Domu Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie	V. Kompetencje na miarę potrzeb – aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w tym osób po 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych
	VII. Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób niepełnosprawnych
XV. Modernizacja przedwojennych budynków wielorodzinnych na ul. Ks. Bogusława X i ul. Dworcowej w Pyrzycach	VI. „Rodzina i praca – to się opłaca!”
XVI. Modernizacja budynków mieszkalnych - wielorodzinnych na terenie obszaru rewitalizacji wraz z poprawą efektywności energetycznej	VI. „Rodzina i praca – to się opłaca!”
XVII. Modernizacja budynków mieszkalnych - wielorodzinnych na terenie obszaru rewitalizacji wraz z poprawą efektywności energetycznej	VI. „Rodzina i praca – to się opłaca!”
B. Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego i mobilności miejskiej w obszarze rewitalizacji	VII. Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób niepełnosprawnych
	VI. „Rodzina i praca – to się opłaca!”
C. Poprawa dostępności do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie obszaru rewitalizacji	A. Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej
	VI. „Rodzina i praca – to się opłaca!”
D. Modernizacja obiektów zabytkowych w obszarze rewitalizacji (mury obronne, obwarowania)	VI. „Rodzina i praca – to się opłaca!”
	III. Kampania społeczna Widzisz? – Reaguj!
	VII. Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób niepełnosprawnych
E. Poprawa dostępności, bezpieczeństwa i estetyki przestrzeni publicznej w obszarze	A. Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej

rewitalizacji	III. Kampania społeczna Widzisz? – Reaguj!
	VII. Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób niepełnosprawnych
F. Poprawa dostępności i funkcjonalności budynków poprzez budowę nowej siedziby KPP Pyrzyce, przy ul. Młodych Techników	III. Kampania społeczna Widzisz? – Reaguj!
	I. Trzeźwy umysł – kampania społeczna skierowana do mieszkańców obszaru rewitalizacji
G. Wykonanie przyłączy wraz z węzłami cieplnymi- dwufunkcyjnymi na ciepło i na ciepłą wodę użytkową	II. Promocja działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie pomocy osobom współzależnym oraz dotkniętym przemocą domową
	A. Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej
H. Modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie obszaru rewitalizacji poprzez dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych wraz z poprawą efektywności energetycznej	VII. Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób niepełnosprawnych
	VIII. Poszerzenie oferty edukacyjnej oraz oferty zajęć pozalekcyjnych
i. Modernizacja budynków użyteczności publicznej	VII. Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób niepełnosprawnych

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

W procesie tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce, zgodnie z „Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” wzięto pod uwagę konieczność zapewnienia komplementarności przestrzennej projektów rewitalizacyjnych.

Komplementarność przestrzenna to uwzględnienie wzajemnych powiązań zarówno na etapie formułowania, jak i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które wdrażane będą na obszarze rewitalizacji, a także tych poza tym obszarem, lecz na niego wpływających.

Prawie wszystkie projekty rewitalizacyjne zostaną zrealizowane bezpośrednio na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. **Jedynie lokalizacja Centrum Edukacji Ekologicznej wykraczać będzie poza wyznaczony obszar rewitalizacji, niemniej działalność tej instytucji jest ukierunkowana na mieszkańców obszarów rewitalizacji.** Zasięg niektórych projektów podstawowych może wykraczać poza obszar rewitalizacji tak, aby zapewnić rzeczywiste i trwałe rozwiązanie problemów, dopełnianie się przestrzennie oraz mechanizm synergii efektów oddziaływania. Działania, których realizacja może wykroczyć poza obszar rewitalizacji i objąć szerszą część gminy zostały wskazane w poniższej tabeli.

Należy zaznaczyć, że wszystkie projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Stanowią one odpowiedzi na zdiagnozowane problemy dla tego obszaru. Przedsięwzięcia, które mogą wykraczać poza obszar rewitalizacji zostały tak skonstruowane, aby

eliminować czynniki zjawisk kryzysowych w obszarze rewitalizacji i strefie otaczającej. Dzięki ich realizacji rezultaty procesu rewitalizacji widoczne będą na całym obszarze rewitalizacji i w obszarze otaczającym.

Tabela 52: Komplementarność przestrzenna [źródło: opracowanie własne]

Nazwa projektu rewitalizacji	Realizacja na obszarze rewitalizacji	Oddziaływanie poza obszar rewitalizacji
I Trzeźwy umysł – kampania społeczna skierowana do mieszkańców obszaru rewitalizacji	✓	kampania społeczna obejmie również mieszkańców spoza obszaru rewitalizacji
II Promocja działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie pomocy osobom współuzależnionym oraz dotkniętym przemocą domową	✓	-
III Widzisz? – Reaguj!	✓	poprawa bezpieczeństwa publicznego również poza obszarem rewitalizacji
IV Społeczny Bank Czasu w Pyrzycach	✓	integracja mieszkańców również spoza obszaru rewitalizacji
V Kompetencje na miarę potrzeb – aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w tym osób po 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych	✓	-
VI „Rodzina i praca – to się opłaca!”	✓	dobrze prowadzona polityka prorodzinna wpłynie korzystnie również na rodziny spoza obszaru rewitalizacji
VII Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób niepełnosprawnych	✓	-
VIII Poszerzenie oferty edukacyjnej oraz oferty zajęć pozalekcyjnych	✓	oferta edukacyjna skierowana również do uczniów spoza obszaru rewitalizacji
IX Nowoczesna szkoła – nowoczesny pracownik	✓	-
X Rozwój przedsiębiorczości na terenie obszaru rewitalizacji	✓	-
XI Budowa i rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie Miasta Pyrzyce	✓	-
XII Utworzenie Międzynarodowego Centrum Młodzieżowego św. Ottona w Pyrzycach z funkcją edukacyjno- kulturalną dla dzieci i młodzieży	✓	oferta edukacyjno-kulturalna skierowana również do dzieci i młodzieży spoza obszaru rewitalizacji
XIII Utworzenie nowych miejsc pracy – budowa hali warsztatowo-magazynowej oraz hal produkcyjnych	✓	-
XIV. Rozbudowa i modernizacja Domu Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie	✓	
XV. Modernizacja przedwojennych budynków wielorodzinnych na ul. Ks. Bogusława X i ul. Dworcowej w Pyrzycach	✓	
XVI. Modernizacja budynków mieszkalnych-wielorodzinnych na terenie obszaru rewitalizacji wraz z poprawą efektywności energetycznej (1)	✓	
XVII. Modernizacja budynków mieszkalnych-	✓	poprawa jakości powietrza na

Nazwa projektu rewitalizacji	Realizacja na obszarze rewitalizacji	Oddziaływanie poza obszar rewitalizacji
wielorodzinnych na terenie obszaru rewitalizacji wraz z poprawą efektywności energetycznej (2)		terenie całej Gminy Pyrzyce
A Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej	oferta edukacyjna skierowana przede wszystkim do dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	✓
B Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego i mobilności miejskiej w obszarze rewitalizacji	✓	poprawa mobilności miejskiej na terenie całej Gminy Pyrzyce
C Poprawa dostępności do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie obszaru rewitalizacji	✓	poprawa stanu środowiska na terenie całej Gminy Pyrzyce
D Modernizacja obiektów zabytkowych w obszarze rewitalizacji (mury obronne, obwarowania)	✓	-
E Poprawa dostępności, bezpieczeństwa i estetyki przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji	✓	-
F Poprawa dostępności i funkcjonalności budynków poprzez budowę nowej siedziby KPP Pyrzyce, przy ul. Młodych Techników	✓	poprawa bezpieczeństwa publicznego również poza obszarem rewitalizacji
G Wykonanie przyłączy wraz z węzłami ciepłymi- dwufunkcyjnymi na ciepło i na ciepłą wodę użytkową	✓	poprawa jakości powietrza na terenie całej Gminy Pyrzyce
H. Modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie obszaru rewitalizacji poprzez dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych wraz z poprawą efektywności energetycznej	✓	poprawa jakości powietrza na terenie całej Gminy Pyrzyce
i. Modernizacja budynków użyteczności publicznej	✓	

Zapewnienie komplementarności przestrzennej przedsięwzięć rewitalizacyjnych służyć ma efektywnemu oddziaływaniu programu rewitalizacji na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach). Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają więc wzajemnie się dopełniać przestrzennie, aby zachodził między nimi efekt synergii. W ramach obszaru rewitalizacji, przedsięwzięcia będą prowadzone w wielu różnych miejscach w ramach wszystkich sfer objętych programem rewitalizacji, co pozwoli na realizację kompleksowych a nie punktowych projektów i działań. Projekty realizowane będą w wielu różnych lokalizacjach obszaru kryzysowego, co powinno zapewnić dyfuzję efektów oddziaływania.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej interwencji to także konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych w taki sposób, aby ich realizacja nie skutkowała przesuwaniem (wypychaniem) problemów na inne obszary lub nie prowadziła do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Zaplanowane projekty i działania w Programie Rewitalizacji zostały tak przygotowane, aby rozwiązywać problemy zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji i eliminować czynniki powodujące zjawiska kryzysowe. Zadbano zatem o to, aby nie następowało przenoszenie problemów na inne obszary gminy.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

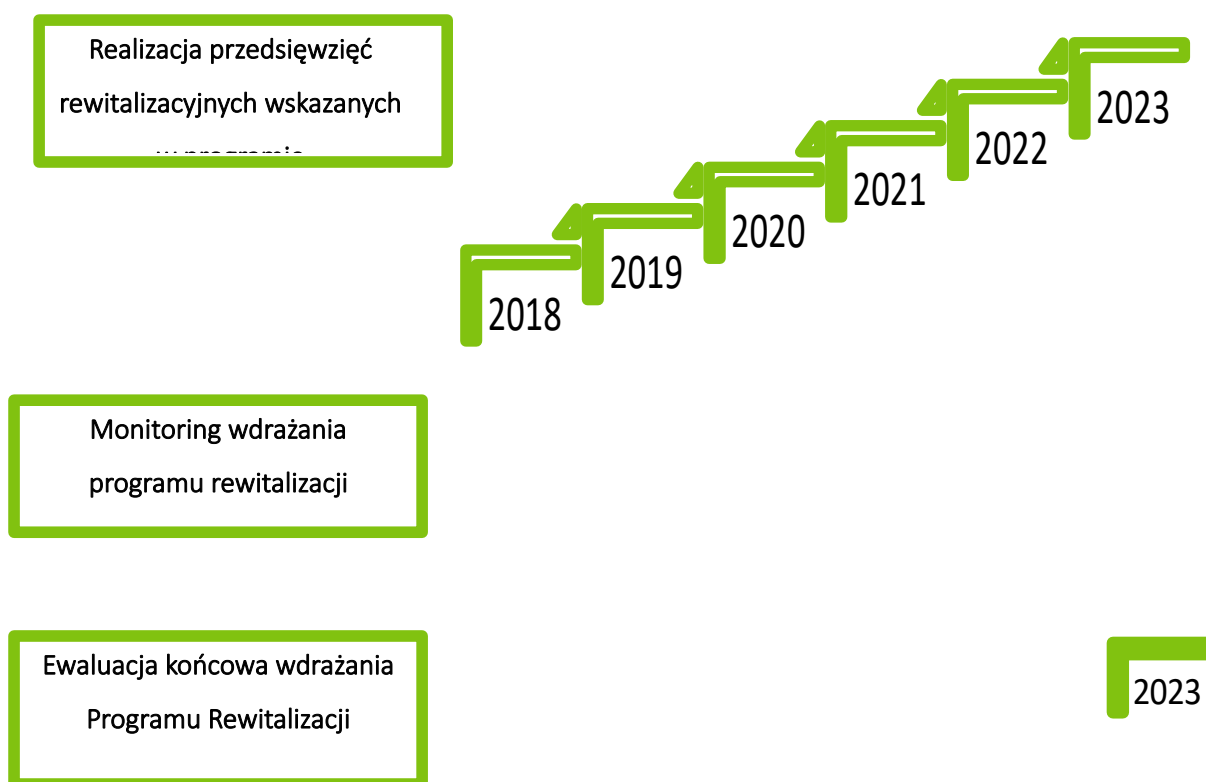
Komplementarność międzyokresowa - zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020 jest dokonywane na podstawie analizy i oceny oraz sformułowanych wniosków na temat dotychczasowego sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie (analizę przeprowadza IZ RPO).

Komplementarność międzyokresowa zachowano dzięki integracji działań o charakterze rewitalizacyjnym już zrealizowanych na terenie Gminy Pyrzyce. Cele oraz działania wyznaczone do zrealizowania w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Pyrzyc na lata 2017-2023 są komplementarne, a także zapewniają zachowanie ciągłości programowej w odniesieniu do wcześniejszych przedsięwzięć realizowanych w Gminie Pyrzyce w latach 2007 – 2013 (kilka przedsięwzięć realizowanych przedstawiono w tabeli poniżej):

Tabela 53: Działania zaplanowane do realizacji w ramach poprzedniego Programu Rewitalizacji [źródło: Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Pyrzyce na lata 2017-2013]

Nazwa działania	Okres przewidzianej realizacji	Czy zadanie zostało zrealizowane ? (TAK/NIE)
Remont i modernizacja Szpitala Powiatowego w Pyrzycach	2007 – 2011	TAK
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	2007- 2013	TAK
Poprawa oraz budowa infrastruktury technicznej na terenie miasta i gminy Pyrzyce	2007- 2013	TAK
Likwidacja barier architektonicznych	2007- 2013	TAK
Modernizacja budynków Wspólnot Mieszkalnych	2007 – 2013	TAK

Analizując projekty pod kątem okresu finansowania, należy zwrócić uwagę na ciągłość programową. Poniżej przedstawiony został harmonogram prac Programu Rewitalizacji.



Rysunek 24: Komplementarność międzyokresowa [źródło: opracowanie własne]

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty zawarte w niniejszym Programie mają zapewnione finansowanie z różnych instrumentów wsparcia. Uwzględniają zaangażowanie środków prywatnych i publicznych. Program zawiera

indykatywne ramy finansowe dla wszystkich przedsięwzięć, w tym kwoty finansowania dla każdego z nich. W Programie zostały wskazane możliwości finansowania projektów rewitalizacyjnych z innych źródeł, w tym z środków programów operacyjnych na lata 2014-2020, z środków polityk i instrumentów krajowych, prywatnych i publicznych źródeł finansowania. Umiejętne wykorzystanie środków finansowania pozwoli uzyskać korzystne i optymalne efekty na obszarze rewitalizacji.

Należy podkreślić powiązanie finansowania projektów rewitalizacyjnych z funduszy EFRR oraz EFS. Realizacja projektów finansowanych w ramach EFRR (projekty rewitalizacyjne „twarde” o charakterze technicznym) jest uzależniona od realizacji projektu z zakresu usług społecznych, finansowanych w ramach EFS, a dotyczących określonej grupy społecznej, dotkniętej dysfunkcją lub wykluczeniem. Tak więc projekty muszą wykazywać charakter przedsięwzięć kompleksowych, koordynujących interwencję infrastrukturalną z wsparciem społecznym.

W ramach każdego głównego projektu rewitalizacyjnego przewidziano do realizacji poszczególne działania, dla których przedstawione zostały szacowane wartości działań, a także potencjalne źródła ich finansowania. Z uwagi na brak szczegółowych informacji dotyczących projektów niemożliwe jest precyzyjne określenie wkładu własnego jak i źródła oraz poziomu dofinansowania zewnętrznego, stąd w zestawieniu pojawiają się jedynie szacowane wartości ogólne projektów oraz ich wstępne dopasowanie do źródeł finansowania. Ostateczne kwoty kosztów całkowitych i kosztów kwalifikowalnych zostaną dookreślone we wnioskach aplikacyjnych na etapie naboru wniosków o dofinansowanie w ramach poszczególnych działań, funduszy lub programów, do których dany projekt zostanie skierowany. Przyjmuje się, iż w przypadku niepowodzenia w staraniach o uzyskanie dofinansowania zewnętrznego głównym źródłem finansowania działań będą środki własne projektodawców.

SYSTEM WDRAŻANIA LPR, MONITORING I EWALUACJA LPR DLA GMINY PYRZYCE

System wdrażania LPR

Monitoring realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie prowadzony w wydziałach Urzędu Miejskiego w Pyrzycach w zakresie realizacji poszczególnych projektów natomiast monitoring całości procesu będzie należał do powołanego Zespołu ds. Rewitalizacji. Jego zadaniem będzie bieżący monitoring, polegający na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów oraz realizacji całego Programu, a także sprawdzanie czy wdrażane projekty są zgodne z wcześniejszymi celami i założeniami Programu. Ponadto jednostka ta będzie również odpowiedzialna m. in. za opublikowanie opracowanych wyników sprawozdań na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Pyrzycach.

Wydziałem wiodącym w opracowaniu Lokalnego Programu jest Wydział Planowania Inwestycji i Drogownictwa. Zespół ds. Rewitalizacji będzie składał się z pracowników Urzędu Miejskiego, poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy Pyrzyce, nie znajdujących się w strukturze Urzędu Miejskiego. Obejmuje pracowników z dziedziny zagospodarowania przestrzennego, inwestycji, funduszy zewnętrznych, ochrony środowiska oraz przedstawicieli opieki społecznej, zakładu usług komunalnych, straży miejskiej, pod nadzorem Burmistrza. W Zespole ds. Rewitalizacji będą również reprezentanci mieszkańców obszaru rewitalizacji, przedsiębiorców czy organizacji pozarządowych, którzy zostaną wybrani na podstawie ogłoszonego naboru. Nabór zostanie ogłoszony na stronie internetowej Gminy Pyrzyce i będzie wyznaczał termin nadsyłania zgłoszeń. Na podstawie kolejności zgłoszeń Burmistrz Pyrzyc wybierze członków Zespołu ds. Rewitalizacji, którzy będą reprezentowali mieszkańców obszaru rewitalizacji, przedsiębiorców czy organizacji pozarządowych. Zespół składający się z 8 – 10 osób będzie prowadził monitoring wdrażania celów LPR na spotkaniach w cyklu kwartalnym bądź spotkaniach nadzwyczajnych. Obowiązki zostaną przydzielone członkom zespołu zgodnie z zajmowanym stanowiskiem w Urzędzie Miejskim i jednostkach podległych. Decyzje będą podejmowane kolegiałnie, a głównym koordynatorem będzie Zastępca Burmistrza.

Sposób włączenia interesariuszy w proces wdrażania LPR

Udział interesariuszy w procesie tworzenia LPR nie kończy się wraz z przyjęciem dokumentu uchwałą Rady Gminy. Przewiduje się przygotowanie ankiet satysfakcji, aby móc poznać opinie mieszkańców na temat realizowanych projektów oraz aby ocenić czy prowadzone działania przynoszą założony skutek. Stała współpraca z interesariuszami wewnętrznymi pozwoli systematycznie monitorować sytuację społeczno-gospodarczą gminy, tak aby w razie potrzeby możliwa była aktualizacja zapisów PR.

Poniżej zostali zaprezentowani główni interesariusze rewitalizacji i ich zadania wynikające z procesu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pyrzyce:

- ➔ Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w kontekście mieszkańców Gminy Pyrzyce jako interesariuszy, należy wziąć pod uwagę przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji, gdyż to właśnie oni będą przede wszystkim korzystać z zaplanowanych zadań rewitalizacyjnych.

Mieszkańcy będą mieli wpływ na przeprowadzanie zadań rewitalizacyjnych, szczególnie tych opartych na szkoleniach oraz imprezach. Przeprowadzenie tych projektów w dużej mierze zależy od ostatecznej ich formy, zakresu, które zostaną ustalone podczas rozpoczynania każdego projektu. Należy również pamiętać, iż mieszkańcy będą stale informowani przez Burmistrza Gminy Pyrzyce o postępie przeprowadzanych prac nad projektami oraz będą mogli zgłaszać swoje problemy oraz propozycje ich rozwiązania Zespołowi ds. Rewitalizacji.

Interesariuszami będą również pozostali mieszkańcy Gminy Pyrzyce, który zamieszkują poza wyznaczonym terenem rewitalizacji, ponieważ przeprowadzenie zaproponowanych w dokumencie zdań wpłynie pozytywnie na komfort życia wszystkich mieszkańców.

- ➔ Pozostali mieszkańcy, nie mieszkający na obszarze rewitalizacji – zaplanowane działania rewitalizacyjne skierowane są przede wszystkim do mieszkańców obszaru rewitalizacji. Jednak mieszkańcy spoza obszaru rewitalizacji nie będą pomijani w tychże przedsięwzięciach. Korzyści działań będą odczuwalne na terenie całego Miasta Pyrzyce (poprawa bezpieczeństwa, poprawa estetyki przestrzeni publicznej, rozwój przedsiębiorczości ,itd.).
- ➔ Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe.
- ➔ Pomioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe – w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce zaplanowano szereg działań miękkich, społecznych, które podejmowane będą przez Urząd Miejski oraz Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Niektóre działania będą inicjowały powstawanie nowych organizacji i grup nieformalnych (np. Społeczny Bank Czasu).
- ➔ Przedsiębiorcy – zadaniem przedsiębiorców będzie uczestnictwo w działaniach mających na celu ograniczenie bezrobocia oraz wzrost aktywności mieszkańców. Przedsiębiorcy dzięki zaproponowanej serii szkoleń dla osób bezrobotnych będą mogli korzystać z umiejętności mieszkańców obszarów rewitalizacji, tworzyć tym samym miejsca pracy oraz stażu i praktyk.

Przedsiębiorcy będą mogli, podobnie jak mieszkańcy, zwracać się do Zespołu ds. Rewitalizacji i zgłaszać problemy oraz sposoby ich rozwiązania. Przykładowo, przedsiębiorca będzie mógł zgłosić chęć zatrudnienia pewnej grupy osób bezrobotnych, które odbędą odpowiednie kursy i szkolenia. Zadaniem Gminy jest wtedy przygotowanie odpowiedniego programu kształcenia.

Przedsiębiorcy będą mogli również brać udział we wszystkich zadaniach, których celem jest promocja Gminy na rynek zewnętrzny. W ten sposób mogą oni zdobyć oni dodatkowych partnerów gospodarczych, poszerzając zakres usług swoich działalności i wykazać zapotrzebowanie na zatrudnienie pewnej liczby osób.

- ➔ Gmina Pyrzyce i jej jednostki organizacyjne – Gmina jest najważniejszym podmiotem w procesie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pyrzyce oraz jest ona przekąźnikiem informacji dla innych interesariuszy dokumentu. Gmina odgrywa najważniejszą rolę w planowaniu zaproponowanych w LPR działań, które służą sferze społecznej jak i przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej oraz środowiskowej. Do najważniejszych zadań Gminy we wdrażaniu procesu rewitalizacji można zaliczyć:

- pozyskiwanie środków na projekty oraz rozliczanie ich,
- wyodrębnianie środków budżetowych, które zostaną wykorzystane na przeprowadzenie procesów rewitalizacji,
- monitoring działań rewitalizacyjnych,
- wykonywanie zadań własnych samorządu.

Gmina jest również odpowiedzialna za udział pozostałych interesariuszy w procesie rewitalizacji poprzez dokumentowanie oraz późniejsze publikowanie wszystkich zdarzeń, które mają wpływ na przebieg realizacji dokumentu. Komunikacja Gminy z innymi interesariuszami będzie odbywać się poprzez stronę internetową Gminy, na której publikowane będą kolejne sprawozdania z wdrażania dokumentu. Na stronie zawarte będą dane kontaktowe podmiotów prowadzących poszczególne projekty, bieżące informacje o postępie prac, wydarzeniach związanych z projektami itp. Umożliwi to włączenie się w działania projektowe zainteresowanych mieszkańców, przedsiębiorców i grup aktywnych, wymianę informacji, czy opinii. Władze Gminy Pyrzyce podejmować będą działania informacyjno-edukacyjne na rzecz promocji programu rewitalizacji i zwiększania świadomości mieszkańców w zakresie rewitalizacji. Ponadto organizowane będą spotkania z partnerami oraz grupami beneficjentów oraz mieszkańców z obszaru rewitalizacji. Ważnym zadaniem będzie systematyczne informowanie mieszkańców o podejmowanych działaniach rewitalizacyjnych oraz podawanie do publicznej wiadomości okresowych raportów z realizacji programu rewitalizacji.

Monitoring

Efektywne przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w Gminie Pyrzyce będzie polegało na monitorowaniu wydatków oraz efektów rzeczowych przedsięwzięć. Monitorowanie będzie obejmować następujące etapy: zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych, opisując postęp i efekty realizowanego dokumentu. Monitoring rzeczowy będzie polegał na pozyskiwaniu informacji o postępach w realizacji zaplanowanych działań, przedstawi efekty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także zapewni zgodność z założeniami Programu. Monitoring finansowy umożliwi kontrolę nad finansowymi aspektami inwestycji, będzie podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Ponadto monitoring finansowy będzie oferował pomoc partnerom uczestniczącym

w rewitalizacji w uzyskaniu informacji dotyczących możliwych do pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Zakłada się, że przynajmniej raz w roku prowadzony będzie monitoring społeczny nad przebiegiem działań rewitalizacyjnych.

Stopień wdrażania oraz postępy w realizacji konkretnych projektów będą monitorowane za pomocą karty monitoringowej projektu. Przedstawiony poniżej wzór karty oceny projektów zostanie wypełniony przez poszczególne podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji projektu. Dzięki takim kartom możliwe będzie monitorowanie rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób przejrzysty i jednoznaczny. Posiadając karty monitoringu projektów już zrealizowanych inwestycji, będzie możliwa ocena ich skuteczności. Ponadto będzie możliwe oszacowanie zagrożeń oraz szans inwestycji o podobnym charakterze. Wszystko to w następnych latach procesu rewitalizacji będzie stanowić doskonały punkt odniesienia do przeprowadzenia monitoringu.

Tabela 54: Wzór karty monitoringu projektu LPR (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.)

Nazwa projektu		
Opis realizowanych zadań w roku sprawozdawczym		
Podmiot realizujący projekt		
Partnerzy realizacji projektu uczestniczący w zadaniach w danym roku		
Data rozpoczęcia realizacji:		
Data zakończenia realizacji:		
Planowane nakłady finansowe na realizację projektu w trakcie roku	własne	zewnętrzne
Całkowite poniesione nakłady finansowe na realizację projektu:		
Możliwe ryzyka dalszej realizacji projektu		
Propozycje działań minimalizujących ryzyka		

Monitoring jest procesem ciągłym i realizowany będzie od początku wdrażania zapisów programu rewitalizacji, aż do jego zakończenia, a część danych monitoringowych zbierana i sprawozdawana będzie także po zakończeniu realizacji programu rewitalizacji. Dane zbierane będą w cyklach rocznych oraz

w miarę ich dostępności. Kolejne raporty monitoringu przygotowywane będą w latach 2019, 2021 i 2023.

Poniżej przedstawiono wykaz wskaźników monitorowania realizacji założonych celów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 55: Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów założonych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

Wskaźnik delimitacyjny	Wartość bazowa (2015) w obszarze rewitalizacji	Wartość docelowa (2023) w obszarze rewitalizacji	Cel strategiczny	Projekt rewitalizacyjny główny	Projekt rewitalizacyjny-pozostałe
SFERA SPOŁECZNA					
Wskaźnik obciążenia demograficznego	23,58	20	Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych- ograniczenie wykluczenia społecznego	IV, VI	G
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1823	2000	Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych- ograniczenie wykluczenia społecznego	VI, VIII, IX, XIII, XIV, i	C, D, G
Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	179	150	Aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy	V, X, H	D, G
Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy	344	300	Aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy	IV, V, VI, VII, X, H	D, G
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu	45	35	Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych- ograniczenie wykluczenia społecznego	I, II, IV, V	H
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności	204	180	Integracja społeczna mieszkańców w różnym wieku oraz z różnych grup społecznych- ograniczenie wykluczenia społecznego	VI,VII, X, H	D, G
POZOSTAŁE ZJAWISKA KRYZYSOWE					
Liczba budynków przystosowanych do	3	8	Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna	XIV, i	F

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Wskaźnik delimitacyjny	Wartość bazowa (2015) w obszarze rewitalizacji	Wartość docelowa (2023) w obszarze rewitalizacji	Cel strategiczny	Projekt rewitalizacyjny główny	Projekt rewitalizacyjny-pozostałe
potrzeb osób niepełnosprawnych					
Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej ¹	1234	1500	Bezpieczna, dostępna i funkcjonalna przestrzeń publiczna	-	E
Liczba podmiotów gospodarczych	1390	1450	Aktywizacja zawodowa mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy	X	VI, VII

¹ Mimo braku szczegółowych danych odnośnie liczby budynków podłączonych do sieci wodociągowej w poszczególnych jednostkach bilansowych, wartość wskaźnika dla całego Miasta Pyrzyce będzie pomocna przy określaniu trendu zmian w zakresie zaopatrzenia w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wszelkie prace modernizacyjne w tym zakresie, priorytetowo prowadzone będą w obszarze rewitalizacji.

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga nadzoru nad postępem prac oraz oceny podejmowanych działań. Istotną rolę w tym procesie pełni ewaluacja. Pozwala ona na obiektywną ocenę podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego działań. Dostarcza informacji zwrotnych

o efektach realizowanych przedsięwzięć, dzięki czemu umożliwia zwiększenie ich skuteczności i efektywności.

Zadaniem ewaluacji jest ocena wartości i jakości działań podejmowanych przez Gminę oraz interesariuszy procesu rewitalizacji oraz zweryfikowanie trafności założeń, na których oparte zostały projekty i działania rewitalizacyjne.

Ewaluacji można dokonywać na różnych etapach:

- ex-ante – przed wdrożeniem programu rewitalizacji, w celu stworzenia bazy, do której porównywane będą wyniki ewaluacji po zakończeniu przedsięwzięcia;
- on-going – w trakcie wdrażania programu rewitalizacji, na zakończenie poszczególnych etapów, niosących za sobą pewne wyniki;
- ex-post – po zakończeniu realizacji programu rewitalizacji, a zatem typowa ocena dokonywana na zakończenie projektu, służąca wskazaniu wyników programu;
- ad hoc – okolicznościowo, doraźnie – dokonywana we wcześniej nieprzewidywanych momentach, realizowana wskutek nagłej potrzeby.

Kryterium	Uszczegółowienie	Przykładowe pytania ewaluacyjne
Trafność	Ocena adekwatności planowanych celów interwencji i metod jej wdrażania do problemów i wyzwań, które zostały zidentyfikowane w diagnozie.	<ul style="list-style-type: none"> • Czy cele odpowiadają zidentyfikowanym potrzebom obszaru rewitalizacji? • Czy działania odnoszą się do problemów i zjawisk kryzysowych identyfikowanych w obszarze rewitalizacji?
Skuteczność	Ocena stopnia realizacji zakładanych celów (czy osiągnięto to, co zaplanowano), skuteczność użytych metod, zaangażowanych instytucji oraz wpływ czynników zewnętrznych na ostateczne efekty.	<ul style="list-style-type: none"> • Czy cele programu rewitalizacji zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte? • Jakie są sukcesy podejmowanych działań rewitalizacyjnych? • Czy system zarządzania i wdrażania okazał się skuteczny?
Efektywność	Ocena relacji między nakładami, kosztami, zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi), a osiągniętymi efektami interwencji.	<ul style="list-style-type: none"> • Czy podobne efekty można było osiągnąć przy wykorzystaniu innych instrumentów? • Czy podobne efekty można osiągnąć przy niższych nakładach finansowych?
Użyteczność	Ocena całości rzeczywistych efektów wywołanych przez interwencję (zarówno	<ul style="list-style-type: none"> • Czy pojawiły się pozytywne efekty uboczne? • Czy interwencja przyczyniła się do

	tych planowanych, jak i nieplanowanych – tzw. ubocznych), odnosząc je do wyjściowej sytuacji oraz wyzwań społecznoekonomicznych, które były przedmiotem interwencji.	rozwiązania lub zminimalizowania?
Trwałość	Ocena ciągłości efektów (przede wszystkim pozytywnych) danej interwencji w perspektywie średnio- i długookresowej (zatem po zakończeniu interwencji – zwykle w 2–3 lata).	<ul style="list-style-type: none"> • Czy efekty działania rewitalizacyjnego okazały się trwałe w długim okresie? • Czy efekty działania rewitalizacyjnego odczuwalne są po jej zakończeniu?

Metody i techniki badawcze dobierane są przez Zespół ds. Rewitalizacji w oparciu o wybrane kryteria i, przede wszystkim, określony cel badania ewaluacyjnego. Każda ewaluacja mimo pewnych standardów metodycznych wymaga modyfikacji i dostosowywania metodyki do stawianych pytań i przedmiotów badania.

Pierwszym etapem dla Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce będzie ewaluacja on-going realizowana po kolejnych okresach raportowania monitoringu (2020 r.). Po 3 latach realizacji programu rewitalizacji (on-going) konieczne jest badanie i ocena poziomu realizacji celów programu oraz wskazanie czynników negatywnych i pozytywnych, wpływających na osiągnięty poziom jego realizacji. Wykonana ewaluacja on-going ma pomóc w dokonaniu ewentualnych korekt, które wzmocnią końcowe efekty realizacji programu rewitalizacji. Cykl ewaluacji uzależniony powinien być od potrzeb, tzn. dokonuje się ewaluacji programu rewitalizacji w tych obszarach, które mają poważne problemy z wdrażaniem (sygnalizowane przez wyniki monitoringu). Ewaluacja ta skoncentrowana jest na doraźnych problemach i barierach we wdrażaniu programu rewitalizacji, stąd też jej zakres jest węższy niż ewaluacji ex-post. Polega ona na diagnozie problemów wdrażania i ich przyczyn oraz ma zidentyfikować mechanizmy mogące poprawić płynność wdrażania programu rewitalizacji.

Jeżeli na etapie ewaluacji okaże się, że z jakichś powodów cele nie zostały osiągnięte za pomocą zaplanowanych do realizacji działań, wówczas należy rozważyć aktualizację LPR. Aktualizacja może polegać zarówno na wyznaczeniu nowych celów oraz nowych wskaźników monitoringu, jak i przedstawieniu nowych projektów rewitalizacyjnych, które pomogą osiągnąć założone dotychczas cele. Każdorazowo Aktualizacja LPR powinna zostać przedstawiona do zatwierdzenia w drodze uchwały Radzie Miejskiej.

Po zakończeniu realizacji programu rewitalizacji wykonana powinna zostać ewaluacja ex-post. Jej rolą jest podsumowanie krótko- i długofalowych efektów działań, wyciągnięcie wniosków, a przede

wszystkim sformułowanie rekomendacji, które posłużą do przygotowania następnych działań i projektów.

POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY

Lokalny Program Rewitalizacji to nie jedyny dokument dotyczący planowania przyszłych działań na obszarze Gminy Pyrzyce. Istnieje wiele innych dokumentów, które dotyczą rozwoju obszaru gminy, określających jednocześnie sposoby na osiągnięcie zamierzonych celów. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z dokumentami planistycznymi i strategicznymi o zasięgu lokalnym. Ta komplementarność wpływa znacząco na podniesienie efektywności podejmowanych działań w ramach procesu rewitalizacji, podnosi ogólną wartość i prawdopodobieństwo realizacji niniejszego dokumentu.

Strategia Rozwoju Gminy Pyrzyce na lata 2015-2025

Strategia wyznacza następującą misję Gminy Pyrzyce: „Efektywne zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Pyrzyce zapewniające godne warunki bytowe, rozwój społeczności lokalnej oraz zapewnienie rozwoju wspólnoty w przyszłości”.

Wizja rozwoju: Gmina rozwijająca się w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, zapewniająca przyjazne warunki do życia i pracy, poprzez rozbudowaną i dobrze funkcjonującą infrastrukturę społeczną i techniczną.”

W dokumencie przedstawiono następujące cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1: Tworzenie warunków rozwoju Gminy Pyrzyce;
- Cel strategiczny 2: Rozwój mieszkalnictwa oraz poprawa infrastruktury społecznej;
- Cel strategiczny 3: Rozwój mobilności i dostępności komunikacyjnej;
- Cel strategiczny 4: Poprawa jakości infrastruktury technicznej i wzrost wykorzystania energii przyjaznej środowisku;
- Cel strategiczny 5: Poprawa jakości edukacji, wsparcie dla rodzin w kształceniu dzieci;
- Cel strategiczny 6: Rozwój kultury i sportu;
- Cel strategiczny 7: Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy;
- Cel strategiczny 8: Ochrona środowiska, obszary wiejskie;
- Cel strategiczny 9: Promocja gminy.

W Strategii zwrócono uwagę, iż co dziesiąty mieszkaniec gminy znajduje się, każdego roku, w sytuacji wymagającej uciekania się do pomocy i wsparcia ze strony wspólnoty. Główne powody udzielania pomocy są związane przede wszystkim z przyczynami strukturalnymi – bezrobociem i ubóstwem.

Stwierdzono również, że coraz większą liczbę rodzin (i jednostek) wymagających pomocy z uwagi na długotrwałe choroby i niepełnosprawność.

W zakresie gospodarki i rynku pracy wskazano problemy związane m.in. z niską świadomością przedsiębiorców oraz osób podejmujących działalność gospodarczą o możliwościach pozyskiwania środków zewnętrznych, niskimi zarobkami mieszkańców, a także brak silnej promocji gminy, jej zabytków i walorów.

Ponadto w Strategii stwierdzono m.in. niedostateczny stan nawierzchni większości dróg, brak rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego (chodniki, zatoki autobusowe), brak oświetlenia nowopowstałych ulic, brak skanalizowania terenów wiejskich, a także niezadowalający stan techniczny mieszkań komunalnych i socjalnych.

Problemy stwierdzone w Strategii są spójne z problemami zdiagnozowanymi w niniejszym dokumencie. Proces rewitalizacji pozytywnie wpłynie na ich poprawę.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pyrzyce na lata 2016-2020

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pyrzyce na lata 2016-2020 brzmi następująco: Gmina Pyrzyce zaspokaja potrzeby mieszkańców, dąży do ich integracji, stwarza możliwości rozwoju i skutecznie przeciwdziała problemom społecznym.

Strategia wyznacza 5 celów strategicznych, które są spójne z celami Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce:

<i>Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pyrzyce na lata 2016-2020</i>	<i>Cel Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pyrzyce</i>
Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom;	Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz tworzenie bezpiecznych warunków do życia i prowadzenia działalności gospodarczej
Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Aktywizacja zawodowa mieszkańców w różnym wieku
Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym	Poprawa warunków bytowych oraz ograniczenie stopnia wykluczenia społecznego
Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie;	Regulacja i dbałość o bezpieczeństwo publiczne oraz w ruchu drogowym
Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.	Wspieranie przedsiębiorczości, podnoszenia kompetencji oraz reintegracji zawodowej.

W Strategii zwrócono uwagę na sytuację kryzysową związaną z bezrobociem na terenie Gminy, ubóstwem, wykluczeniem społecznym i przemocą w rodzinie oraz na niewystarczające działania w tym

zakresie. W Strategii stwierdzono również wzrastające w gminie zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej oraz niewystarczające działania na rzecz rozwoju kapitału społecznego i ludzkiego. Działania określone w Programie Rewitalizacji Gminy Pyrzyce są komplementarne do działań planowanych w ramach Strategii. W związku z tym, niniejszy Program przyczyni się do realizacji celów określonych w opisywanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Pozwoli to na ograniczenie i zniwelowanie występujących na terenie obszaru zdegradowanego negatywnych zjawisk społecznych, co spowoduje również zmniejszenie ich wpływu na terenie Gminy Pyrzyce.

Program Rozwoju Lokalnego dla Gminy Pyrzyce na lata 2011-2020

Program ma charakter poznawczy i służy możliwie szerokiemu i kompleksowemu rozpoznaniu obecnego stanu rozwoju, wyodrębnieniu uwarunkowań sprzyjających rozwojowi (czyli szans), bądź ten rozwój ograniczających (czyli zagrożeń), określeniu mocnych i słabych stron gminy w rywalizacji z innymi obszarami.

Wśród zadań przewidzianych do realizacji część z nich jest spójna tematycznie z rewitalizacją:

- Ochrona środowiska naturalnego,
- Zmniejszenie poziomu bezrobocia,
- Tworzenie nowych miejsc pracy,
- Budowa lokali socjalnych,
- Budowa nowych oraz remont istniejących świetlic wiejskich,
- Budowa podjazdów dla niepełnosprawnych (m.in. szkoły, poczta),
- Modernizacja ulic i dróg gminnych, osiedlowych,
- Rewitalizacja dziedzictwa kulturowego,
- Modernizacja bazy sportowej,
- Modernizacja bazy edukacyjnej.

Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce są spójne z głównymi obszarami strategicznymi Programu Rozwoju Lokalnego dla Gminy Pyrzyce na lata 2011-2020 oraz w większości pokrywają się z zadaniami, które zostały w Programie wyznaczone do realizacji.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pyrzyce

Głównymi problemami mającymi wpływ zarówno na gospodarkę gminy jak i regionu są problemy związane z ochroną środowiska i problemy społeczne.

Zadania ponadlokalne dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego wynikają z konieczności ochrony dóbr o znaczeniu nadrzędnych oraz z systemu powiązań gminy z systemem regionalnym. Sprowadzają się one do:

- uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej (realizacja oczyszczalni na terenie gminy i poza gminą);
- ustanowienia przepisów szczególnych, mających na celu ochronę środowiska przyrodniczego i realizacja zadań wynikających z tych przepisów (sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla proponowanych obszarów chronionych: Obszaru Chronionego Krajobrazu i Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych);
- podjęcia działań mających na celu rewaloryzację dóbr kultury materialnej.

W sferze społeczno-gospodarczej za zadania wykraczające poza możliwości gminy uważa się:

- podjęcia działań mających na celu przystosowanie struktury zawodowej i kwalifikacji mieszkańców wsi do przyszłych potrzeb;
- tworzenia nowych miejsc pracy;
- realizację programu związanego z poprawą systemu obsługi mieszkańców powiatu w zakresie ochrony zdrowia, opieki społecznej, edukacji, kultury i sportu;
- poprawę stanu dróg o randze ponadgminnej i systemu obsługi komunikacyjnej;
- realizację tras rowerowych o znaczeniu ponadlokalnym;
- regulację stosunków wodnych.

Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce są spójne z głównymi obszarami strategicznymi zawartymi w Studium oraz w większości pokrywają się z zadaniami, które zostały w Studium wyznaczone do realizacji. Wytyczone obszary działań obu dokumentów akcentują przede wszystkim przeciwdziałanie bezrobociu, wykluczeniu społecznym a także ochronę środowiska oraz rozwój potencjału turystycznego i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Spis tabel

Tabela 1: Wykaz wskaźników użytych do opracowania diagnozy wyznaczenia obszaru zdegradowanego [źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych].....	8
Tabela 2: Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Pyrzyce, powiatu pyrzyckiego i województwa zachodniopomorskiego [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS].....	14
Tabela 3: Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Pyrzyce, powiatu pyrzyckiego i województwa zachodniopomorskiego [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS].....	15
Tabela 4: Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS].....	15
Tabela 5: Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw i Miasta Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	16
Tabela 6: Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem grup wiekowych (opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Pyrzycach)	17
Tabela 7: Wskaźnik obciążenia demograficznego w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Pyrzycach]	19
Tabela 8: Wskaźnik liczby osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce [opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Pyrzycach].....	21
Tabela 9: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem powodów jej przyznania [źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach].....	24
Tabela 10: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem powodów jej przyznania w 2015 roku [źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach].....	25
Tabela 11: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Pyrzyce w 2015 roku z uwzględnieniem formy pomocy [źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach].....	30
Tabela 12: Bezrobocie rejestrowane na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS oraz Urząd Miejski w Pyrzycach].....	32
Tabela 13: Charakterystyka bezrobocia rejestrowanego na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	33
Tabela 14: Charakterystyka bezrobocia rejestrowanego w sołectwach Gminy Pyrzyce w 2015 roku [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	34

Tabela 15: Liczba lokali socjalnych wraz z liczbą najemców na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	38
Tabela 16: Ogólna liczba interwencji Straży Miejskiej oraz liczba sporządzonych niebieskich kart na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	39
Tabela 17: Liczba interwencji Straży Miejskiej oraz liczba sporządzonych niebieskich kart na terenie poszczególnych sołectw Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	40
Tabela 18: Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach zlokalizowanych na terenie Gminy Pyrzyce w porównaniu ze średnim wynikiem w powiecie i województwie [źródło: OKE Poznań].....	43
Tabela 19: Średni wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Pyrzyce [źródło: OKE Poznań].....	43
Tabela 20: Ludność na 1 placówkę biblioteczną [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	48
Tabela 21: Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 osób [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	48
Tabela 22: Księgozbiór bibliotek na 1000 osób [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	48
Tabela 23: Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	49
Tabela 24: Frekwencja wyborcza na terenie województwa, powiatu oraz Gminy Pyrzyce w roku 2010, 2014 i 2020 [źródło: PKW].....	49
Tabela 25: Frekwencja wyborcza mieszkańców Gminy Pyrzyce w wyborach parlamentarnych w 2015 roku z podziałem na obwody wyborcze [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	50
Tabela 26: Wartość wskaźników charakteryzujących sferę społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z podziałem na sołectwa [opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy].....	56
Tabela 27: Wartość wskaźników syntetycznych charakteryzujących sferę społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z podziałem na sołectwa [opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy].....	57
Tabela 28: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	59
Tabela 29: Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	59
Tabela 30: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na terenie sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	60
Tabela 31: Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców poszczególnych sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce [opracowanie własne].....	61
Tabela 32: Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce [źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl].....	63

Tabela 33: Redukcja masy wyrobów azbestowych na terenie poszczególnych sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce w 2015 roku względem roku 2014 [źródła: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	63
Tabela 34: Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]..	65
Tabela 35: Liczba przyłączy na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	65
Tabela 36: Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	66
Tabela 37: Liczba budynków przyłączonych do sieci wodociągowej na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 z podziałem na sołectwa [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	66
Tabela 38: Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]..	67
Tabela 39: Liczba przyłączy na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	67
Tabela 40: Ludność korzystająca z kanalizacji na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	67
Tabela 41: Liczba budynków przyłączonych do sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 z podziałem na sołectwa [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	68
Tabela 42: Wskaźniki charakteryzujące system wodno-kanalizacyjny w Gminie Pyrzyce z podziałem na sołectwa [opracowanie własne].....	69
Tabela 43: Ocena przystosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Pyrzyce [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	73
Tabela 44: Zestawienie wskaźników charakteryzujących pozostałe zjawiska kryzysowe na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne].....	79
Tabela 45: Graficzne zestawienie wartości wskaźników delimitacyjnych na terenie jednostek analitycznych Gminy Pyrzyce [opracowanie własne].....	85
Tabela 46: Zestawienie wskaźników charakteryzujących sferę społeczną Miasta Pyrzyce z podziałem na jednostki bilansowe (opracowanie własne).....	94
Tabela 47: Zbiorcze zestawienie wskaźników, które odbiegają od wartości średniej dla Miasta Pyrzyce w poszczególnych jednostkach bilansowych (opracowanie własne).....	98
Tabela 48: Zbiorcze zestawienie przekroczonych wskaźników w analizowanych sferach.....	99
Tabela 49: Charakterystyka obszaru rewitalizacji [opracowanie własne].....	99
Tabela 50: Komplementarność projektów rewitalizacyjnych [opracowanie własne].....	132
Tabela 51: Komplementarność projektów infrastrukturalnych i projektów "miękkich".....	133

Tabela 52: Komplementarność przestrzenna [źródło: opracowanie własne].....	135
Tabela 53: Działania zaplanowane do realizacji w ramach poprzedniego Programu Rewitalizacji [źródło: Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Pyrzyce na lata 2017-2013].....	138
Tabela 54: Wzór karty monitoringu projektu LPR (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.).....	143
Tabela 55: Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów założonych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce [opracowanie własne].....	144

Spis rysunków

Rysunek 1: Podział Gminy Pyrzyce na sołectwa [źródło: opracowanie własne].....	9
Rysunek 2. Położenie Gminy Pyrzyce na tle powiatu pyrzyckiego (źródło: www.zcpwz.pl).....	12
Rysunek 3: Lokalizacja lokali socjalnych na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne].....	38
Rysunek 4: Lokalizacja organizacji pozarządowych na terenie Gminy Pyrzyce [źródło: https://www.pyrzyce.um.gov.pl/strona/menu/147_mapy_organizacji_pozarządowych].....	45
Rysunek 5: Odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem (źródło: D. Dziechciarz <i>Diagnoza środowisk popegeerowskich</i> , Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej, nr 2(8)/13, Szczecin 2013).....	53
Rysunek 6: Obciążenia gmin problemowymi miejscowościami popegeerowskimi w województwie zachodniopomorskim (źródło: D. Dziechciarz <i>Diagnoza środowisk popegeerowskich</i> , Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej, nr 2(8)/13, Szczecin 2013).....	54
Rysunek 7: Obszary o nasilonych zjawiskach w sferze społecznej na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne].....	58
Rysunek 8: Obszary Gminy Pyrzyce, na których zdiagnozowano zjawiska kryzysowe w sferze pozaspółecznej [opracowanie własne].....	80
Rysunek 9: Ocena patologii społecznych na terenie Gminy Pyrzyce (źródło: przeprowadzona ankietyzacja).....	82
Rysunek 10: Ocena stanu technicznego zasobów mieszkaniowych Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja).....	82
Rysunek 11: Ocena funkcjonowania opieki przedszkolnej i żłobkowej na terenie Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja).....	83
Rysunek 12: Ocena funkcjonowania oferty edukacyjnej szkół podstawowych i ponadpodstawowych (źródło: przeprowadzona ankietyzacja).....	83
Rysunek 13: Ocena stanu dróg i oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Pyrzyce (źródło: przeprowadzona ankietyzacja).....	84
Rysunek 14: Ocena estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych (źródło: przeprowadzona ankietyzacja).....	84

Rysunek 15: Ocena wykorzystania potencjału turystycznego Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja).....	84
Rysunek 16: Obszar zdegradowany Gminy Pyrzyce [opracowanie własne].....	86
Rysunek 17: Podział Miasta Pyrzyce na jednostki bilansowe (opracowanie własne).....	93
Rysunek 18: Kumulacja negatywnych zjawisk społecznych w poszczególnych jednostkach bilansowych Miasta Pyrzyce (opracowanie własne).....	95
Rysunek 19: Obszar rewitalizacji Gminy Pyrzyce [opracowanie własne].....	100
Rysunek 20. Spotkanie inauguracyjne u Urzędzie Miejskim w Pyrzycach (źródło: www.pyrzyce.um.gov.pl).....	128
Rysunek 21. Ulotka promująca konsultacje LPR Gminy Pyrzyce (źródło: opracowanie własne).....	128
Rysunek 22. Spotkanie konsultacyjne u Urzędzie Miejskim w Pyrzycach (źródło: www.pyrzyce.um.gov.pl).....	128
Rysunek 23. Spotkanie konsultacyjne u Urzędzie Miejskim w Pyrzycach (źródło: www.pyrzyce.um.gov.pl).....	129
Rysunek 24: Komplementarność międzyokresowa [źródło: opracowanie własne].....	138